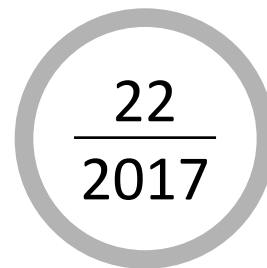

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 150) tilinpäätös vuodelta 2016

**Oikeusministeriön
kirjanpitoyksikön (KPY 150)
tilinpäätös vuodelta 2016**

Oikeusministeriö, Helsinki 2017

KUVAILULEHTI

7.3.2017

Julkaisun nimi	Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 150) tilinpäätös vuodelta 2016
Tekijä	Oikeusministeriö, talousyksikkö
Oikeusministeriön julkaisu	22/2017 Toiminta ja hallinto
OSKARI numero	OM 10/013/2017
ISSN-L	1798-7083
ISSN (PDF)	1798-7083
ISBN (PDF)	978-952-259-580-5
URN	
Pysyvä osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-580-5
Asia- ja avainsanat	kirjanpitoyksikkö, tilinpäätös, talous
Tiivistelmä	<p>Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön tilinpäätös vuodelta 2016 sisältää:</p> <ul style="list-style-type: none">– toiminnallista tuloksellisuutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavan toimintakertomuksen,– talousarvion toteutumalaskelman,– tuotto- ja kululaskelman,– taseen ja– liitetiedot

PRESENTATIONSBLAD

7.3.2017

Publikationens titel	Bokslut för justitieministeriets bokföringsenhet (BFE 150) för år 2016
Författare	Justitieministeriet, ekonomienheten
Justitieministeriets publikation	22/2017 Verksamhet och förvaltning
OSKARI nummer	OM 10/013/2017
ISSN-L	1798-7083
ISSN (PDF)	1798-7083
ISBN (PDF)	978-952-259-580-5
URN	
Permanent adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-580-5
Sak- och nyckelord	bokföringsenhet, bokslut, ekonomi
Referat	Bokslutet för justitieministeriets bokföringsenhet för år 2016 innehåller: <ul style="list-style-type: none">– verksamhetsberättelse som redogör för resultatet av verksamheten och dess effekt på de samhälleliga verkningarna,– utfallskalkyl för budgeten,– intäkts- och kostnadskalkyl,– balansräkning och– noter

SISÄLLYS

TOIMINTAKERTOMUS	9
1 Johdon katsaus	9
2 Ledningens översikt	11
3 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden kuvaukset tehtäväalueittain	13
3.1 Oikeusministeriö	13
3.1.1 Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet	13
3.1.2 Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet	18
3.1.3 Henkilöstötavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet	22
3.1.4 Talouteen liittyvät tavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet	23
3.1.5 Muut tavoitteet	25
3.2 Oikeusministeriön yhteydessä toimivat virastot	27
3.2.1 Onnettomuustutkintakeskus	27
3.2.2 Tietosuojavaltuutetun toimisto	29
3.2.3 Kriminaalipoliitiikan instituutti	30
3.2.4 Lapsiasiavaltuutetun, tasa-arvovaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistot	31
3.3 Tuomioistuimet	33
3.3.1 Tuomioistuinten vaikuttavuus	33
3.3.2 Tuomioistuinten toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	34
KORKEIN OIKEUS	34
KORKEIN HALLINTO-OIKEUS	36
HOVIOIKEUDET	37
HALLINTO-OIKEUDET	40
KÄRÄJÄOIKEUDET	43
MARKKINAOIKEUS	49
TYÖTUOMIOISTUIN	51
VAKUUTUSOIKEUS	52

3.3.3	Tuomioistuinten henkisten voimavarojen hallinta ja kehittyminen _____	53
3.4	Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeusapu _____	54
3.4.1	Vaikuttavuus _____	54
3.4.2	Julkinen oikeusavun ja kuluttajariitalautakunnan toiminnallinen tehokkuus _____	54
3.4.3	Yleinen edunvalvonta _____	57
3.4.4	Kuluttajariitalautakunta _____	58
3.4.5	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittyminen _____	59
3.4.6	Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset _____	59
4	Tilinpäätösanalyysi _____	61
4.1	Rahoituksen rakenne _____	61
4.2	Talousarvion toteutuminen _____	62
4.2.1	Tuloarviot _____	62
4.2.2	Määrärahat ja siirretyt määrärahat _____	63
4.3	Tuotto- ja kululaskelman analyysi _____	65
4.4	Taseen analyysi _____	67
5	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuustiedot _____	69
6	Maksullisen toiminnan laskelmat _____	70
7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma _____	82
8	Arviointien tulokset _____	88
9	Yhteenveto havaituista virheistä, väärinkäytöksistä ja takaisinperinnöistä _____	88
	TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA _____	89
	TUOTTO- JA KULULASKELMA _____	94
	TASE _____	95
	TILINPÄÄTÖKSEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT _____	97
	ALLEKIRJOITUKSET _____	117
	LIITTEET _____	118

TOIMINTAKERTOMUS

1 Johdon katsaus

Oikeusministeriön hallinnonalan eri sektoreiden toimintaan vaikuttavat käynnissä oleva suomalaisen yhteiskunnan kansainvälistyminen ja monikulttuuristuminen, perus- ja ihmisoikeuksien sekä EU-oikeuden merkitys, sovellettavien oikeuslähteiden monimutkoistuminen ja käsiteltävien oikeussuhteiden monimutkaistuminen. Myös valtiontalouden heikko taloudellinen tilanne vaikuttaa oikeudenhoitoon. Vuonna 2016 koottiin ministeri Lindströmin ohjelma oikeudenhoidon kehittämiseksi. Toimintaympäristön muutoksiin vastataan oikeusministeriön hallinnonalalla rakenneuudistuksilla, palveluiden ja prosessien sähköistämällä sekä lainsäädännön ja menettelyjen sujuvoittamisella. Kehittämisohjelmaan on priorisoitu tällä hallituskaudella toteutettavat toimenpiteet.

Säänneltävien asioiden monimutkaistuminen, lainsäädäntötyön kiivas tahti ja Euroopan unionin lainsäädännön impulssit asettavat osaltaan vaatimuksia lainvalmistelulle ja lainsäädännön selkeydelle. Kertomusvuonna oikeusministeriö osallistui esimerkiksi lainvalmistelijoiden kouluttamiseen, julkaisi uudistetun säädösvalmistelun kuulemisohjeen sekä ohjeen säädösvalmistelun kielellisten vaikutusten arviointiin. Lisäksi oikeusministeriö käynnisti työn hallitusten esitysten laatimishojeiden uudistamiseksi. Rajalliset resurssit säädösvalmistelun kehittämisessä ja laintarkastuksessa asettavat kuitenkin edelleen haasteita valtioneuvoston lainvalmistelulle. Valtioneuvostossa kiinnitettiin lisääntyvää huomiota lainvalmistelun laatuun ja hyvän lainvalmistelun periaatteiden noudattamiseen.

Tavoitteena on, että demokratia toimii ja kansalaisvaikuttamisella on hyvät toimintaedellytykset. Kansalaiset osallistuvat ja vaikuttavat valmisteluun sekä päätöksentekoon. Vuoden 2016 aikana koottiin valtioneuvoston piirissä kaksi laajaa toimintaohjelmaa: demokratiapoliittinen ja perus- ja ihmisoikeuspoliittinen toimintaohjelma. Niistä molemmat painottavat yhdenvertaisuuteen ja myös esimerkiksi koulujen demokratia- ja ihmisoikeuskasvatukseen liittyviä hankkeita. Kansalaisaloitteen jatkokehittämismahdollisuuksia koskeva selvitys käynnistettiin vuoden 2016 aikana ja se valmistuu keväällä 2017.

Rikosuhrimaksu otettiin käyttöön joulukuun alussa. Rikoksentekeijöiltä perittävän maksun tarkoituksena on vahvistaa valtion rahoitusta rikoksen uhrien tukipalveluihin. Rahoitusta osoitettiin muun muassa Rikosuhripäivystyksen toimintaan sekä uuteen lähisuuhdeväkivallan uhrien tukipuhelimeen. Uhrien tukipalveluiden järjestämistä edellyttävät EU:n uhridirektiivi ja Istanbulin sopimus. Kertomusvuonna valtioneuvosto hyväk-

syi myös paikallista osallisuutta edistävän kansallisen rikosentorjuntaohjelman, joka edistää paikallista turvallisuussuunnittelua.

Uusi tuomioistuinlaki tuli voimaan 1.1.2017. Lailla selkeytetään, yhtenäistetään ja ajantasaistetaan tuomioistuimia koskevaa lainsäädäntöä, uudistetaan tuomioistuinten johtamista ja kehitetään tuomareiden koulutusta.

Euroopan turvapaikanhakijakriisin vuoksi kansainvälistä suojelua hakevien määrä on myös Suomessa kasvanut merkittävästi vuotta 2015 edeltävästä tasosta. Oikeusavussa, hallinto-oikeuksissa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa turvapaikka-asioiden määrä säilyy selvästi aiempaa korkeammalla tasolla. Toimintavuonna turvapaikkavalitusten tuomioistuin käsittelyä nopeutettiin, sekä tarkistettiin turvapaikanhakijoiden oikeusavun laajuutta ja oikeusapua antavien avustajien kelpoisuusvaatimuksia sekä oikeusavun palkkioperusteita. Lainmuutosten tavoitteena on käsitellä turvapaikka-asiat joutuisammin ja sujuvammin varmistaen kuitenkin samalla, että kansainvälistä suojelua hakevien oikeusturva toteutuu.

Oikeusministeriön hallinnonalalla on käynnissä useampia hankkeita toimialojen organisaatioiden ja tietojärjestelmien uudistamiseksi. Vuonna 2016 valmisteltiin esitys kärjäoikeusverkoston uudistamisesta siten, että nykyisten 27 kärjäoikeuden sijaan kärjäoikeuksia olisi 20. Lokakuussa oikeusaputoimistoista muodostettiin kuusi oikeusapu- ja edunvalvontapiiriä, joiden hallinto hoidetaan keskitetysti. Syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten asian- ja dokumentinhallinnan tietojärjestelmäkokonaisuus (AIPA) otettiin joulukuussa ensi vaiheessa käyttöön syyttäjälaitoksessa sakkomenettelylain muutoksen yhteydessä. Myös hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisen asian- ja dokumentinhallintajärjestelmän (HAIPA) suunnittelu ja toteutus aloitettiin.

Oikeusministeriön hallinnonalalla otettiin lokakuussa 2016 käyttöön valtionhallinnon yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon järjestelmä ja prosessit (Kieku). Samanaikaisesti toteutettiin hallinnonalan kirjanpitoyksikkörakenteen muutos. Uusina kirjanpitoyksikköinä aloittivat syyttäjälaitos, ulosottolaitos sekä Oikeusrekisterikeskus. Tämä tilinpäätös ja toimintakertomus koskee oikeusministeriön kirjanpitoyksikköä, johon kuuluvat oikeusministeriö, oikeusministeriön yhteydessä toimivat viranomaiset, tuomioistuimet sekä oikeusapu- ja edunvalvontapiirit.

2 Ledningens översikt

Enskilda faktorer som inverkar på verksamheten inom justitieministeriets förvaltningsområde är den allt större kulturella mångfalden och internationaliseringen av det finländska samhället, de grundläggande och mänskliga rättigheterna och EU-rätten, mångfalden av tillämpliga rättskällor och de allt mer komplexa rättsförhållandena. Rättsvården påverkas även av de svaga statsfinanserna. Under år 2016 sammanställdes minister Lindströms program för utveckling av rättsvården. Inom justitieministeriets förvaltningsområde har man reagerat på ändringarna i omvärlden genom att reformera organisationsstrukturerna, utveckla elektroniska tjänster och processer samt införa smidigare lagstiftning och förfaranden. I utvecklingsprogrammet fastställs vilka åtgärder som kommer att prioriteras under denna regeringsperiod.

Komplexiteten av ärendena som regleras, den hektiska takten av lagstiftningsarbetet och inverkan av EU-regleringen ställer för sin del särskilda krav på lagberedningens kvalitet och lagstiftningens tydlighet. Under berättelseåret har justitieministeriet bland annat deltagit i ordnandet av utbildning för lagberedare, uppdaterat anvisningen för hörande vid författningsberedning och publicerat en anvisning om bedömning av språkliga konsekvenser. Justitieministeriet har dessutom inlett arbetet för att omarbota anvisningarna för utarbetande av regeringspropositioner. De begränsade resurserna för utveckling av lagberedningen och inom laggranskningen är dock fortsättningsvis en utmaning för statsrådets lagberedning. Statsrådet har fäst allt större uppmärksamhet vid lagberedningens kvalitet och iakttagandet av principerna för god lagberedning.

Målet är att trygga en fungerande demokrati och goda möjligheter till medborgarinflytande. Medborgarna ska ha möjlighet att delta i och påverka beredningen och beslutsfattandet. Under år 2016 sammanställde statsrådet två omfattande handlingsprogram: ett demokratipolitiskt handlingsprogram och en handlingsplan för grundläggande och mänskliga rättigheter. I båda ligger fokuset på projekt som främjar likabehandling och bland annat skolornas demokrati- och människorättsfostran. En utredning om möjligheterna att utveckla medborgarinitiativsförfarandet inleddes år 2016, och den ska bli klar under våren 2017.

En brottsofferavgift togs i bruk från början av december. Syftet med avgiften som tas ut av gärningsmännen är att stärka den statliga finansieringen av stödtjänster för brottsoffer. Finansiering har kanaliserats bland annat till Brottsofferjouren samt till den nya stödtelefonen för offer för våld i nära relationer. Såväl EU:s brottsofferdirektiv som Istanbulkonventionen förutsätter att det ordnas stödtjänster för brottsoffer. Under berättelseåret godkände statsrådet också ett nationellt program för brottsförebyggande som syftar till att främja lokala insatser och lokal säkerhetsplanering.

Den nya domstolslagen trädde i kraft den 1 januari 2017. Syftet med lagen är att förtydliga, förenhetliga och modernisera regleringen som gäller domstolarna, förnya domstolarnas ledning och utveckla utbildningen för domare.

Till följd av flyktingskrisen i Europa har antalet personer som söker internationellt skydd i Finland ökat betydligt sedan år 2015. Antalet asylärenden kommer även i fortsättningen att vara större än tidigare inom rättshjälpen, förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen. Under verksamhetsåret har det vidtagits åtgärder för att snabba upp behandlingen av besvär över asylbeslut samt gjorts ändringar i fråga om omfattningen av rättshjälp till asylsökande, behörighetsvillkoren för biträdena som ger rättshjälp och grunderna för arvoden vid rättshjälp. Syftet med lagändringarna är att asylärendena kan behandlas snabbare och smidigare. Samtidigt ska det ses till att rättsskyddet för dem som söker internationellt skydd kan tryggas.

Inom justitieministeriets förvaltningsområde pågår flera projekt för att förnya organisationen och datasystemen inom olika verksamhetsområden. År 2016 bereddes ett förslag till reform av tingsrättsnätverket så att det i Finland i fortsättningen finns 20 tingsrätter i stället för nuvarande 27. I oktober reformerades rättshjälpsbyråernas organisationsstruktur så att det bildades sex rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt med centraliserad förvaltning. Den första delen av datasystemshelheten för åklagarväsendets och de allmänna domstolarnas gemensamma ärende- och dokumenthantering (AIPA) togs i bruk inom åklagarväsendet i december i samband med ändringen av lagen om bötesförfarande. Också planeringen och genomförandet av förvaltnings- och specialdomstolarnas elektroniska ärende- och dokumenthanteringssystem (HAIPA) inleddes.

Statsförvaltningens gemensamma system och processer för ekonomi- och personalförvaltning (Kieku) togs i bruk inom justitieministeriets förvaltningsområde i oktober 2016. Samtidigt ändrades också förvaltningsområdets bokföringsenhetsstruktur. Åklagarväsendet, utsköningsväsendet och Rättsregistercentralen bildar nu sina egna bokföringsenheter. Detta bokslut och denna verksamhetsberättelse gäller justitieministeriets bokföringsenhet som omfattar justitieministeriet, myndigheterna i anslutning till justitieministeriet, domstolarna samt rättshjälps- och intressebevakningsdistrikten.

3 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden kuvaukset tehtäväalueittain

3.1 Oikeusministeriö

3.1.1 Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

Perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat. Kansalaiset osallistuvat ja vaikuttavat valmisteluun ja päätöksentekoon. Julkinen hallinto on avoin ja herättää luottamusta

1. Avustetaan muita ministeriöitä perus- ja ihmisoikeuksista johtuvien vaatimusten huomioon ottamiseksi ministeriöiden lainvalmisteluhankkeissa (LAVO, DKY)
Toteutuma: Toteutui osittain. Tavoitetason alittumisen syynä oli resurssien riittämättömyys ja perustuslain uudet tulkintatilanteet. Muita ministeriöitä avustettiin erityisesti kielellisten vaikutusten arvioinnissa, sekä kielellisiä oikeuksia koskevissa säädösmuutoksissa. Säädösvalmistelun kuulemisohje uudistettiin.
2. Jatketaan valmistelua luottamuksellisen viestin salaisuuden suojaa koskevan perustuslakisääntelyn tarkistamiseksi. Asiaa valmistelemaan asetetun työryhmän tulee saada työnsä päätökseen 30.9.2016 mennessä. Työryhmä tekee työtä asian parlamentaarista valmisteluvaihetta varten (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
3. Laaditaan perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma tälle hallituskaudelle niin, että luonnos on valmis vuoden 2016 loppuun mennessä. Osana suunnitelmaa kehitetään perus- ja ihmisoikeusvaikutusten arviointia sekä ihmisoikeuskasvatusta ja -koulutusta (DKY)
Toteutuma: Toteutui.
4. Laaditaan demokratiapoliittinen toimintaohjelma niin, että luonnos on valmis vuoden 2016 loppuun mennessä (DKY)
Toteutuma: Toteutui.
5. Käynnistetään uusi vapaaehtoistoiminnan koordinaatio vuoden 2016 aikana (DKY)
Toteutuma: Toteutui.

6. Asetetaan uusi Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta vuoden 2016 loppupuolella (DKY)
Toteutuma: Toteutui.
7. Jatketaan kansalliskielistrategian toimeenpanoa ja valmistellaan konkreettinen toimitasuunnitelma vuoden 2016 alkupuolella (DKY)
Toteutuma: Toteutui.
8. Saamen kielilain uudistustarpeet selvitetään ja edistetään pohjoismaisen saamelaisoppimuksen valmistumista vuoden 2016 aikana. Kerätään tietoa viittomakielilain soveltamisesta (DKY)
Toteutuma: Toteutui.
9. Valmistellaan vuoden 2016 aikana itsehallintoalueista (SOTE) johtuvat muutokset vaali- ja puoluelainsäädäntöön. Muutetaan vaalitietojärjestelmää vastaavasti. Valmistaudutaan myös toteuttamaan lainsäädännön ja vaalijärjestelmän kehittämishankkeita, esimerkiksi vuodesta 2017 alkaen nettiäänestystä kunnallisissa kansanäänestyksissä koskevan kokeilun toteuttamiseksi sitä koskevien linjausten pohjalta (DKY)
Toteutuma: Toteutui.
10. Tuotetaan aineistoa uuden yhdenvertaisuuslain soveltamiseen ja hyvien etnisten suhteiden edistämiseen erityisesti kasvaneen maahanmuuton näkökulmasta. Ministeriön yhdistetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma valmistuu vuoden 2016 alussa (DKY, HALY)
Toteutuma: Toteutui.
11. Valmistellaan viestinnän strategiset linjaukset vuonna (VY, osastot)
Toteutuma: Toteutui.

Oikeusjärjestelmä muodostaa johdonmukaisen kokonaisuuden, joka tukee ennakoitavuutta ja yhdenvertaisuutta. Lainsäädäntö on selkeää

1. Valtioneuvostossa laaditut säädösehdotukset tarkastetaan lakitekniseltä kannalta (LAVO)
Toteutuma: Toteutui osittain. 1 144 säädösehdotusta tarkastettiin. Kaikkia ehdotuksia ei kiireisten valmisteluajataulujen ja laintarkastusyksikön rajallisten resurssien vuoksi ehditty tarkastaa.
2. Osallistutaan lainvalmistelutyön osaamisen parantamiseen tuottamalla koulutusta ja ohjeistusta ministeriöiden lainvalmistelun tueksi. Edistetään valtioneuvostossa yhteisten menettelytapojen ja työvälineiden käyttöä lainvalmistelun suunnittelussa, johtamisessa ja seurannassa (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.

Lainsäädäntö mahdollistaa kansalaisten toiminnan ja valinnan vapauden ja siten lisää toimeliaisuutta ja hyvinvointia

1. Arvioidaan lunastuslain mukaisen lunastuskorvauksen määrittämistä koskevan lainsäädännön kattavuus ja yhtenäistämistarve vuonna 2016 (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
2. Jatketaan vesilain käyttöoikeussäätelyn uudistamista tavoitteena antaa hallituksen esitys syksyllä 2016 (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.

Heikomman osapuolen suojasta huolehditaan

1. Pannaan täytäntöön asunto-omaisuuteen liittyvistä kuluttajaluotoista annettu direktiivi tavoitteena antaa hallituksen esitys keväällä 2016 (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
2. Kehitetään kuluttaja-asiamiehen keinovalikoimaa tavoitteena antaa hallituksen esitys syksyllä 2016 (LAVO)
Toteutuma: Ei toteutunut. Hankkeen aloittamista lykättiin, koska EU:ssa valmistellaan asetusta kuluttajaviranomaisten valvontayhteistyöstä, jossa tullaan säätämään kuluttaja-asiamiehen keinovalikoimasta rajat ylittävissä tilanteissa. Lainsäädännön selkeyden ja johdonmukaisuuden vuoksi on tärkeää, että unionisäätelyn sisältö on ainakin pääpiirteissään tiedossa kansallista säätelyä valmisteltaessa.
3. Jatketaan rikoksen uhrin aseman parantamista rikosprosessissa saattamalla rikosuhridirektiivin velvoitteet voimaan vuonna 2016 (LAVO, OHO, KPO)
Toteutuma: Toteutui.
4. Turvapaikka-asioiden käsittelyn tehostamiseksi parannetaan oikeusavun resursseja sekä selvitetään hakijoiden oikeusturva huomioiden oikeusavustajiin ja palkkioihin liittyviä kysymyksiä ja muutetaan tarvittaessa lainsäädäntöä yhteistyössä sisäministeriön kanssa vuoden 2016 aikana. Tuetaan oikeusavun lisärekrytointeja (OHO)
Toteutuma: Toteutui.
5. Käynnistetään koulutus ja valmistellaan ehdotukset uhrin tarpeet huomioon ottavista hyvistä käytännöistä rikosprosessissa vuonna 2017. Otetaan käyttöön rikosuhrimaksu ja kehitetään siihen liittyvää valtionavustusjärjestelmää. (KPO)
Toteutuma: Toteutui.

Oikeusturva toteutuu käytännössä

1. Jatketaan yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa työtä hallinnon muutoksenhaun kehittämiseksi laajentamalla oikaisuvaatimus- ja valituslupajärjestelmiä uusiin asyryhmiin kehyskaudella (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.

2. Laaditaan oikeusavun kokonaissuunnitelman toimenpideohjelma alkuvuonna 2016 (OHO)
Toteutuma: Toteutui.
3. Oikeusavun kokonaissuunnitelman toteuttaminen aloitetaan monipuolistamalla oikeudellisen neuvonnan muotoja (chat-pilotointi muutamissa oikeusaputoimistoissa keväällä 2016) ja ryhtymällä kehittämään asianajotyön asiakirjapohjia ja toimintatapoja vuoden 2016 aikana (OHO)
Toteutuma: Toteutui.
4. Yleisen edunvalvonnan prosesseja kehitetään parhaiden käytäntöjen mukaisiksi (yleisen edunvalvonnan käsikirja keväällä 2016 ja yleisen edunvalvonnan laadun arvioinnin aloittaminen syksyllä 2016) (OHO)
Toteutuma: Toteutui osittain. Yleisen edunvalvonnan laadun arvioinnin kehittäminen aloitetaan vuonna 2017.
5. Turvapaikka-asioiden käsittelyn tehostamiseksi tuomioistuimissa vahvistetaan Helsingin hallinto-oikeutta ja korkeinta hallinto-oikeutta sekä selvitetään useita lainsäädäntö- ja menettelyjen tehostamistoimenpiteitä tavoitteena laatia selvitykset ja saattaa tarvittavat säännökset voimaan alkuvuodesta 2016 (OHO, LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
6. Oikeudenhoidon uudistamisohjelman ja sen keskeisten hankkeiden viestintä toteutetaan koordinoitusti (VY)
Toteutuma: Toteutui osittain. Ministeri Lindströmin oikeudenhoidon kehittämisohjelma lanseerattiin. Aikataulutettu kokonaisviestintäsuunnitelma ei vielä valmistunut.

Sähköinen asiointi ja palvelut ovat asiakaslähtöisiä

1. Laaditaan menetelmät ja tekniset edellytykset yhtenäisten sähköisten asiointipalveluiden kehittämiseksi kehyskaudella (THY)
Toteutuma: Toteutui osittain. Sähköisen asioinnin viitearkkitehtuuri ja lokituspalvelu toteutettiin. Palveluiden kehittäminen jatkuu sähköisen asioinnin alustan ja arkistoinnin teknisen ratkaisun osalta.
2. Edistetään kiinteistökiinnityksissä sähköisten panttikirjojen käyttöä tavoitteena antaa hallituksen esitys keväällä 2016 (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
3. Yksinkertaistetaan toimimattomien yhdistysten rekisteristä poistamisen edellytyksiä yhdistysrekisterin ajantasaisuuden parantamiseksi tavoitteena antaa hallituksen esitys keväällä 2016 (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
4. Toteutetaan oikeusaputoimistojen etäpalveluprojektin (2014–2015) jatkotoimenpiteet oikeusaputoimistoissa alkuvuodesta 2016 (OHO)
Toteutuma: Toteutui.

5. Valmistellaan ja otetaan vuoden 2016 aikana käyttöön hallinnollisten asioiden asianhallintajärjestelmä HILDA (OHO, KPO, THY)
Toteutuma: Ei toteutunut. Hildan hankinnassa päätettiin liittyä VNHY:n VAHVA-asianhallintajärjestelmän hankintaan, mikä viivästyttää käyttöönottoa arviolta 1.1.2018 saakka.
6. Järjestetään AIPAn 0-vaiheen käyttöönottoon liittyvä toiminnanmuutoksen ja järjestelmän käyttöönottoon liittyvä kouluttajavalmennus ja valtakunnallinen koulutus hankkeen käyttöönottoaikataulun mukaisessa tahdissa vuosien 2016–2017 aikana (OHO)
Toteutuma: Toteutui.
7. Valmistellaan ja otetaan vuoden 2016 aikana käyttöön tuomareiden, esittelijöiden ja tuomioistuinten asiantuntijajäsenten sekä lautamiesten sivutoimi- ja sidonnaisuusrekisteri (OHO, THY)
Toteutuma: Toteutui.
8. Kehitetään sähköisiä demokratiapalveluita ja seurataan niiden toimivuutta. Vuoden 2016 aikana kehitetään erityisesti lausuntopalvelua ja tuetaan sen käyttöönottoa (DKY)
Toteutuma: Toteutui.
9. Päivitetään vuoden 2016 aikana tietohallintolinjaukset ja hallinnonalan digitalisaatio-suunnitelma JulkICT:n strategian ja hallitusohjelman digitalisaatiotavoitteiden pohjalta (THY)
Toteutuma: Toteutui.

Rikosvastuu toteutuu tehokkaasti. Rikollisuus ja sen haitat vähenevät, turvallisuus ja sen tunne lisääntyvät

1. Tehostetaan rikoshyödyn menettämistä koskevaa lainsäädäntöä tavoitteena antaa hallituksen esitys keväällä 2016 (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
2. Kriminalisoidaan matkustaminen terroristisessa tarkoituksessa tavoitteena antaa hallituksen esitys keväällä 2016 (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
3. Korotetaan rikesakkoja ja päiväsakkoja tavoitteena antaa hallituksen esitys vuonna 2016 (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
4. Tarkistetaan lahjusrikoksia koskevaa lainsäädäntöä tavoitteena antaa hallituksen esitys keväällä 2016 (LAVO)
Toteutuma: Ei toteutunut. Asia on valmisteltavana.
5. Laaditaan uusi rikosentorjuntaohjelma keväällä 2016 (KPO)
Toteutuma: Toteutui.

6. Valmistellaan ehdotus korruption vastaiseksi strategiaksi vuonna 2016 (KPO)
Toteutuma: Toteutui.
7. Rangaistusten ennalta estävyyden vaikutuksen tehostamiseksi ja lisäämiseksi ryhdytään korvaaviin toimenpiteisiin erityisesti toistuviin rikoksiin syyllistyvien osalta (riihipöytäkirja 2015). Vuonna 2016 käynnistetään rikosentorjuntahanke erityisesti näpistysrikollisuuden ennalta ehkäisemiseksi (KPO)
Toteutuma: Toteutui osittain. Näpistysrikollisuuden ehkäisemiseksi on laadittu arviomuistio. Sen perusteella päätetään mahdolliset jatkotoimenpiteet.
8. Valmistellaan lainsäädäntö, joka mahdollistaa matkustuskiellon sähköisen valvonnan ja muiden tutkintavankeuden vaihtoehtojen käyttämisen tavoitteena antaa hallituksen esitys vuonna 2016 (KPO)
Toteutuma: Toteutui.
9. Korkean uusimisriskin omaavien vankien vapauttamismenettelyä kehitetään. Valmistellaan koko rangaistusta suorittavien vapautumisen jälkeistä valvontaa koskeva lainsäädäntö tavoitteena antaa hallituksen esitys vuonna 2016 (KPO)
Toteutuma: Toteutui.
10. Toteutetaan vankien taloudellisia etuuksia koskeva uudistus tavoitteena antaa hallituksen esitys vuonna 2016 (KPO)
Toteutuma: Toteutui.

3.1.2 Toiminnalliset tuloksellisuustavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

Valtioneuvostossa noudatetaan hyvän lainvalmistelun menettelytapoja

1. Uudistetaan hallituksen esitysten laatimisohteet ja pidetään muutenkin lainvalmistelun ohjeistuksia ajan tasalla. Järjestetään koulutusta uudesta kuulemisohjeesta ja lausuntopalvelu.fi:stä vuoden 2016 aikana (LAVO, DKY)
Toteutuma: Toteutui osittain. Hallituksen esitysten laatimisohteiden uudistamistyö käynnistettiin syksyllä 2016. Koulutuksen järjestäminen siirtyi vuoteen 2017.
2. Selvitetään vuoden 2016 aikana oikeusministeriön ja muiden ministeriöiden rooli lainvalmistelun koulutuksessa sekä muita mahdollisia tapoja parantaa sitä (LAVO)
Toteutuma: Toteutui osittain. Koulutuksen päävastuu on syytä säilyttää oikeusministeriöllä.
3. Edistetään hyvien lainvalmistelukäytäntöjen leviämistä lainvalmistelun kehittämisen yhteistyöryhmän välityksellä. Työryhmässä seurataan lainvalmistelun ohjeiden noudattamista (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.

Organisaatorakenne ja toimitilaverkosto ovat tarkoituksenmukaiset ja samalla tukevat henkilöstön osaamisen vahvistamista

1. Tuomioistuinviraston perustamista valmistellaan tulevien linjausten mukaisesti tavoitteena asettaa asiaa selvittävä toimikunta alkuvuodesta 2016 (OHO)
Toteutuma: Toteutui.
2. Korkeimpien oikeuksien organisatorista yhdistämistä valmistellaan tulevien linjausten mukaisesti tavoitteena asettaa työryhmä vuoden 2016 aikana (OHO, LAVO)
Toteutuma: Ei toteutunut. Valmistelu on kesken.
3. Hallituksen esitys uudeksi tuomioistuinlaiksi annetaan tammikuussa 2016. Valmistellaan siihen liittyvät asetukset sekä lain edellyttämät tuomareiden koulutusjärjestelmän kehittämistoimenpiteet vuonna 2016. Asetetaan työryhmä selvittämään vuoden 2016 loppuun mennessä tuomioistuinten kanslia- ja hallintopäälliköiden toimenkuvia (OHO)
Toteutuma: Toteutui.
4. Toteutetaan AIPAn käyttöönottoon liittyvä muutosjohtamisen /-valmennuksen toteuttamiseen liittyvät toimenpiteet hankkeen käyttöönottoaikataulun mukaisessa tahdissa (OHO)
Toteutuma: Toteutui.
5. Edistetään tarkoituksenmukaisten kokoonpanojen käyttöä tuomioistuimissa mahdollisesti lainsäädäntöä kehittämällä sekä tulohajautuksen keinoin kehyskaudella. Vuonna 2016 kevennetään hallinto-oikeuksien kokoonpanoja turvapaikka-asioissa (OHO, LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
6. Oikeusavun kokonaissuunnitelmaa toteutetaan täytäntöönpanemalla oikeusaputoimistojen organisaatiomuutos 1.10.2016 lukien. Vuoden 2016 aikana toteutetaan rakenneuudistusta tukeva muutosjohtamisvalmennus (OHO)
Toteutuma: Toteutui.
7. Uudistetaan Rikosseuraamuslaitoksen toimitilaverkostoa syksyllä 2015 tehdyn päätöksen mukaisesti vuosien 2016–2017 aikana. Valmistellaan Rikosseuraamuslaitoksen toimitilojen kehittämiseen liittyvät oikeusministeriön päätökset (KPO)
Toteutuma: Toteutui.
8. Selkeytetään oikeusministeriön organisaatiota ja työnjakoa (vuoden 2016 aikana sisäinen viestintä, ORK:n tulohajaus ja rajapinnat suhteessa palvelun tarjoajiin kuten VNHY, Valtori ja ORK). Selvitetään vuoden 2016 aikana oikeusministeriön organisointia demokratia-, kieli- ja perusoikeusasioiden yksikön muodostamiseksi osastoksi (osastot ja erillisyyksiköt)
Toteutuma: Toteutui osittain. Käynnistettiin yhteinen OM-hanke ministeriön sisäisen yhteistyön tiivistämiseksi. Valtorin ja ORK:n organisaatiouudistusten yhteydessä työnjakoa on selkeytetty. VNHY-rajapinnassa on edelleen kehitettävää. Demokratia-, kieli- ja perusoikeusasioiden yksikköä koskevaa selvitystä ei toteutettu.

Tietojärjestelmät ovat käyttäjäystävällisiä ja tukevat toimintaa

1. Otetaan käyttöön sähköinen asiointi ja uusi asianhallintajärjestelmä kuluttajariitalautakunnassa keväällä 2016 (OHO)
Toteutuma: Toteutui osittain. Sähköinen asiointijärjestelmän käyttöönotto oli vuonna 2016. Järjestelmä laajenee käsittämään myös sähköisen asioinnin vuoden 2017 alussa.
2. Parannetaan oikeusavun sähköisten järjestelmien (EDVARD ja ROMEO) käytettävyyttä tukemaan nykyistä paremmin parhaita käytäntöjä vuoden 2016 aikana (OHO)
Toteutuma: Toteutui.
3. Suunnitellaan ICT-perusvalmiuksia koskeva osaamisen arvioinnin ja kehittämisen malli tuomioistuinelaitoksen henkilökunnalle AIPA-, HAIPA- ja HILDA-hankkeiden näkökulmasta. Vuoden 2016 aikana kartoitetaan koulutustarpeet ja sisällöt. Lisäksi arvioidaan koulutuksen kustannukset ja budjettivaikutukset sekä rahoitusmahdollisuudet (OHO)
Toteutuma: Toteutui osittain. Oikeusministeriön asettama työryhmä toteutti tuomioistuimissa ja Oikeusrekisterikeskuksessa ICT-taitoja kartoittavan testin vuonna 2016. Lisäksi työryhmä kartoitti koulutuksen sisältöjä, toteuttajia sekä koulutusmenetelmiä, joiden pohjalta on laadittu toimeksiannon mukaista koulutuskonseptiluonnosta. Työryhmä tulee luovuttamaan OM:lle väliraportin työryhmän toiminnasta vuoden 2017 alkupuolella, joka sisältää koulutuskonseptin ensimmäisen version.
4. Osallistutaan EU:n rajat ylittävien elatusapujen perintään tarkoitetun iSupport-sähköisen asianhallintajärjestelmän suunnitteluun ja testaukseen. Järjestelmä otetaan käyttöön testivaiheen jälkeen syksyllä 2016 (OHO)
Toteutuma: Toteutui osittain. Asianhallintajärjestelmä valmistui lokakuussa 2016. Oikeusministeriö ja Kela eivät ole ottaneet järjestelmää vielä käyttöön sen toiminnallisuuksiin liittyvien puutteiden vuoksi. Tavoitteena on, että jatkohankkeen jälkeen järjestelmä voitaisiin ottaa käyttöön vuonna 2018.

Kokonaisarkkitehtuuria noudatetaan ja yhteisiä alustoja hyödynnetään

1. Valtavirtaistamishankkeessa otetaan vuoden 2016 aikana käyttöön yhteiset työkaluohjelmat syyttäjälaitoksessa, hallintotuomioistuimissa, korkeimmassa oikeudessa ja Oikeusrekisterikeskuksessa (THY)
Toteutuma: Toteutui.
2. Vakiinnutetaan kehyskaudella kokonaisarkkitehtuurin hallintamalli (THY)
Toteutuma: Toteutui osittain. Hallintamallin prosessien kuvaus on käynnissä.
3. Kehitetään ja otetaan kehyskaudella käyttöön hallinnonalan yhteisiä tietojärjestelmäpalveluita kuten lokitus ja pitkäaikaissäilytysratkaisu (THY)
Toteutuma: Toteutui osittain. Lokituspalvelu on valmiina käyttöön otettavaksi. Pitkäaikaissäilytysratkaisun osalta toiminnan tarpeet ovat määrittelemättä.

4. Tuetaan isoja hankkeita ja osallistutaan niiden kehittämiseen näkökulmana yhteentoimivuus, etenemisen varmistaminen ja yhteisten palveluiden käyttöönotto hankkeissa (THY)
Toteutuma: Toteutui osittain. Hankkeiden ohjaamiseen on osallistuttu ja kehitetty yhteisiä palveluita. Hanketukea kehitetään hankkeista ja hankearviointista saatavan palautteen pohjalta.
5. Varmistetaan hallinnonalan hankesalkun ajantasaisuus ja esitetään tarvittaessa hankkeiden priorisointia osastopäällikkökokouksen päätettäväksi (THY)
Toteutuma: Toteutui.
6. Tehdään hallinnonalan tietoaaineistojen luokittelupäätös ja käynnistetään tarvittavat toimenpiteet vuoden 2016 loppuun mennessä (STY, THY)
Toteutuma: Toteutui.
7. Tehdään selvitys valtioneuvoston yhteiseen julkaisujärjestelmään (YJA) siirtymisestä alkuvuonna 2016 (VY)
Toteutuma: Toteutui.

Käsittelyketjut ja -menettelyt määräytyvät asian laadun ja vaativuuden mukaan

1. Saatetaan sakkomääräysmenettelylait voimaan 1.1.2017 tavoitteena antaa hallituksen esitys keväällä 2016 (LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
2. Yksinkertaistetaan sakon muuntorangaistuksen kokonaisprosessia tavoitteena antaa hallituksen esitys syksyllä 2016 (KPO)
Toteutuma: Toteutui osittain. Hallituksen esitys on valmisteltu, mutta se on päätetty yhdistää laajempaan prosessien keventämishankkeeseen, joka jatkuu vuonna 2017. Sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanon aloittamistehtävien siirto ulosotolta Rikosseuraamuslaitokselle on katsottu tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa vasta Roti-tietojärjestelmän käyttöönoton yhteydessä vuonna 2019.

Hallinnonalan sisäinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö ja kehittäminen lisäävät toiminnan vaikuttavuutta

1. Päätöksentekoa tukevaa oikeuspoliittista tietopohjaa vahvistetaan erityisesti tukemalla Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituuttia (KPO, LAVO, OHO, DKY)
Toteutuma: Toteutui.
2. Poikkihallinnollista yhteistyötä lisätään rangaistusta suorittavien normaalipalveluihin pääsyn tehostamiseksi. Osallistutaan opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen rahoitus- ja ohjausjärjestelmä uudistuksiin vankilaopetuksen jatkuvuuden turvaamiseksi sekä pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelmaan rangaistuksista vapautuvien asunnottomuuden vähentämiseksi vuosina 2016–2019 (KPO)
Toteutuma: Toteutui.

3. Osallistutaan poikkihallinnolliseen lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmaan rikoksiin syyllistyneiden nuorten palveluiden kehittämiseksi (KPO)
Toteutuma: Toteutui.
4. Rikosprosessin tehostamiseksi ja nopeuttamiseksi parannetaan poliisin, syyttäjän ja tuomioistuinten yhteistyötä mm. tulosohjauksen keinoin (KPO, OHO, LAVO)
Toteutuma: Toteutui.
5. Arvioidaan vuosina 2016–2017 ministeriön ja hallinnonalan kansainvälisen toiminnan laajuus ja kohdentuminen (osastot ja erillisyyksiköt)
Toteutuma: Toteutui.

3.1.3 Henkilöstötavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

1. Koulutusyksiköiden yhteistyön lisääminen ja kehittäminen toteutetaan kehyskaudella vuonna 2016 laadittavan suunnitelman mukaisesti (OHO, KPO)
Toteutuma: Toteutui osittain. Syksyllä 2016 asetettu oikeushallinnon, syyttäjälaitoksen ja ulosoton koulutusyhteistyöverkosto laatii kevään 2017 aikana nelivuotisen suunnitelman yhteistyön kehittämiseksi.
2. Laaditaan uusi henkilöstöstrategia vuoden 2016 loppuun mennessä (HALY, tulosohjaukset osastot ja yksiköt)
Toteutuma: Ei toteutunut. Päätettiin olla laatimatta kokonaan uutta henkilöstöstrategiaa. Sen sijaan henkilöstöjohtamisen tukiryhmässä aloitettiin työ strategiakartan henkilöstötavoitteiden toteutumisen edistämiseksi.
3. Kartoitetaan vuonna 2016 voimassa olevan henkilöstöstrategian tavoitteen ”*Mielekkäät tehtävät ja henkilöstövoimavarojen suunnitelmallinen käyttö*” toteutumista hallinnonalalla (HALY)
Toteutuma: Toteutui.
4. Yhteisöllisyyden ja keskinäisen arvonannon vahvistamista käsitellään Kieku-hankkeessa osana muutosjohtamisen projektia ja henkilöstökoordinaattoriverkostossa alkuvuonna 2016 (HALY, osastot ja erillisyyksiköt)
Toteutuma: Toteutui osittain. Asiaa ei käsitelty Kieku-hankkeessa, mutta käsiteltiin hallinnonalan henkilöstökoordinaattoreiden sekä henkilöstöjohtamisen tukiryhmän kanssa. Teema on mukana Tavoitteena toimiva työyhteisö -tukimateriaalissa.
5. Oikeusministeriön työympäristön ja toimitilojen kehittämishankkeen yhteydessä järjestetään ministeriön henkilöstölle vuoden 2016 alkupuolella työyhteisö- ja esimiesvalmennusta, jolla luodaan pohjaa uudelle hyvälle työkuulttuurille oikeusministeriössä (HALY)
Toteutuma: Toteutui.

6. Ministeriön yhdistetty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma valmistuu vuoden 2016 alussa. Suunnitelman toimeenpano vaiheistetaan kehyskaudelle (DKY, HALY)
Toteutuma: Toteutui.
7. Vaikutetaan hyvään henkilöstöpolitiikkaan VNHY:n toiminnassa osallistumalla aktiivisesti yhteisten asioiden valmisteluun (HALY)
Toteutuma: Toteutui.
8. Kehitetään koko henkilöstön viestintäosaamista (VY)
Toteutuma: Toteutui.

3.1.4 Talouteen liittyvät tavoitteet ja tärkeimmät toimenpiteet

Toiminnan strategisuus vahvistuu uudistuneen tulosoajausmallin myötä

1. Vakiinnutetaan nelivuotinen tulosoajausmalli ottaen huomioon tuomioistuinten ja muiden hallinnonalan riippumattomien toimielinten asema (osastot ja erillisyyksiköt)
Toteutuma: Toteutui.
2. Vuoden 2016 aikana vakiinnutetaan vuonna 2015 oikeusministeriöön siirtyneiden valtuutettujen tulosoajausmenettelyt ja edistetään synergiaa valtuutettujen toimistojen kesken (DKY)
Toteutuma: Toteutui osittain. Otettiin käyttöön tulosoajausmenettely, joka huomioi valtuutettujen itsenäisen aseman. Luovuttiin suunnitelmasta yhdistää yhdenvertaisuusvaltuutetun ja tasa-arvovaltuutetun toimistot, mutta tuettiin valtuutettuja kehittämään yhteistyötä esim. tiedotuksessa.
3. Laaditaan nelivuotinen riskienhallinnan kehittämisohjelma vuoden 2016 alkupuolella (STY)
Toteutuma: Toteutui.
4. Hallituksen esitysten budjettivaikutukset tunnistetaan varhaisessa vaiheessa ja otetaan huomioon kehys- ja budjettivalmistelussa (LAVO, OHO, KPO, DKY, TALY, THY)
Toteutuma: Toteutui osittain. HE-seuranta kehitetään edelleen Oikeusrekisterikeskuksen tarpeisiin.

Toiminta ja talous ovat tasapainossa ja yhteensovitettu strategisten linjausten pohjalta

1. Niukkojen voimavarojen kohdentamisessa otetaan huomioon oikeusturva ja rikosvastuun toteutuminen sekä asioiden käsittelyketjut (OHO, KPO)
Toteutuma: Toteutui.

2. Päivitetään hallinnonalan toimitila- ja työympäristöstrategia vuonna 2016 (TALY, OHO, KPO)
Toteutuma: Toteutui.

Toiminta on kustannustehokasta

1. Taloushallinnon tehtäviä keskitetään hyödyntämällä kirjanpitoyksikköuudistuksen (10/2016) ja organisaatiomuutosten tilanne sekä selvittämällä muita keinoja vuonna 2016 (TALY, OHO, KPO, THY)
Toteutuma: Toteutui.
2. Kiekun käyttöönoton yhteydessä ministeriön osastojen ja erillisyyksiköiden sekä ministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten henkilöstö- ja taloushallintotehtäviä keskitetään henkilöstö- ja taloushallinnon asiantuntijatehtäviä hoitaville henkilöille. Asia selvitetään vuonna 2016. Kirjanpito- ja tilinpäätöstehtäviä siirretään ja keskitetään Palkeisiin (HALY, TALY)
Toteutuma: Toteutui.
3. Lisätään taloudellisten ja toiminnallisten tietojen läpinäkyvyyttä mm. tulosohjauksessa esimerkiksi järjestämällä yhteisiä lähetekeskusteluja tulosneuvotteluihin (osastot ja erillisyyksiköt)
Toteutuma: Toteutui.
4. Vuosien 2016–2017 aikana otetaan kirjanpitoyksiköissä käyttöön Hankinnasta maksuun -hankkeen parhaat käytännöt kehysäästön toteuttamiseksi (TALY, HALY, OHO, KPO, THY)
Toteutuma: Toteutui osittain. Toteutus ajoittuu käytännössä vuoteen 2017.
5. Lisätään hankintatoimen suunnitelmallisuutta ja saadaan aikaan resurssiyhdytyä (HALY, TALY, OHO, THY, KPO)
Toteutuma: Toteutui osittain. ORK:ssa on käynnistetty sopimuskannan läpikäyntiä ja uusimista sekä hankintasuunnitelman laadinta.

Taloudellinen liikkumavara mahdollistaa kehittämisen

1. Kirjanpitoyksiköiden vastuuta omasta taloudestaan vahvistetaan kirjanpitoyksikköuudistuksella ja tulosohjauksella. Hallinnonalan kaikilla toimintamenomenteilla siirtyvien määrärahojen taso on lähtökohtaisesti vähintään 8 % vuoden 2019 lopussa (osastot ja erillisyyksiköt)
Toteutuma: Toteutui osittain. ORK:n siirtyvä määräraha oli vuoden 2016 lopussa 6 %.
2. Selvitetään EU-rahoituksen mahdollisuudet vuoden 2016 alussa (TALY)
Toteutuma: Toteutui.
3. Jatketaan tuomioistuinmaksutulojen korottamiseen perustuvan määrärahalisäyksen tavoittelua tuomioistuinmomentille ja huomioidaan tämä oikeusministeriön tulevissa kehys- ja talousarvioehdotuksissa (OHO, TALY)

Toteutuma: Ei toteutunut. Tuomioistuinmaksuja korotettiin vuoden 2016 alusta lukien ilman, että tällä oli vaikutusta tuomioistuinten toimintamenomäärärahatasoon.

3.1.5 Muut tavoitteet

1. Pannaan täytäntöön hyväksytyt EU-säädökset (esimerkiksi tutkintamääräysdirektiivi, avustajadirektiivi, menettämisseuraamusdirektiivi, vähäisiä vaatimuksia koskeva asetuksen tarkistus, uudistettu maksukyvyttömyysasetus, tilivarojen turvaamisen menetelmästä annettu asetus) ja osallistutaan aktiivisesti vireillä olevaan valmistelutyöhön (esimerkiksi yhdenvertaisuusdirektiivi, Euroopan syyttäjävirston perustaminen, direktiiviehdotus unionin taloudellisten etujen rikosoikeudellisesta suojasta, syyttömyysolettamadirektiivi ja epäiltyjen ja syytettyjen lasten oikeusturvatakeita koskeva direktiivi) (LAVO)

Toteutuma: Toteutui.

2. Toteutetaan tulostavoiteasiakirjan liitteenä olevan sisäisen tarkastuksen riskiperusteisen suunnitelman pohjalta valmisteltavan vuosisuunnitelman mukaiset työt ja muut kansliapäällikön osoittamat tehtävät (STY)

Toteutuma: Toteutui osittain. Hallinnonalan merkittävimpiä ICT-hankkeita ja rikosrekisterijärjestelmää koskevien auditointien aikataulu on viivästynyt kilpailutuksesta ja järjestelmäpäivityksistä johtuen.

Taulukko. Oikeusministeriön toimintamenot, kustannukset ja henkilötövuodet

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tavoitteeseen
Toimintamenot, 1000 euroa	27 052	21 493	21 608	19 302	-10 %	-11 %
Kustannukset, 1000 euroa	30 542	26 554		31 710	19 %	
Henkilötövuodet	258,1	245,2	243,0	237,2	-3 %	-2 %
Kustannusten jakautuminen						
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	7 %	10 %	8 %	6 %		
Ministeriön toimialan ohjaus ja toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	25 %	25 %	25 %	13 %		
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	17 %	16 %	19 %	22 %		
EU- ja kansainväliset asiat	11 %	10 %	10 %	6 %		
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	5 %	4 %	10 %	10 %		
Tukitoiminnot	21 %	20 %	15 %	27 %		
Palkalliset poissaolot	15 %	17 %	13 %	15 %		
Yhteensä	100 %	100 %	100 %	100 %		

Oikeusministeriön toimintamenot alenivat edelliseen vuoteen verrattuna 10 %. Menojen vähenemisestä noin puolet aiheutui valtioneuvoston hallintoyksikön (VNHY) toimintavastuuseen siirtyneiden tehtävien siirrosta 1.3.2015. Määrärahaa siirrettiin oikeusministeriön toimintamenoista momentille 23.01.01 noin 0,9 miljoonaa euroa. Momentin tietohallintomenoja maksettiin noin 0,7 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Oikeusministeriön kustannuksissa on vuoden 2016 osalta otettu lisäyksenä huomioon noin 5,1 milj. euroa valtioneuvoston hallintoyksikön osuutena oikeusministeriöön liittyvistä kustannuksista VNHY:n toiminnassa. Tästä syystä taulukossa esitetty kustannustieto edelliseen vuoteen verrattuna ei ole vertailukelpoinen. Ilman VNHY-osuutta oikeusministeriön kustannukset vuonna 2016 olivat lähes vastaavat kuin edellisenä vuonna.

3.2 Oikeusministeriön yhteydessä toimivat virastot

3.2.1 Onnettomuustutkintakeskus

Onnettomuustutkintakeskuksen tulossopimus on tehty nelivuotisena ensimmäistä kertaa kaudelle 2016–2019. Tulossopimus perustuu Onnettomuustutkintakeskuksen strategiakarttaan, joka on laadittu yhteistyössä viraston henkilöstön kanssa. Tulossopimuksessa on kiinnitetty huomioita Onnettomuustutkintakeskuksen yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen, toiminnallisiin tulostavoitteisiin, henkilöstötavoitteisiin sekä talouteen.

Onnettomuustutkintakeskuksessa tuotosten ja laadun hallinnassa on edetty suunnitelmallisesti. Onnettomuustutkintakeskus kehittää jatkuvasti pitkään käytössä ollutta toimintajärjestelmäänsä, jossa kuvataan viraston toimintatavat. Viraston sisäiset auditoinnit on toteutettu suunnitelman mukaisesti.

Analyysimenetelmien käyttö Onnettomuustutkintakeskuksen tutkinnassa on vakiintunut. Osaamista on myös jaettu kansainvälisesti kollegavirastoihin. Projektinhallinnan menettelyt ovat vakiintuneet osaksi turvallisuustutkinnan johtamista. Onnettomuustutkintakeskuksen tutkintaviestinnän käytännöt ovat vakiintuneet. Sosiaalisen median hyödyntämisestä on laajennettu ottamalla Twitter käyttöön syksyllä 2016. Arkistonmuodostamiseen ja tietoturvaan on kiinnitetty erityistä huomiota. Suositusseuranta on saatettu vuonna 2016 ajan tasalle, mutta sitä ei ole kaikilta osin julkaistu.

Tutkintatyön painotusta on siirretty virkamiestyön suuntaan oikeusministeriön kanssa sovitulla tavalla. Vuoden 2016 alusta on täytetty kaksi uutta tutkijan virkaa joista toisen erityisosaamisalueena on pelastustoiminnan ja viranomaisten toiminnan arviointi ja toisen inhimillisten tekijöiden tarkastelu. Vuonna 2017 virkamiesten työpanos on ollut 16 htv ja ulkopuolisten asiantuntijoiden 4,3 htv. Kansainväliseen toimintaan on käytetty 1,1 htv. Viraston kokonaiskustannuksia on pystytty merkittävästi alentamaan vuoden 2012 menotasoon verrattuna kehittämisohjelman toimien avulla. Toimintakäsikirjassa määritelty sisäisen koulutusjärjestelmän ensimmäinen kierros on toteutettu koulutussuunnitelman mukaisesti vuosina 2012–2016. Työtyytyväisyys Onnettomuustutkintakeskuksessa on hyvä.

Taulukko. Onnettomuustutkintakeskuksen toiminnallinen tehokkuus

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
Toimintamäärärahan (25.01.03) käyttö, 1000 €	1 411	1 399	1 590	1 528
Arviomäärärahan (25.01.20) käyttö, 1000 €	625	419	740	532
Määrärahan käyttö yhteensä, 1000 €	2 036	1 818	2 330	2 060
Kokonaiskustannukset, 1000 €	2 078	1 852		2 159
Taloudellisuus ¹ , 1000 €	55	74		64
Tuottavuus ²	0,7	1,6		1,45

Taulukko. Onnettomuuskeskuksen tuotokset

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	Toteutunut 2016
Käynnistetyt tutkinnot	11	14	20
Valmistuneet tutkinnot	27	11	14 ³

Tutkinnot saatiin valmiiksi tavoiteajan sisällä yhtä tutkintaa lukuun ottamatta, joka sekin valmistui vain päivän myöhässä.

Tarkempia tietoja 2016 aloitetuista ja valmistuneista tutkinnoista löytyy osoitteesta <http://www.turvallisuustutkinta.fi/Etusivu>.

Tiedot henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä ovat liitteessä F.

¹ Kustannukset aloitettua ja valmistunutta tutkintaa kohti

² Htv per valmistunut tutkinta

³ Sisältää lopetetun tutkinnan.

3.2.2 Tietosuojavaltuutetun toimisto

Tietosuojavaltuutetun toimisto antaa henkilötietojen käsittelyä koskevaa ohjausta ja neuvontaa sekä valvoo henkilötietojen käsittelyä. Tehtävänä on myös ylläpitää ja edistää perusoikeutta yksityisyyteen ja luottamusta yhteiskunnan palveluihin sekä osallistua tietoyhteiskunnan kehittämiseen Suomessa ja EU:ssa.

Taulukko. Tietosuojavaltuutetun toimiston toiminnallinen tehokkuus

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
Toimintamäärärahan (25.01.03) käyttö, 1000 €	1 672	1 680	1 720	1 633
Kokonaiskustannukset, 1000 €	1 717	1 750	1 703	1 769

Taulukko. Tietosuojavaltuutetun tuotokset ja laadunhallinta

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
Saapuneet asiat, kpl	3420	3799	3500–4000	3862
Ratkaistut asiat, kpl	3723	3758	3100	3640
Käsittelyaika, päivää	39	34	50	41,2
Vireillä olevat vanhat asiat (>1 vuosi), kpl	274	176	150	280
Annettujen lausuntojen määrä, kpl	314	376	–	435

Edelliseen vuoteen verrattuna asioita tuli kirjallisesti vireille 1,63 % enemmän ja niitä ratkaistiin 3,14 % vähemmän. Vireille tulevat ja diarioidut asiat pyrittiin käsittelemään vuoden käsittelyajan puitteissa. Toimintavuoden lopussa vireillä olevista asioista vuotta vanhempia oli 280 kpl, eli 7,25 % kaikista vireille tulleista asioista. Kasvua oli 62 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Lausuntopyyntöjen osalta nouseva trendi oli oikeasuuntainen edelliseen vuoteen verrattuna.

Tiedot henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittymisestä ovat liitteessä F.

3.2.3 Kriminaalipoliitiikan instituutti

Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipoliitiikan instituutti HEUNI tuottaa kansainvälisiä asiantuntijapalveluja kriminaalipoliitiikan alalla. Instituutin tavoitteena on tuottaa korkeatasoista ja riippumatonta tutkimustietoa tukemaan kotimaista ja kansainvälistä kriminaalipoliittista suunnittelua ja päätöksentekoa ja edistää julkista keskustelua. Instituutin toimintaa ohjaavat YK:n kriminaalipoliittinen ohjelma ja siihen liittyvät linjapäätökset. Tämän vuoksi määrällisiä tulostavoitteita ei ole ollut mielekästä asettaa.

Toiminnallisten tuloksellisuustavoitteiden toteutuminen

1. Osallistuminen YK:n kriminaalipoliittisen ohjelman toteuttamiseen ja YK:n kriminaalipoliittisen toimikunnan vuosittain olevien istuntojen yhteydessä pidettävien oheistapahtumien järjestämiseen, yhteistyön kehittämiseen YK:n kriminaalipoliittisen instituuttiverkoston kanssa ja verkoston toiminnan koordinoitiin osallistuminen:

Toteutuma: Toteutui. HEUNI osallistui aktiivisesti YK:n kriminaalipoliittisen toimikunnan vuosittaiseen kokoukseen sekä muihin asiantuntijatapaamisiin, sekä toimi tiiviissä yhteistyössä sekä UNODC:n sihteeristön että instituuttiverkoston kanssa.

2. Sukupuoli rikoksissa (Crime and gender):

Toteutuma: Toteutui. HEUNI analysoi miten sukupuolijakauma näkyy rikollisuudessa rikosoikeusjärjestelmän eri vaiheissa (poliisi, syyttäjä, tuomioistuin, vankila, muiden seuraamusten täytäntöönpano) käyttäen pääosin UNODC:n Crime Trends Survey -dataa. Joulukuussa 2016 HEUNI julkaisi 88-sivuisen tilastoraportin.

3. Lumeavioliitot (Preventing human trafficking in sham marriages HESTIA)

Toteutuma: Toteutui HEUNI vastasi lumeavioliittojen kautta tapahtuvaa ihmiskauppaa selvittäneen hankkeen tutkimusosiosta. HEUNI julkaisi 384-sivuisen tutkimusraportin lokakuussa 2016. Hankkeen tekninen ja taloudellinen loppuraportointi on meneillään, ja hanke päättyy virallisesti tammikuussa 2017.

4. Ihmiskauppa Itämeren matkustajalautoilla (Nordic-Baltic Partnership with Passenger Ferry Companies to Counter Trafficking in Human Beings on the Baltic Sea):

Toteutuma: Toteutui. HEUNI vastasi Itämeren alueella liikkuvilla matkustajalautoilla (Viro-Suomi-Ruotsi-Latvia) tapahtuvan ihmiskaupan ehkäisyhankkeen tutkimusosiosta. HEUNI selvitti, miten laivayhtiöt voivat paremmin ehkäistä ihmiskauppaa; 73-sivuinen tutkimusraportti julkaistiin syyskuussa 2016.

5. Väkivaltaindikaattorit (Terminology and indicators for data collection on rape, femicide and intimate partner violence):

Toteutuma: Toteutui osittain. Euroopan unionin tasa-arvoinstituutin EIGEn tilaamassa hankkeessa oli tarkoitus kehittää määritelmiä, joiden avulla voidaan kerätä EU-maista vertailukelpoista tietoa. Hankkeen voittaneen konsortion (jonka jäsen HEUNI oli) vetäjä kuitenkin riitaantui EIGEn kanssa, ja konsortio toteutti siksi erillisen, rinnakkaisen tutkimusraportin, johon HEUNI kirjoitti osan. Polity Press -kustantamo julkaisee raportin "The Concept and Measurement of Violence against Women and Men" tammikuussa 2017.

Taulukko. Kriminaalipolitiikan instituutin toiminnallinen tehokkuus

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimus tavoitteeseen
Toimintamäärärahan (25.01.04) käyttö, 1000 €	525	650	530	432	-34 %	-18 %
Kokonaiskustannukset, 1000 €	704	746		657	-12 %	

HEUNI:lle osoitettiin vuodelle 2016 yhteensä 530 000 euron määräraha. Lisäksi insti-
tuutti hankki ulkopuolista rahoitusta kotimaasta ja ulkomailta.

Tiedot henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä ovat liitteessä F.

3.2.4 Lapsiasiavaltuutetun, tasa-arvovaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimistot

Lapsiasiavaltuutetun tehtävänä on yhteistyössä muiden viranomaisten sekä toimialan-
sa järjestöjen ja vastaavien muiden toimijoiden kanssa arvioida ja edistää lapsen edun
ja oikeuksien toteutumista yleisellä hallinnon, yhteiskuntapolitiikan ja lainsäädännön
tasolla sekä edistää Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen hyväksymän lapsen
oikeuksia koskevan yleissopimuksen (SopS 59-60/1991) toteutumista. Lasten aseman
ja oikeuksien sekä niitä koskevan viranomaisten yhteistyön edistämistä varten lap-
siasiavaltuutetun apuna toimii lapsiasianeuvottelukunta.

Tasa-arvovaltuutettu valvoo naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain
(609/1986) noudattamista ja edistää aloitteiden, neuvojen ja ohjeiden avulla lain tar-
koituksen toteutumista. Tasa-arvovaltuutettu antaa tietoja tasa-arvolaista ja sen sovel-
tamisesta sekä seuraa naisten ja miesten tasa-arvon toteutumista yhteiskuntaelämän
eri aloilla.

Yhdenvertaisuusvaltuutetun tehtävänä on valvoa yhdenvertaisuuslain noudattamista sen mukaan kuin sanotussa laissa säädetään sekä muutoinkin edistää yhdenvertaisuuden toteutumista ja ehkäistä syrjintää. Lisäksi valtuutettu toimii kansallisena ihmiskaupparaporttina. Yhdenvertaisuuden yleisen edistämisen ja syrjinnän ehkäisemisen kannalta merkittävien toimijoiden ja viranomaisten tietojenvaihtoa sekä yhdenvertaisuuteen liittyvien kysymysten käsittelyä varten yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston yhteydessä on yhdenvertaisuusasioiden neuvottelukunta.

Taulukko. Lapsiasiavaltuutetun toimiston toiminnallinen tehokkuus

	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimus tavoitteeseen
Toimintamäärärahan käyttö, 1000 €	584	630	618	6 %	-2 %
Kokonaiskustannukset, 1000 €			640		

Taulukko. Tasa-arvovaltuutetun toimiston toiminnallinen tehokkuus

	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimus tavoitteeseen
Toimintamäärärahan käyttö, 1000 €	946	1 030	891	-6 %	-13 %
Kokonaiskustannukset, 1000 €			922		

Taulukko. Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston toiminnallinen tehokkuus

	Toteutunut 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimus tavoitteeseen
Toimintamäärärahan käyttö, 1000 €	1 208	1 440	1 468	22 %	2 %
Kokonaiskustannukset, 1000 €			1 735		

Tiedot henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä ovat liitteessä F.

3.3 Tuomioistuimet

3.3.1 Tuomioistuinten vaikuttavuus

Tuomioistuinten toiminnan vaikuttavuuden kannalta keskeistä on, että oikeusturvan saatavuus toteutuu – myös ajallisesti. Vuoden 2016 talousarvioesityksen mukaan oikeudenkäyntien pituuteen vaikuttaa se, miten voimavarat on kohdennettu ja miten tehokkaasti niitä käytetään. Yksikkökoon kasvun myötä yksiköiden välisiin kohdenusongelmiin liittyvät seikat vähenevät, jolloin resursoinnista johtuvat alueelliset käsittelyaikaerot eivät todennäköisesti muodostu kohtuuttomiksi. Samalla paranee suurempien yksiköiden mahdollisuus organisoida toimintansa tehokkaaksi muun muassa yleis- ja erityisosaamista syventämällä. Oikeudenkäyntien kokonaiskestosta tulee ottaa riittävästi vastuuta kaikissa vaiheissa, jotta kokonaiskäsittelyajat eivät pitkittyisi. Kussakin oikeusasteessa tavoitteena oli pitää käsittelyajat kohtuullisina muun muassa kiinnittämällä huomiota tuomioistuimessa yli 12 kuukautta vireillä olleiden asioiden mahdollisimman nopeaan käsittelyyn. Tavoitteena oli myös estää asioiden kokonaiskeston pitkittymistä.

Oikeusturvan yhtäläisen saatavuuden kannalta on tärkeää, että yksikkökohtaiset käsittelyajat eivät samantyyppisissä asioissa poikkea merkittävästi koko maan keskiarvosta ja että oikeudenkäynnin kokonaiskesto on kohtuullinen. Yksittäisen tuomioistuimen keskimääräisen käsittelyajan ei tulisi poiketa merkittävästi koko maan keskiarvosta. Talousarvion tavoitteena oli, etteivät käsittelyaikaerot pitene. Hovioikeuksissa poikkeama oli 1,1 kuukautta vuonna 2016 (1,1 kk v. 2014). Pisin hallinto-oikeuskohtainen käsittelyaika poikkesi 3,3 kuukautta (1,3 kk v. 2014) koko maan keskiarvosta, joten hallinto-oikeuksien osalta tavoitetta ei saavutettu. Käräjäoikeuksien osalta oikeusturvan ajallisen saatavuuden alueellista tasa-arvoa kuvaava tavoite oli, ettei minkään käräjäoikeuden keskimääräinen käsittelyaika rikosasioissa ylitä maan keskiarvoa yli kolmella kuukaudella. Kaikkien käräjäoikeuksien keskimääräinen käsittelyaika rikosasioissa oli 4,0 kuukautta. Helsingin käräjäoikeuden keskimääräinen käsittelyaika oli 7,4 kuukautta, joten tavoite ei toteutunut.

Asianosaiset voivat vaatia hyvitystä, jos asian käsittely on pitkittynyt. Tuomioistuimet käsittelevät viivästymishyvitystä koskevat hakemukset ja Valtiokonttori maksaa hyvitykset tuomioiden perusteella. Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan viivästymishyvitystä maksettiin 30 asiassa vuonna 2016 (14 v. 2015). Viivästymishyvityksiä oli yhteensä 148 000 euroa.

Rikosasioissa prosessin kohtuuton kesto hyvitetään rikoksesta tuomitulle ensisijaisesti lieventämällä rangaistusta, joten viivästymisten hyvittämistä koskevan lain perusteella tuomitut korvaukset eivät anna kokonaiskuvausta viivästymisistä. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen (EIT) käsiteltäväksi päätyvät viivästymisiä koskevat asiat eivät myöskään enää indikoi viivästyneiden asioiden lukumääriä. EIT ei ota tutkittavaksi tapauksia, jois-

sa oikeudenkäynnin ylipitkä kesto on kansallisella tasolla asianmukaisesti hyvitetty tai joissa asianosainen on jättänyt käyttämättä mahdollisuuden sellaisen hyvityksen saamiseen. Viivästymisten hyvittämistä koskevan kansallisen lainsäädännön voimaantulon jälkeen EIT on antanut Suomelle vain muutamia viivästymistä koskevia ratkaisuja. Yhdessäkään vuonna 2016 lopullisesti ratkaistussa tapauksessa ei todettu oikeudenkäynnin pituutta koskevaa loukkausta.

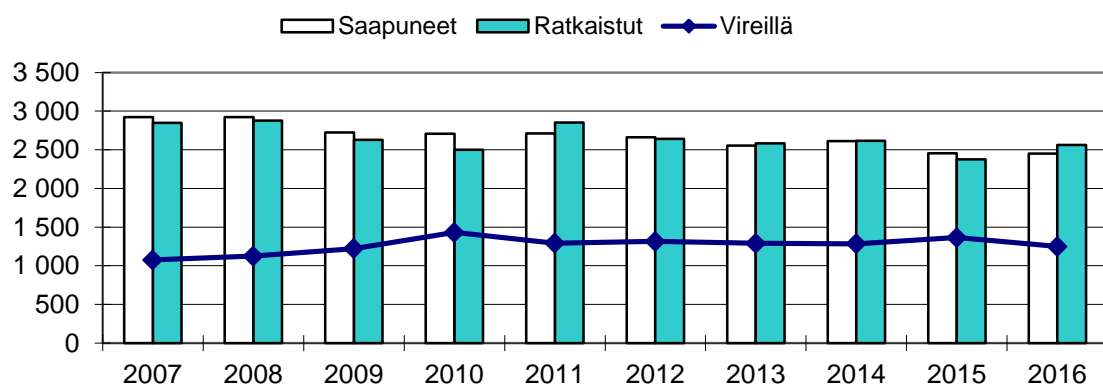
3.3.2 Tuomioistuinten toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

KORKEIN OIKEUS

Korkeimman oikeuden kokonaisasiamäärä pysyi lähes tarkalleen edellisen vuoden mukaisena. Vuonna 2016 asioita saapui yhteensä 2 449 asiaa. Saapuneista asioista suurin osa oli valituslupahakemuksia, joita tuli vireille yhteensä 2 160. Valituslupahakemuksista 1 167 eli 54 prosenttia koski siviiliasioita, joita ovat riita-asiat, vakuutusasiat ja maa-oikeusasiat. Rikosasioita koskevia hakemuksia saapui 993 eli 46 prosenttia valituslupahakemuksista. Valituslupahakemusten lisäksi korkeimmassa oikeudessa tuli vireille purku- ja kanteluasioita (178), toisen asteen valitusasioita (11) sekä eräitä muita asioita.

Hovioikeuden jatkokäsittelyluvasta oli kyse 500 asiassa. Ennakkopäätösvalituksesta oli kyse 5 asiassa. Korkein oikeus antoi 139 valituslupaa vuonna 2016. Samana vuonna tai aiemmin valitusluvan saaneissa asioissa korkein oikeus antoi 144 asiaratkaisua.

Kuva. Korkeimman oikeuden asiamäärien kehitys vuosina 2007–2016

Taulukko. Korkeimman oikeuden toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	TA 2016 tavoite/arvio	Tulossopimus tavoite/arvio 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	2 611	2 456		2 550	2 449	0 %	-4 %
Ratkaistut asiat	2 617	2 378	2350	2 450	2 563	8 %	5 %
Vireillä olevat asiat	1 283	1 364		1 483	1 248	-9 %	-16 %
Myönnetyt valitusluvut	122	100	130		139	39 %	
Asiaratkaisut valituslupa-asioissa	136	119	130	130	144	21 %	11 %
Julkaistut ratkaisut	103	106	105	100	100	-6 %	0 %
Toimintamenot, 1000 euroa	9 000	8 935	8 968	9 017	8 546	-4 %	-5 %
Tuomioistuintulot, 1000 euroa	116	116			336	189 %	
Kustannukset, 1000 euroa	8 978	9 026			8 551	-5 %	
Henkilöstömäärä, htv	75	73		75	75	2,2	0,1
Tuottavuus, ratk.asia/htv	35	33	32	33	34	5 %	4 %
Taloudellisuus, euroa/ratk.asia	3 439	3 757	3 750	3 680	3 335	-11 %	-9 %
Keskimääräinen käsittelyaika, kk							
* Valituslupahakemukset	4,8	5,2	7,0	6,5	5,4	0,2	-1,1
* Asiaratkaisut	21,1	23,0	20,0	20,0	21,5	-1,5	1,5

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 6.

Keskimääräinen käsittelyaika oli 21,5 kk asiaratkaisuissa ja 5,4 kk hylätyissä valituslupa-asioissa. Vuotta 2016 koskeva käsittelyaikatavoite asiaratkaistuissa oli 20 kk ja valituslupa-asioissa 6,5 kk. Pisimmät käsittelyajat vaikuttavat merkittävästi keskimääräisen käsittelyajan muodostumiseen. Asiaratkaistuista asioista 13 kesti yli kolme vuotta ja 43 yli kaksi vuotta. Korkein oikeus antaa vuosittain hieman yli 100 oikeuskäytäntöä ohjaavaa ennakkopäätöstä. Näissä asioissa käsittelyaika voi muodostua pitkäksi muun muassa sen vuoksi, että asia odottaa toisen pilottijuttuna käsiteltävän prejudikaatin antamista tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltävänä olevan sellaisen asian ratkaisemista, jolla on liittymäkohta korkeimmassa oikeudessa vireillä olevaan asiaan. Korkeimman oikeuden keskimääräinen käsittelyaika kaikissa asioissa yhteensä oli kohtuullinen 6,8 kuukautta.

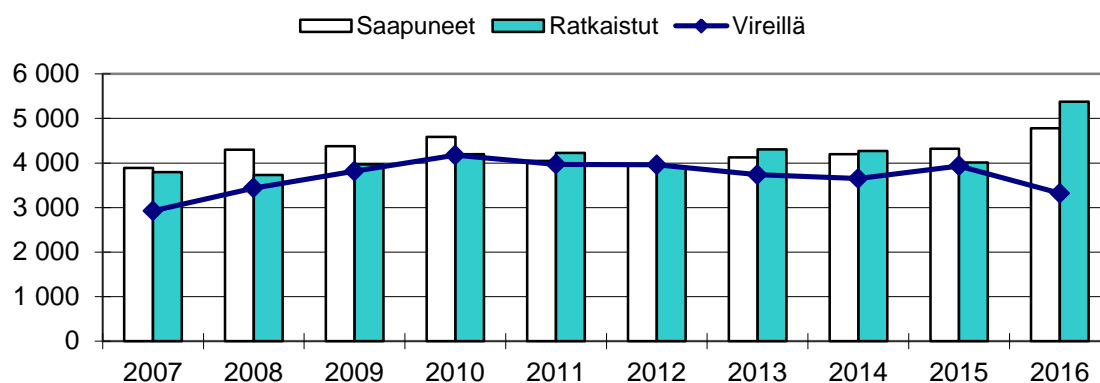
Korkein oikeus saavutti toiminnalliselle tehokkuudelle asetetut tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteet.

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapui 4 778 asiaa, mikä oli yli neljäsataa asiaa enemmän kuin vuonna 2015. Hallinto-oikeuksien päätöksiä koskevia valituksia saapui 4 558, mikä on 95 prosenttia korkeimman hallinto-oikeuden asioiden yhteismäärästä. Markkinaoikeuden päätöksiä koskevia valituksia oli 60. Valtioneuvoston ja ministeriöiden päätöksistä valitettiin 29 asiassa ja muiden viranomaisten päätöksistä 124 asiassa.

Suurimpia asiaryhmiä olivat ulkomaalaisasiat (38 prosenttia), sosiaali- ja terveydenhuolto (19 prosenttia) ja valtio-oikeus ja yleishallinto (11 prosenttia).

Kuva. Korkeimman hallinto-oikeuden asiämäärien kehitys vuosina 2007–2016

Taulukko. Korkeimman hallinto-oikeuden toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	TA 2016 tavoite/arvio	Tulosopimus tavoite/arvio 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	4 201	4 319		6 200	4 785	11 %	
Ratkaistut asiat	4 272	4 012	5500	6 500	5 382	34 %	-17 %
Vireillä olevat asiat	3 649	3 932		3 632	3 319	-16 %	
Toimintamenot, 1000 euroa	10 632	10 556		12 686	12 514	19 %	-1 %
Tuomioistuintulot, 1000 euroa	291	283			487	72 %	
Kustannukset, 1000 euroa	10 648	10 609			12 945	22 %	
Henkilöstömäärä, htv	97	97		119	119	22	0
Tuottavuus, ratk.asia/htv	44	42	43	55	45	9 %	-17 %
Taloudellisuus, euroa/ratk.asia	2 489	2 631	2 650	1 952	2 327	-12 %	19 %
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	11,3	10,8	11	11	9,7	-1,1	-1,3

Korkein hallinto-oikeus ratkaisi asioita tavoitetta vähemmän. Ratkaisutavoitetta asettaessa oli ennakoitu, että turvapaikka-asioita saapuisi toteutunutta enemmän. Maahanmuuttovirasto ei saanut ratkaistua turvapaikkahakemusten ruuhkaa aivan ennakoidusta ja hallinto-oikeuden ratkaisumäärä jäi näissä asioissa tavoitteesta, minkä vuoksi korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapui ennakoitua vähemmän kansainvälistä suojelua koskevia valitusasioita. Ratkaistujen asioiden kokonaismäärä oli kuitenkin suurempi kuin vireille tulleiden asioiden määrä, joten vireillä olevien asioiden määrä väheni.

Keskimääräinen käsittelyaika lyheni kuukaudella. Asioista 41 prosenttia ratkaistiin alle 6 kuukaudessa ja 33 prosenttia yli 12 kuukaudessa.

Ratkaistuista asioista 10 prosentissa muutoksenhaun alaista päätöstä muutettiin tai asia palautettiin alemmalle tuomioistuimelle tai viranomaiselle, sen lopputulosta ei muutettu, mutta perustelut muuttuivat 12 prosentissa, hakemus hylättiin 4 prosentissa ja päätöstä ei muutettu 23 prosentissa ratkaistuista asioista. Muutoksenhakemus jätettiin tutkimatta tai hakemus raukesi 6 prosentissa ratkaistuista asioista ja hylättiin 45 prosentissa asioista.

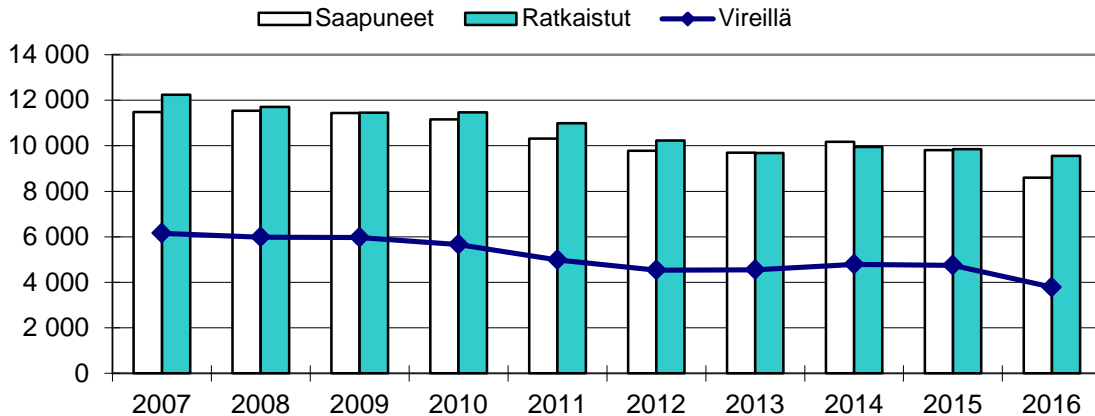
Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 6.

Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot olivat yhteensä lähes 12,5 milj. euroa vuonna 2016. Korkein hallinto-oikeus ei saavuttanut toiminnalliselle tehokkuudelle asetettuja tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita.

HOVIOIKEUDET

Hovioikeuksiin saapui 8 593 asiaa, joka on 1 217 asiaa vähemmän kuin vuonna 2015. Saapuneista asioista rikosasioita oli 65 prosenttia ja 35 prosenttia muita asioita. Hovioikeudet antoivat yhteensä 9 552 ratkaisua. Vireillä olevia asioita oli noin 960 asiaa vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Kuva. Hovioikeuksien asiamäärien kehitys vuosina 2007–2016

Vuoden lopussa vireillä olevia asioita oli 44 prosenttia suhteessa koko vuoden aikana saapuneisiin asioihin. Yli vuoden vireillä olleita asioita oli 219 eli 6 prosenttia vireillä olevista asioista.

Jatkokäsittelylupaa koskevat säännökset tulivat voimaan vuoden 2011 alussa ja soveltamisalaa laajennettiin 1.10.2015 lukien. Vuonna 2016 jatkokäsittelylupasäännöksiä sovellettiin koko asiaan 5 538 asiassa eli 58 prosentissa kaikista annetuista ratkaisuista. Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty 2 964 asiassa, eli lupaa edellyttävistä asioista 54 prosentissa (46 % v. 2015) jatkokäsittelylupa evättiin.

Keskimääräinen käsittelyaika oli 6,0 kuukautta vuonna 2016, joka oli lähes sama kuin edellisenä vuonna. Rikosasioissa kesto oli 5,6 kuukautta ja riita-asioissa 7,3 kuukautta. Alle kuudessa kuukaudessa ratkaistiin 59 prosenttia asioista. Vanhojen, yli vuoden käsiteltyjen asioiden, osuus oli 14 prosenttia ratkaistuista asioista. Esittelyssä ratkaistut asiat viipyivät 4,4 kuukautta ja pääkäsittelyssä ratkaistut asiat 10,2 kuukautta. Jatkokäsittelysäännösten perusteella ilman valituslupaa jääneissä asioissa käsittelyaika oli 1,9 kuukautta.

Alueellisten erojen tasoittamiseksi hovioikeuksien voimavaroja on uudelleenkohdennettu ja 1.4.2014 voimaan tullut hovi- ja hallinto-oikeuksien rakenneuudistus loi entistä paremmat edellytykset kohdentaa voimavarat tarkoituksenmukaisesti. Hovioikeudessa, jossa keskimääräinen käsittelyaika oli pisin, käsittelyaika poikkesi koko maan keskiarvosta vain 1,1 kuukautta.

Pääkäsittelyssä oli yhteensä 2 544 asiaa ja matkakäräjät järjestettiin yhteensä 439 asiassa. Ratkaisuja oli yhteensä 9 552 asiaa, joten pääkäsittelyssä olleita asioita oli 27 prosenttia suhteessa ratkaisuihin asioihin. Hovioikeuskohtaisesti tarkasteltuna pääkäsittelyjä suhteessa ratkaisuihin oli Rovaniemen hovioikeudessa 19 % ja muissakin hovioikeuksissa alle 35 %. Kaikkien hovioikeuksien osalta pääkäsittelyssä olleista asioista 17 prosenttia käsiteltiin matkakäräjillä. Suurimmat matkakäräjien osuudet olivat Rovaniemen hovioikeudessa (55 %) ja Vaasan hovioikeudessa (52 %).

Osa hovioikeuksien ratkaisemista asioista oli niin laajoja, että niiden istuntokäsittely kestää jopa yli 8 tuntia. Vuonna 2016 ratkaistuista asioista 316 asiassa (3 %) oli yli 8 tuntia kestänyt pääkäsittely. Näiden osuus kaikista ratkaistuista asioista vastasi edellisenä vuonna toteutunutta. Vuonna 2016 pitkään käsiteltävien asioiden osuus hovioikeuden ratkaisemista asioista oli samaa suuruusluokkaa kaikissa hovioikeuksissa ja vaihteluväli oli 2–5 prosenttia kaikista ratkaistuista asioista. Kaikista vuoden 2016 aikana ratkaistuista asioista pisin pääkäsittely oli Helsingin hovioikeuden ratkaisemassa asiassa, jossa ”Törkeä laittoman maahantulon järjestäminen” nimikkeellä ollutta rikosasiaa käsiteltiin pääkäsittelyssä yhteensä 124 tuntia. Kaikissa hovioikeuksissa oli vähintään yksi yli 20 tuntia pääkäsittelyssä kestänyt asia.

Vuonna 2016 hovioikeuksien ratkaisulla kärjäoikeuden päätösten perusteluja ja lopputulosta muutettiin tai asia palautettiin yhteensä 27 prosentissa niistä asioista, joista oli haettu muutosta hovioikeudessa. Niiden päätösten osuus, joissa kärjäoikeuden ratkaisua ei muutettu tai muutettiin vain perusteluja taikka muutos koski vain ratkaisun epäoleellista osaa, oli 32 prosenttia. Muita ratkaisuja olivat muun muassa: ei jatkokäsittelylupaa, jäänyt sillensä ja jätetty tutkimatta.

Taulukko. Hovioikeuksien toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	TA 2016 tavoite/arvio	Tulosopimus tavoite/arvio 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	10 176	9 810		10 070	8 593	-12 %	-15 %
Ratkaistut asiat	9 942	9 855	9 500	9 670	9 552	-3 %	-1 %
Vireillä olevat asiat	4 792	4 747		5 849	3 787	-20 %	-35 %
Työmäärä	25 223	25 354		23 474	22 937	-10 %	-2 %
Toimintameno, 1000 euroa	39 339	38 796	37 500	38 429	37 706	-3 %	-2 %
Tuomioistuintulot, 1000 euroa	454	458			729	59 %	
Kustannukset, 1000 euroa	40 149	39 192			39 004	0 %	
Henkilöstömäärä, htv	461	454		445	440	-14,1	-4,3
Tuottavuus, ratk.asia/htv	55	56	55	53	52	-7 %	-1 %
Taloudellisuus, euroa/ratk.asia	1 560	1 530	1 700	1 637	1 644	7 %	0 %
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	5,8	6,1	6,0	5,9	6,0	-0,1	0,1

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 6.

Hovioikeuksien toimintamenoihin käytettiin vuonna 2016 yhteensä 37,7 milj. euroa ja menot pienenevät noin 1,1 milj. euroa edellisestä vuodesta.

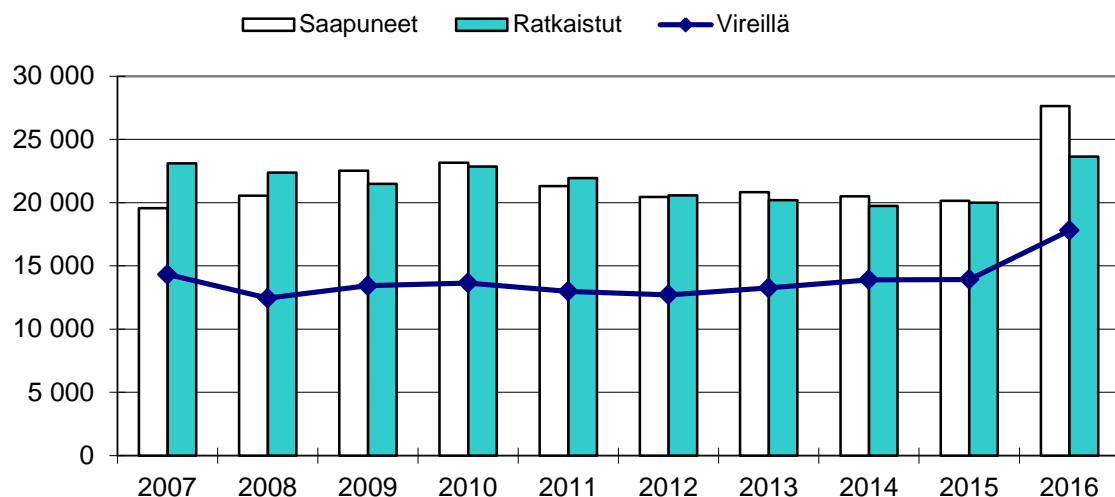
Hovioikeuksien työtilastoissa keskeisenä ovat kokonaisasiamäärät, jotka eivät kuvasta juttukannan työläyttä ja vaativuutta. Näin ollen voimavarojen mitoitusta ja kohdentamista ei ole tehty pelkästään kokonaisasiamäärien perusteella. Työmäärää on arvioitu vuodesta 2014 lukien eri asiaryhmien väliset työmääräerot huomioon ottavalla painotetulla työmäärällä, jossa on lisäksi otettu huomioon poikkeuksellisten pitkien pääkäsittelyjen ja matkakäräjien työllistävä vaikutus.

Hovioikeuksien tuottavuus ja taloudellisuus olivat lähes tavoitteiden mukaiset. Hovioikeuskohtaiset tulostavoitteet ja niiden toteutuminen käyvät ilmi liitteestä A.

HALLINTO-OIKEUDET

Hallinto-oikeuksiin vuonna 2016 saapuneiden asioiden määrä kasvoi 37 % edelliseen vuoteen verrattuna pääosin ulkomaalaisasioiden kasvun vuoksi. Asioista 47 prosenttia oli ulkomaalaisasioita, joihin kuuluvat myös turvapaikka-asiat. Turvapaikka-asioita koskevien valitusten määrä on hallinto-oikeuksissa ollut 1 000 asiaa vuodessa. Vuonna 2015 turvapaikanhakijoiden määrä kasvoi voimakkaasti. Vuoden 2016 aikana Maa- ja metsätalouden ministeriö sai ratkaistua suurimman osan vuonna 2015 saapuneista hakemuksista. Kielteisistä päätöksistä tehtyjen valitusten määrä nousi voimakkaasti. Helsingin hallinto-oikeuteen saapui 10 418 turvapaikka-asiaa vuonna 2016.

Kuva. Hallinto-oikeuksien asiamäärien kehitys vuosina 2007–2016

Ratkaistujen asioiden määrä kasvoi 18 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna ja viireillä olevien asioiden määrä kasvoi 28 prosentilla, muutokset johtuivat pääasiassa turvapaikka-asioista. Turvapaikka-asioita ratkaistiin 3 542 eli lähes 7 000 asiaa vähemmän kuin niitä saapui. Vuoden lopussa oli viireillä 7 460 turvapaikka-asiaa. Viireillä olevien asioiden kasvu johtui muun muassa siitä, että Helsingin hallinto-oikeuteen ei voitu palata riittävästi osaavaa henkilökuntaa.

Hallinto-oikeuksien niin sanottuja kevennettyjä kokoonpanoja koskeva laki (675/2006) tuli voimaan vuoden 2007 alussa. Yhden jäsenen kokoonpanossa ratkaistiin 21 prosenttia ja kahden jäsenen kokoonpanossa 32 prosenttia asioista eli kevennetyissä kokoonpanoissa oli yli puolet asioista.

Keskimääräinen käsittelyaika oli 8,0 kuukautta. Pisimpään viipyivät ympäristöä (14,3 kk), itsehallintoa (14,0 kk) ja verotusta (11,2 kk) koskevat valitukset. Sosiaali- ja terveydenhuoltoasioissa käsittelyaika oli keskimäärin 4,9 kuukautta. Oikeusministeriön erityisseurannassa olevien lastensuojeluasioiden keskimääräinen käsittelyaika (6,0 kk) kasvoi edellisvuodesta 0,4 kuukautta. Yhteiskunnallisesti merkittävien kaava-asioiden käsittelyaika oli 11,9 kuukautta. Asemakaava-asiat viipyivät hallinto-oikeuksissa 9,8 kuukautta. Ulkomaalaisasioiden käsittelyaika oli 6,8 kuukautta.

Käsittelyajat vaihtelivat paitsi asiaryhmittäin myös hallinto-oikeuksien välillä. Keskimääräinen käsittelyaika oli Turun hallinto-oikeudessa 6,1 kuukautta ja Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa 11,3 kuukautta. Alueelliset käsittelyaikaerot kasvoivat edellisestä vuodesta. Pisin keskimääräinen käsittelyaika poikkesi koko maan keskiarvosta 3,3 kuukautta.

Asioista 47 prosenttia ratkaistiin alle kuudessa kuukaudessa ja vanhoja, yli vuoden viipyneitä asioita oli 23 prosenttia ratkaistujen asioiden kokonaismäärästä. Vuoden lopussa oli 1 378 yli vuoden viireillä ollutta asiaa, kun vuotta aiemmin niitä oli 2 152. Yli vuoden viireillä olleita asioita oli 8 prosenttia kaikista viireillä olleista asioista. Hallinto-oikeuksien suullisten käsittelyjen määrä väheni edelliseen vuoteen verrattuna kolme prosenttia. Suullinen käsittely järjestettiin 506 asiassa ja katselmus 48 asiassa. Kaikista suullisista käsittelyistä 74 prosenttia järjestettiin lastensuojeluasioissa.

Hallinto-oikeuksien ratkaisusta noin 20 prosenttia johti muutoksenhaun kohteena olleen päätöksen muuttamiseen tai päätöksen palauttamiseen päätöksen tehneelle viiranomaiselle. Eniten muutettiin ympäristöasioita (38 prosenttia), veroasioita (26 prosenttia), valtio-oikeus ja yleishallintoasioita (21 prosenttia) ja rakennusasioita (19 prosenttia). Tutkimatta jätettiin noin 12 prosenttia asioista.

Muutoksenhaku hallinto-oikeuksien päätöksistä on pysynyt vakaana. Vuosittain noin 19 prosentissa päätöksistä on valitettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus on puolestaan muuttanut hallinto-oikeuden päätöstä noin 6 prosentissa valituksenalaisista päätöksistä.

Taulukko. Hallinto-oikeuksien toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	TA 2016 tavoite/arvio	Tulosopimus tavoite/arvio 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	20 488	20 138		21 020	27 637	37 %	
Ratkaistut asiat	19 727	20 002	24 400	20 920	23 635	18 %	13 %
Vireillä olevat asiat	13 901	13 922		14 181	17 797	28 %	
Työmäärä (*)	31 324	31 325		33 033	36 951		12 %
Toimintamenot, 1000 euroa	34 261	35 249		35 579	38 482	9 %	8 %
Tuomioistuintulot, 1000 euroa	309	339			559	65 %	
Kustannukset, 1000 euroa	34 760	35 455			40 096	13 %	
Henkilöstömäärä, htv	424	436		440	488	52	47
Tuottavuus, työmäärä/htv (*)	73,8	72	73	75	76	5 %	1 %
Taloudellisuus, euroa/työmäärä (*)	1 094	1 125	1 100	1 077	1 125	0 %	4 %
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	8	8,5	8,5	8,4	8	-0,5	-0,4

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 6.

Hallinto-oikeuksien toimintamenot olivat vuonna 2016 yhteensä noin 38,4 milj. euroa, mikä on noin yhdeksän prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Taloudellisuustavoite on asetettu toimintamenoperusteisesti. Tuottavuus- ja taloudellisuusluvut on aiemmin laskettu suhteessa ratkaistujen asioiden määrään.

Hallinto-oikeudet saavuttivat toiminnalliselle tehokkuudelle asetetun tuottavuustavoitteen ja taloudellisuus oli lähes tavoittaen mukainen. Tulostavoitteiden toteutuminen hallinto-oikeuskohtaisesti käy ilmi liitteestä B.

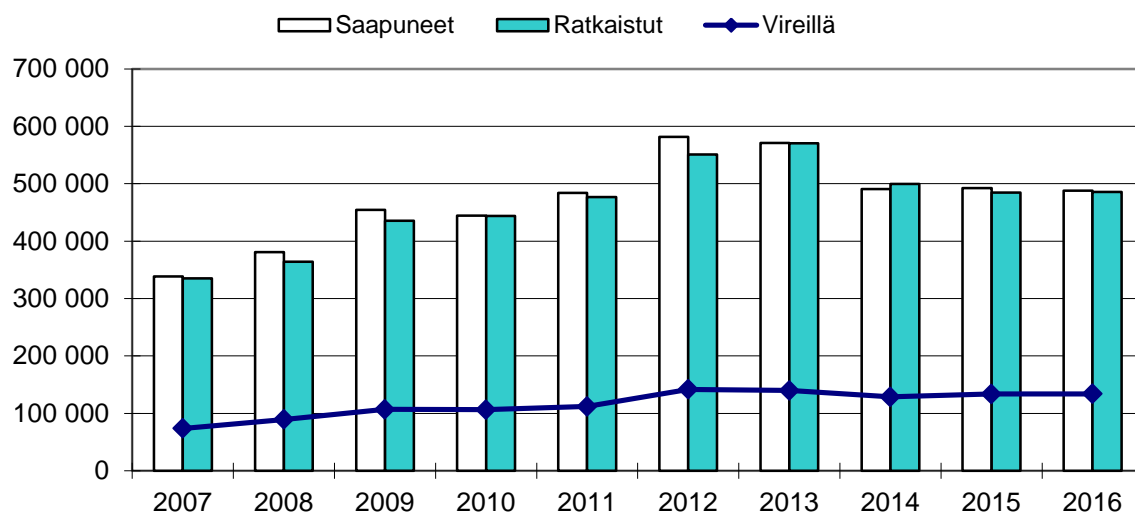
KÄRÄJÄOIKEUDET

Käräjäoikeuksiin saapui yhteensä 488 033 asiaa eli noin 4 400 asiaa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Käräjäoikeuksien työmäärään vaikuttaa keskeisesti rikosasioiden määrä. Vuonna 2016 käräjäoikeuksiin saapui 51 645 rikosasiaa, eli asiamäärä oli noin kolme prosenttia edellisvuotta pienempi.

Kokonaisasiamäärä oli vuonna 2016 edellisen vuoden tasolla. Summaarisia asioita saapui 343 949 eli noin 5 200 asiaa edellisvuotta vähemmän. Summaaristen asioiden määrän kasvu on taittunut, mutta asiamäärä on siitä huolimatta korkea. Vuonna 2006 saapuneita summaarisia asioita oli noin 150 000 asiaa, joten asiamäärä on yli kaksinkertainen muutaman vuoden takaiseen verrattuna.

Kuva. Rikos- ja siviiliasiat käräjäoikeuksissa vuosina 2007–2016

Taulukko. Käräjäoikeuksien toiminnallisen tulokellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	TA 2016 tavoite/arvio	Tulosopimus tavoite/arvio 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	490 526	492 393		507 011	488 033	-1 %	-4 %
Ratkaistut asiat	499 575	484 813	460 000	507 041	485 730	0 %	-4 %
* Rikosasiat	54 246	52 917	60 000	57 358	51 311	-3 %	-11 %
* Laajat riita-asiat	10 513	9 885	10 500	10 047	10 523	6 %	5 %
* Summaariset asiat	360 517	343 990	300 000	358 822	345 708	0 %	-4 %
Vireillä olevat asiat	128 838	133 784		133 754	133 884	0 %	0 %
Työmäärä (*	220 735	219 514		234 918	230 981	5 %	-2 %
Toimintamenot, 1000 euroa	139 534	139 302	139 000	137 156	136 050	-2 %	-1 %
Tuomioistuintulot, 1000 euroa	32 007	31 034			33 034	6 %	
Lautamiesmenot, 1000 euroa	1 935	1 629			1 294	-21 %	
Kustannukset, 1000 euroa	164 339	162 733			158 925	-2 %	
Henkilöstömäärä, htv	1 915	1 908		1 878	1 904	-4	27
Tuottavuus, työmäärä/htv (*	115	115	125	125	121	5 %	-3 %
Taloudellisuus, euroa/työmäärä (*	632	635	650	584	589	-7 %	1 %
Keskimääräinen käsittelyaika, kk							
* Rikosasiat	4,1	4,0	4,0	4,2	4,0	0,0	-0,2
* Laajat riita-asiat	10,1	9,3	10,0	9,4	12,3	3,0	2,9
* Summaariset asiat	2,5	2,7	2,5	2,6	2,8	0,1	0,2
* Velkajärjestelyasiat	5,8	6,1	6,0	5,9	6,1	0,0	0,2

Toimintamenoissa on mukana toimintakertomusvuoden aikana toteutunut toimintamäärärahan käyttö. Kustannustiedoissa investointihankinnat ajoittuvat eri vuosille poistojen muodossa. Kustannuksissa on mukana myös virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 6.

Käräjäoikeuksissa käsiteltävien asioiden keskimääräinen työmäärä vaihtelee merkittävästi asiaryhmittäin ja asioiden kokonaismäärä ei kuvaa luotettavasti työmäärää. Tästä syystä työmäärää arvioidaan laskennallisena lukuna siten, että ratkaistujen asioiden lukumäärä on kerrottu kunkin asiaryhmän keskimääräistä vaatavuutta kuvaavalla painokertoimella. Työmäärälaskennassa otetaan huomioon myös pitkät pääkäsittelyt, matkakäräjät ja laajennettujen kokoonpanojen käyttö.

Vuonna 2016 tuomarien istunnossa ratkaisemia siviiliasioita oli 6 797 ja rikosoikeudellisissa asioissa 32 778 istunnossa tehtyä asiaratkaisua, eli istuntoasioita oli yhteensä keskimäärin 78 asiaa tuomaria kohti vuodessa. Suurin osa istunnossa ratkaistuista asioista on rikosasioita, joten tuomarien istuntoasioiden lukumäärään niillä on keskeinen

vaikutus. Rikosasioiden laajuus vaihtelee merkittävästi. Tiettyjä massajuttuja voi käsitellä yli kymmenen yhden istuntopäivän aikana ja toisissa asioissa ei edes kymmenen istuntopäivää riitä yhden asian käsittelemiseksi loppuun. Vuonna 2016 käräjäoikeuksissa oli palkattuna hallinnonalan omalla rahoituksella 1 904 henkilötyövuotta. Henkilöstöä oli tulostavoitetta enemmän. Tämä selittyy pääosin sillä, että tulostavoitteiden asettamisen jälkeen joihinkin tuomioistuimiin jouduttiin osoittamaan lisähenkilöstöä.

Toteutuneet henkilötyövuodet on esitetty käräjäoikeuksittain liitteessä C.

Toimintamenot vuonna 2016 olivat 136,1 milj. euroa. Tavoite toimintamenojen tasoksi oli 137,2 milj. euroa, joten menot pienuivat noin 1,1 milj.euroa edellisestä vuodesta.

Käräjäoikeuksien tehokkuus- ja taloudellisuus olivat lähes tavoitteen mukaiset. Taloudellisuustavoite on asetettu toimintamenoerusteisesti. Käräjäoikeuskohtaiset tunnusluvut on esitetty liitteessä C.

Seuraavassa on lähemmin arvioitu tuloksellisuutta asiaryhmittäin.

Rikosasiat

Vuonna 2016 saapuneiden rikosasioiden ja muiden rikosoikeudellisten asioiden sekä pakkokeino- ja sakon muuntoasioiden määrä oli 75 584 asiaa (77 682 v. 2015). Rikosasioita saapui 51 645 ja ratkaistiin 51 311, joista varsinaisia asiaratkaisuja oli 45 739.

Vuonna 2016 rikosasioita saapui noin 1 570 asiaa (-3 %) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kappalemääräisesti eniten vähennystä oli pahoinpitelyä ja törkeää rattijuopumusta koskevissa asioissa. Yleisimmät rikosasianimikkeet olivat varkaudet, liikenne- ja törkeät rattijuopumusasiat. Liikennejuopumusten ja törkeiden rattijuopumusasioiden osuus kaikista rikosasioista on merkittävä, niitä oli yhteensä yli 13 000 asiaa. Koko maan kaikista varsinaisista rikosasioista noin 14 prosenttia saapui Helsingin käräjäoikeuteen, jonka asiamäärä oli vuoden 2015 tasolla.

Keskimääräinen käsittelyaika rikosasioissa oli 4,0 kuukautta eli 0,2 kuukautta tavoitetta lyhyempi. Käsittelyaika oli alle 3 kuukautta kuudessa käräjäoikeudessa. Käsittelyaika oli 4 kuukautta tai pidempi 10 käräjäoikeudessa, joista kolme on pääkaupunkiseudun käräjäoikeuksia (Espoossa 5,7 ja Helsingissä 7,4 sekä Vantaalla 4,3 kuukautta). Käsittelyajan keskiarvo on laskettu kaikista asiaratkaistuista rikosasioista. Kahdessa vanhimmassa Helsingin käräjäoikeudessa vuonna 2016 ratkaistussa rikosasiassa käsittelyaika oli yli 10 vuotta. Tavanomaisesti huomattavan pitkä käsittelyaika johtuu sellaisista seikoista, joihin tuomioistuin ei voi vaikuttaa – esimerkiksi vastaaja pakoilee. Käräjäoikeuksien pisimmät käsittelyajat muodostuvat tavanomaisesti asioissa, jotka on voitu ratkaista vasta asioiden vanhentumisajan täytyttyä. Näiden asioiden käsittelyaika nostaa keskimääräistä käsittelyaika.

Talousarviossa tavoitteena oli, ettei yhdenkään käräjäoikeuden käsittelyaika ole yli 3 kuukautta koko maan keskiarvoa pidempi. Helsingin käräjäoikeudessa rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli maan pisin ja se oli 3,4 kuukautta koko maan keskiarvoa pidempi. Näin ollen tavoite pisimmän ja koko maan keskiarvon erotuksen osalta ei toteutunut. Tavoitteena oli myös, että rikosasioista 45 prosenttia käsitellään alle kahdessa kuukaudessa. Tavoite ei toteutunut koko maan osalta, sillä 43 prosenttia rikosasioista ratkaistiin alle kahdessa kuukaudessa. Käräjäoikeuksittain tarkasteltuna 17 käräjäoikeutta ei saavuttanut valtakunnallista tavoitetta. Yli 9 kuukautta käsiteltyjen asioiden osuus oli koko maan osalta seitsemän prosenttia, eli tavoitteena ollutta 10 prosenttia parempi. Helsingin käräjäoikeudessa yli 9 kk vanhoja asioita oli 18 prosenttia ratkaistuista rikosasioista, mikä oli koko maan suurin luku.

Vuoden 2016 lopussa oli 2 392 yli 12 kuukautta vireillä ollutta rikosasiaa. Vanhojen asioiden osuus oli 15,0 prosenttia kaikista vireillä olleista rikosasioista.

Sakon muuntoasioita saapui 10 618 eli noin 530 asiaa vuotta 2015 vähemmän. Saapunneiden pakkokeinoasioiden määrä väheni noin 170 asialla edellisestä vuodesta ja oli 8 545. Muiden rikosoikeudellisten asioiden määrä oli 4 776 asiaa. Kappalemääräisesti merkittävin nimike tässä asiaryhmässä ovat lähestymiskieltoasiat, joita vuonna 2016 saapui 2 658. Näistä perheen sisäisiä lähestymiskieltoasioita oli 103 asiaa.

Kaikkien saapunneiden rikosasioiden asiarakenne on kuvattu liitteessä D.

Vuoden 2016 aikana ratkaistuista rikosasioista haettiin muutosta noin 4 400 asiassa, joten 10 prosentissa asioista haettiin muutosta eli saman verran kuin edellisenä vuonna. Käräjäoikeuksittain tarkasteltuna rikosasioiden muutoksenhakuosuus oli kertomusvuonna 5,7–14,3 prosenttia. Muissa rikosoikeudellisissa asioissa oli alle 300 valitusta, joten näissä asioissa muutoksenhakuosuus jäi muutamaan prosenttiin.

Vähäiset rikosasiat voidaan vastaajan suostumuksella ratkaista pääkäsittelyä toimittamatta kirjallisessa menettelyssä. Vuonna 2016 kirjallisessa menettelyssä ratkaistiin yhteensä 17 078 rikosasiaa. Kirjallisessa menettelyssä ratkaistujen asioiden osuus kaikista rikosasioiden asia- ja käsittelyratkaisuista oli 33 prosenttia. Käräjäoikeuksittain tarkasteltuna kirjallisen menettelyn osuus vaihteli 11 prosentista 48 prosenttiin. Kirjallisen menettelyn osuuksissa olevat erot johtuvat osin asiarakenne-eroista.

Rikosasioiden kirjallinen käsittely soveltuu tyypillisesti liikenteeseen liittyvien rikosasioiden käsittelyyn. Liikennejuopumus- ja muiden liikenne rikosten osuus koko maan varsinaisten rikosasioiden juttukannasta on 36 prosenttia. Tällä on keskeinen vaikutus siihen, miten suuri osa asioista ylipäätään soveltuu kirjalliseen menettelyyn. Helsingin käräjäoikeudessa sekä liikennettä koskevien asioiden osuus (23 prosenttia) että kirjallisen menettelyn osuus (11 prosenttia) kaikista rikosasioista ovat merkittävästi maan keskiarvoa pienempiä. Kirjallisesti ratkaistujen rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 1,9 kuukautta eli huomattavasti lyhyempi kuin suullisessa käsittelyssä ratkaistuissa asioissa, joissa käsittelyaika oli 5,2 kuukautta.

Vuonna 2016 asiaratkaistuissa rikosasioissa oli yhteensä 38 494 istuntoa, joista 7 456 istuntoa (19 prosenttia) peruuntui. Istuntojen peruuntumisprosentti vastasi edellisen vuoden tasoa. Pakkokeino- ja muissa rikosoikeudellisissa asioissa peruuntui yhteensä noin 1 200 istuntoa.

Riita-asiat

Riita-asioita saapui vuonna 2016 kaikkiaan 352 961 ja niitä ratkaistiin 356 925. Riita-asioita tuli vireille noin 7 500 asiaa vähemmän kuin edellisvuonna. Näistä valtaosa tuli vireille suppealla haastehakemuksella.

Kaikkien vireille tulleiden siviiliasioiden asiaryhmittäinen asiarakenne on kuvattu liitteessä D.

Lain riita-asioiden sovittelusta ja sovinnon vahvistamisesta yleisissä tuomioistuimissa (394/2011) mukaan tuomioistuimet voivat käsitellä riita-asioita erillisessä sovittelumenettelyssä. Käräjäoikeudet ratkaisivat 1 870 (1 571 v. 2015) sellaista asiaa, joissa oli tehty sovittelun aloittamispäätös. Noin puolet sovittelussa olleista asioista koski lapsen huoltoa tai tapaamisoikeutta. Sovinto saavutettu tai vahvistettu ratkaisuja kaikista sovittelussa olleista asioista oli 1 209 (65 %). Erillisellä sovitteluhakemuksella vireille tulleista 109 asiassa sovittelu lopetettiin tuloksettomana. Muita ratkaisuja olivat muun muassa asian jääminen sillensä.

Laajat riita-asiat

Muita kuin suppealla haastehakemuksella vireille tulleita riita-asioita saapui 9 012 asiaa, eli noin 2 300 asiaa vähemmän kuin vuonna 2015. Näistä 425 oli maa-oikeusasioita ja 206 koski erillistä turvaamistointia. Laajalla haastehakemuksella (L-asia) tuli vireille 8 381 riita-asiaa ja niitä ratkaistiin 10 523 asiaa. Laajalla haastehakemuksella vireille tulleista asioissa yleisimmin kyse oli perheoikeudellisista asioista (1 890). Toiseksi eniten laajat riidat koskivat työsuhdetta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta (1 226).

Väestömäärään suhteutettuna saapuvien L-asioiden määrissä on käräjäoikeuksien välillä merkittäviä eroja. L-asioista 21 prosenttia saapui Helsingin käräjäoikeuteen, jonka tuomiopiirin kuuluu 11 prosenttia koko maan väestöstä.

Laajoista riita-asioista ja riitautuneista summaarisista asioista 4 995 asiaa ratkaistiin istuntokäsittelyssä. Näiden lisäksi riita-asioista istunnossa käsiteltiin 240 maa-oikeusasiaa ja 9 turvaamisasiaa. Laajoista riita-asioista 334 ratkaistiin kolmen tuomarin kokouksessa.

Tuomiolla ratkaistujen osuus oli 30 prosenttia ja sovintoratkaisujen osuus oli 31 prosenttia kaikista L-asioista. Sillensä muusta syystä jääneiden asioiden osuus oli

22 prosenttia ratkaistuista asioista. Muita ratkaisuja ovat muun muassa yksipuolinen tuomio (12 %) ja asia jätetty tutkimatta (3 %). Vuosittain noin kolmannes riita-asioista on päättynyt sovintoon kuluvan vuosituhaten aikana. Sovintojen osuus vaihtelee paljon käräjäoikeuksien välillä. Vuonna 2016 sovintojen osuus oli neljässä käräjäoikeudessa vähemmän kuin 30 prosenttia. Vastaavasti viidessä eniten sovintoratkaisuihin päätyneessä käräjäoikeudessa sovintojen osuus oli yli 40 prosenttia.

Keskimääräinen käsittelyaika laajoissa riita-asioissa oli 12,3 kuukautta, kun se vuotta aiemmin oli 9,3 kuukautta. Käsittelyaika oli 10 kuukautta tai enemmän kaikkiaan yhdeksässä käräjäoikeudessa.

Istunnossa ratkaistujen kaikkien riita-asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 14,1 kuukautta. Merkittävä osa istunnossa käsiteltävistä riita-asioista ratkaistaan pääkaupunkiseudun käräjäoikeuksissa, joissa istunnossa ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika on maan keskiarvoa pidempi Espoossa (15,1 kuukautta) ja Helsingissä (25,1 kuukautta).

Vuoden 2016 lopussa oli 2 718 (37 %) yli 12 kuukautta vireillä ollutta laajaa riita-asiaa. Vanhojen asioiden määrä väheni noin 1 450 asialla vuoden takaisesta. Helsingin käräjäoikeudessa yli 12 kuukautta vireillä olleiden laajojen riita-asioiden määrä väheni noin 1 500 asialla edellisvuodesta.

Muutoksenhaku laajalla haastehakemuksella vireille tulleissa riita-asioissa on viime vuosina pysynyt suunnilleen samalla tasolla. Vuonna 2016 muutosta haettiin 28 prosentissa laajoista riita-asioista.

Keskimääräinen käsittelyaika kaikissa maoikeusasioina käsitellyissä asioissa oli 6,0 kuukautta ja varsinaisissa asiaratkaisuissa 7,5 kuukautta. Maoikeusasioita käsittelevien käräjäoikeuksien keskimääräiset käsittelyajat maoikeusasioiden asiaratkaisuissa olivat 4,6–10,6 kuukautta.

Summaariset asiat

Suppealla haastehakemuksella vireille tulevissa riita-asioissa (summaariset asiat) on tavanomaisesti kyse riidattomasta saatavasta. Vuonna 2016 summaarisia asioita saapui 343 949, kun niitä edellisellä vuonna tuli 349 154. Asioiden määrä oli edellisen vuoden tasolla. Vuonna 2006 saapuneita asioita oli noin 150 000 asiaa, joten kasvua yhdeksän vuoden takaiseen on vieläkin yli 100 prosenttia.

Vireillä olevien asioiden määrä on vähentynyt koko maan osalta. Vuonna 2016 summaarisia asioita ratkaistiin 345 708 eli noin 1 700 asiaa enemmän kuin niitä saapui. Vireillä olevia asioita oli vuoden lopussa 23 prosenttia vuoden aikana saapuneiden määrään suhteutettuna. Helsingin kärjäoikeus ratkaisi summaarisia asioita noin 5 300 asiaa enemmän kuin niitä saapui ja vireillä olevien osuus on 30 %. Maan korkein vireillä olevien suhde saapuneisiin oli Etelä-Karjalan kärjäoikeudessa (65 %).

Vuonna 2016 keskimääräinen käsittelyaika summaarisissa asioissa kasvoi hieman edellisestä vuodesta ja oli 2,8 kuukautta (2,7 kk v. 2015). Keskimääräinen käsittelyaika oli hieman pidempi kuin talousarviossa asetettu tavoite (2,5 kk). Seitsemässä kärjäoikeudessa oli maan keskiarvoa pidemmät käsittelyajat. Helsingin (4,7 kk) ja Etelä-Karjalan (6,7 kk) kärjäoikeuksissa oli pisimmät käsittelyajat. Näin ollen 20 kärjäoikeutta käsitteli summaariset asiat keskimäärin maan keskiarvoa nopeammin.

Hakemusasiat

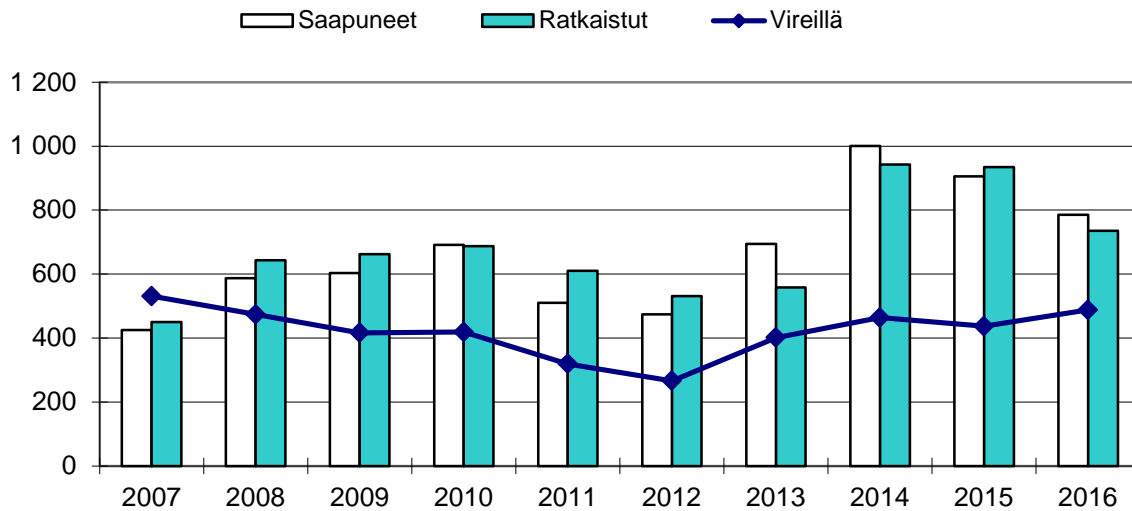
Hakemusasioiden asiamäärät kasvoivat edellisestä vuodesta. Saapuneiden asioiden määrä oli 50 011 asiaa ja niitä ratkaistiin 44 899 asiaa vuonna 2016. Saapuneista hakemusasioista avioeroasioita oli 17 023.

Insolvenssiasioita saapui 9 477 ja ratkaistiin 9 867 asiaa vuonna 2016. Insolvenssiasioista suurin osa on yksityishenkilön velkajärjestelyasioita, joita saapui 4 993. Velkajärjestelyasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 6,1 kuukautta eli hieman tavoitetta pidempi. Käsittelyaika oli alle 10 kuukautta kaikissa muissa kärjäoikeuksissa paitsi Ahvenanmaan ja Itä-Uudenmaan kärjäoikeuksissa.

MARKKINAOIKEUS

Markkinaoikeus käsittelee asiat, jotka on säädetty sen toimivaltaan kuuluviksi laissa oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa tai muussa laissa. Asiamäärä on merkittävästi kasvanut markkinaoikeuden toiminnan käynnistämivuodesta 2002. Pääsyy lisäykseen on hankinta-asioiden kasvu ja Patentti- ja rekisterihallituksen valituslautakunnasta 1.1.2014 siirretyt teollis- ja tekijänoikeudelliset (IPR) asiat. Vuonna 2015 asiamäärä kuitenkin väheni ja vähennystä oli edelleen vuonna 2016.

Kuva. Markkinaoikeuden asiämäärien kehitys vuosina 2007–2016

Vuonna 2016 markkinaoikeuteen saapui asioita noin 13 prosenttia edellisvuotta vähemmän ja markkinaoikeus ratkaisi asioita 21 prosenttia edellisvuotta vähemmän ja vireillä olevien asioiden määrä kasvoi 12 prosenttia. Ratkaistuista asioista 55 prosenttia koski julkisia hankintoja ja 41 prosenttia IPR asioita. Keskimääräinen käsittelyaika oli 6,6 kuukautta. IPR -asioita saapui 331 asiaa ja niistä ratkaistiin 298 kappaletta. Käsittelyaika näissä asioissa oli 5,8 kuukautta. Hankinta-asiat käsiteltiin keskimäärin 6,9 kuukaudessa, kilpailunrajoitusasiat 9,9 kuukaudessa ja kuluttajansuojalain mukainen asia 12 kuukaudessa.

Taulukko. Markkinaoikeuden toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

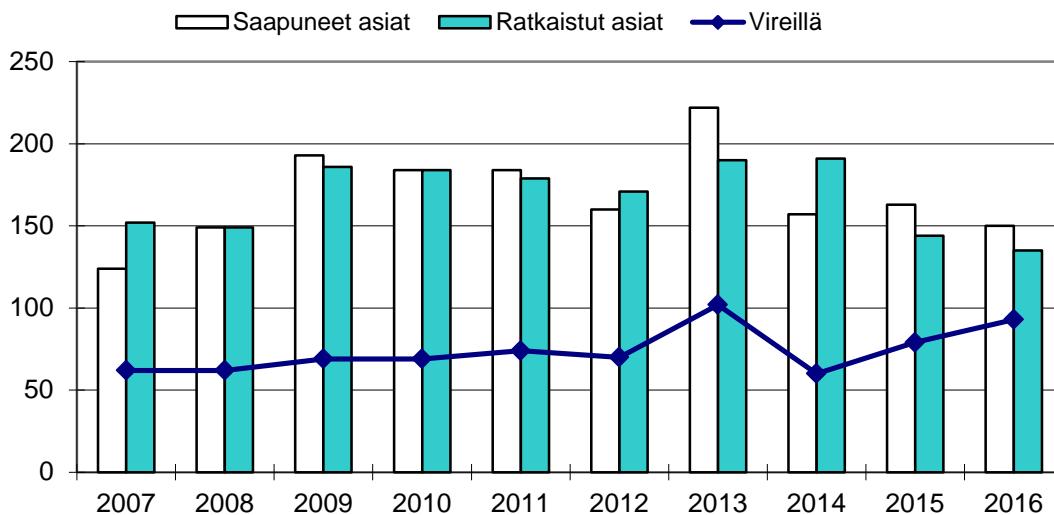
	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	TA 2016 tavoite/arvio	Tulosopimus tavoite/arvio 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	1001	905		900	785	-13 %	
Ratkaistut asiat	941	934	950	900	735	-21 %	-18 %
Vireillä olevat asiat	464	437		410	488	12 %	
Toimintamenot, 1000 euroa	3 881	3 541		3 750	3 314	-6 %	-12 %
Tuomioistuintulot, 1000 euroa	139	157			330	110 %	
Kustannukset, 1000 euroa	4 030	3 594			3 381	-6 %	
Henkilöstömäärä, htv	45	40		42	40	0	-2
Tuottavuus, ratk.asia/htv	21	23	20	21	18	-20 %	-12 %
Taloudellisuus, euroa/ratk.asia	4 124	3 792	4 500	4 167	4 522	19 %	9 %
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	5,8	6,4	6	6	6,6	0,2	0,6

Markkinaoikeuden toimintamenot olivat noin 3,3 milj. euroa. Henkilöstömäärä väheni 2 henkilöllä edellisvuoteen verrattuna. Markkinaoikeus ei saavuttanut toiminnalliselle tehokkuudelle asetettuja tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita.

TYÖTUOMIOISTUIN

Vuonna 2016 työtuomioistuimeen saapuneiden asioiden määrä oli edellisen vuoden tasolla. Tuomioistuin ratkaisi asioita vähemmän kuin niitä saapui, joten vireillä olevien asioiden määrä kasvoi.

Kuva. Työtuomioistuimen asiamäärien kehitys vuosina 2007–2016

Taulukko. Työtuomioistuimen toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

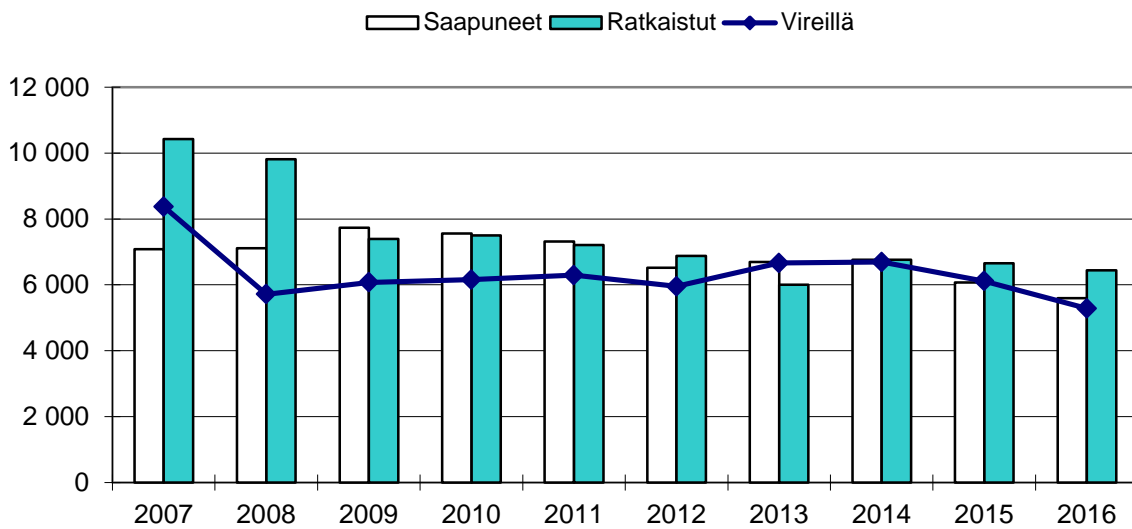
	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	TA 2016 tavoite/arvio	Tulossopimus tavoite/arvio 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	157	163		160	150	-8 %	-6 %
Ratkaistut asiat	191	144	180	160	135	-6 %	-16 %
Vireillä olevat asiat	60	79		90	93	18 %	3 %
Toimintamenot, 1000 euroa	955	965	1 000	961	891	-8 %	-7 %
Tuomioistuintulot, 1000 euroa	33	27			129	370 %	
Kustannukset, 1000 euroa	985	988			906	-8 %	
Henkilöstömäärä, htv	9	9		9	8	-0,8	-0,3
Tuottavuus, ratk.asia/htv	22	16	21	19	16	2 %	-12 %
Taloudellisuus, euroa/ratk.asia	5 001	6 700	5 400	6006	6 597	-2 %	10 %
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	6,2	7,0	6,0	5,5	5,7	-1,3	0,2

Työtuomioistuimen toimintamenot olivat noin 0,9 milj. euroa vuonna 2016. Työtuomioistuimien ei saavuttanut käsittelyajalle, tuottavuudelle ja taloudellisuudelle asetettuja tavoitteita.

VAKUUTUSOIKEUS

Vakuutusoikeyteen saapuneiden asioiden määrä laski edellisestä vuodesta lähes 10 prosenttia. Vanhojen, yli 12 kuukautta vireillä olleiden asioiden määrä on vähentynyt jonkin verran, mutta niitä on edelleen yli 736 asiaa.

Kuva. Vakuutusoikeyden asiämäärien kehitys vuosina 2007–2016

Taulukko. Vakuutusoikeyden toiminnallisen tuloksellisuuden tunnusluvut

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	TA 2016 tavoite/arvio	Tulossopimus tavoite/arvio 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimus tavoitteeseen
Saapuneet asiat	6 765	6 069		6 800	5 597	-8 %	
Ratkaistut asiat	6 760	6 656	7 000	6 800	6 445	-3 %	-5 %
Vireillä olevat asiat	6 693	6 116		6 000	5 284	-14 %	
Toimintamenot, 1000 euroa	7 891	8 029		8 034	7 595	-5 %	-5 %
Tuomioistuintulot, 1000 euroa	2	1			14	1281 %	
Kustannukset, 1000 euroa	8 093	8 169			7 818	-4 %	
Henkilöstömäärä, htv	105	106		105	102	-5	-3
Tuottavuus, ratk.asia/htv	65	63	68	64	63	1 %	-1 %
Taloudellisuus, euroa/ratk.asia	1 167	1 206	1 100	1 181	1 179	-2 %	0 %
Keskimääräinen käsittelyaika, kk	13,1	13,3	12	12	12,7	-0,6	0,7

Vakuutusoikeyden toimintamenot olivat noin 7,6 milj. euroa. Vakuutusoikeyden toiminnallinen tehokkuus oli lähes tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteiden mukainen, mutta keskimääräiselle käsittelyajalle asetettu tavoite ei toteutunut.

Vakuutusoikeyden keskimääräinen käsittelyaika on edelleen korkealla tasolla (12,7 kk). Tämä johtuu siitä, että vakuutusoikeydessä on ratkaistu vanhoja pitkään vihreillä olleita asioita (53 prosenttia kaikista ratkaistuista). Vakuutusoikeyden ratkaistavat asiat koskevat lähes poikkeuksetta yksittäisen kansalaisen toimeentuloa, joten käsittelyajan tulisi olla lyhyempi. Vakuutusoikeyden toimintaa on kehitetty sisäisin toimenpitein, mutta käsiteltävien asioiden suuresta määrästä johtuen käsittelyaikoja ei ole saatu lyhennettyä. Vakuutusoikeyslain muutos tuli voimaan 1.1.2016 lukien. Muutoksen yhtenä tavoitteena on tehostaa ratkaisutoimintaa.

3.3.3 Tuomioistuinten henkisten voimavarojen hallinta ja kehittyminen

Tuomioistuimille järjestettiin kertomusvuonna monipuolista koulutusta. Tuomarikoulutuksen painopistealueita olivat lainkäyttöhenkilöstön osaamisen kehittämistoimenpiteiden ja -suunnittelun laajentaminen nelivuotismalliksi sekä koulutustarjonnan kehittäminen urapolkuajattelua ja erityisosaamista tukevaksi. Tärkeinä painopistealueina olivat myös muutosjohtaminen sekä lainkäyttöhenkilöstön prosessioikeudellisen ajattelun ja prosessinjohtoa koskevan osaamisen jatkuva kehittäminen. Koulutustoiminnassa näkyi vahvasti turvapaikka-asiat, hallinnonalaa koskevat rakenneuudistukset ja muut kehittämishankkeet, digitalisation tuomat uudet työskentelytavat sekä lisääntynyt kansainvälinen toiminta. Substanssikoulutuksen järjestäminen tuomioistuinten henkilöstölle toteutettiin aikaisempaa laaja-alaisemmin ja monimuotoisemmin.

Työtyytyväisyyskysely (VMbaro) tehdään tuomioistuimissa joka toinen vuosi. Seuraava kaikkiin tuomioistuimiin kohdistuva kysely on tarkoitus toteuttaa vuonna 2017.

Tiedot henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittymistä ovat liitteessä F.

3.4 Oikeudelliset palvelut ja julkinen oikeusapu

3.4.1 Vaikuttavuus

Oikeusaputoimiston tavoitteena on, että jokainen saa tarpeellisen avun oikeudellisen ongelman ratkaisuun mahdollisimman aikaisin, vaikka hänen taloudellinen asemansa olisi heikko. Oikeusapu tarjotaan siten, että se on kokonaistaloudellisesti tarkoituksemukaista. Kansainvälistä suojelua hakeneiden turvapaikanhakijoiden kasvanut määrä lisää julkisen oikeusavun tarvetta. Väestön ikääntyminen lisää edunvalvontapalveluiden tarvetta.

Virastoina toimivat oikeusapu- ja edunvalvontapiirit (6) aloittivat toimintansa 1.10.2016. Piireihin on keskitetty pääosa oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä. Kuluttajariitalautakunnan talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävät on keskitetty Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiiriin. Oikeusaputoimistojen ja edunvalvontatoimistojen henkilöstön työpanos kohdistetaan oikeusapupäätösten tekemiseen, asianajotyöhön ja päämiehen edunvalvontatehtäviin.

Kuluttajariitalautakunta ennaltaehkäisee, sovittelee ja ratkaisee lautakunnan toimivaltaan kuuluvia riita-asioita puolueettomasti, asiantuntevasti ja taloudellisesti. Kuluttajariitalautakunta ohjaa ja linjaa kuluttajaoikeutta vakiintuneella ratkaisukäytännöllään ja periaatteellisesti tärkeillä täysistuntoratkaisuillaan sekä vähentää tuomioistuimiin saapuvien asioiden määrää. Kuluttajariitalautakunta on ottanut vuonna 2016 käyttöön sähköisen asianhallintajärjestelmän. Vuoden 2017 alussa järjestelmä laajenee käsittämään myös sähköisen asioinnin. Käyttönoton jälkeen kuluttajat voivat saattaa asiansa vireille lautakunnassa sähköisesti. Valitusten käsittelyä tehostetaan ja tavoitteena on mm. lautakunnan kokonaiskäsittelyajan lyhentäminen.

3.4.2 Julkinen oikeusavun ja kuluttajariitalautakunnan toiminnallinen tehokkuus

Vuonna 2016 oikeusaputoimistoihin saapui noin 1 800 asiaa edellistä vuotta enemmän (4 %). Oikeusaputoimistoissa käsiteltiin noin 400 asiaa edellistä vuotta vähemmän (-1 %). Kansainvälistä suojelua hakeneiden turvapaikanhakijoiden suureen määrään oli varauduttu ja työmäärä pystyttiin hoitamaan. Oikeusaputoimistot tekivät turvapaikanhakijoiden oikeusapupäätöksiä 15 563 kappaletta, mikä on noin 7 000 kappaletta edellistä vuotta enemmän. Oikeusaputoimistoihin turvapaikka-asioita saapui 3 970 asiaa ja niitä käsiteltiin 1 355 asiaa.

Oikeusaputoimistoihin saapuneista asioista 87 prosenttia oli siviili- ja hallinto-oikeudellisia asioita (85 prosenttia vuonna 2015) ja 13 prosenttia oli rikosasioita (15 prosenttia vuonna 2015).

Oikeusaputoimistojen käsittelemistä asioista puhelinneuvonnan osuus oli 25 prosenttia (23 prosenttia vuonna 2015), muun oikeudellisen neuvonnan osuus oli 17 prosenttia (17 prosenttia vuonna 2015), asiakirjan laatimiseen päätyneiden asioiden osuus oli 19 prosenttia (20 prosenttia vuonna 2015), tuomioistuimissa käsiteltiin 20 prosenttia asioista (20 prosenttia vuonna 2015) ja loput 18 prosenttia asioista (20 prosenttia vuonna 2015) päätyivät joko hallintoviranomaisen käsittelyyn tai muuhun toimenpiteeseen. Tyypillisiä tuomioistuin käsittelyyn meneviä riita-asioita olivat lasten huoltoon ja elatukseen liittyvät asiat.

Taulukko. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien sekä kuluttajariitalautakunnan toiminnallinen tuloksellisuus

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015 ⁴	TA 2016 tavoite	Tulossopimus tavoite 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulossopimus tavoitteeseen
Toimintamenot (brutto), 1000 euroa			67 049				
Oikeusapu	26 697	26 721		28 994	28 056	5 %	-3 %
Yleinen edunvalvonta	30 769	31 351		32 167	30 647	-2 %	-5 %
Oikeusavun tulot	5 298	5 451	5 200	4 908	5 094	-7 %	4 %
Yleisen edunvalvonnan tulot	23 230	23 186	23 300		24 114	4 %	
Kuluttajariitalautakunta	2 199	2 208		2 272	2 451	11 %	8 %
Nettotoimintamenot⁵	31 137	54 829	61 849	58 525	56 060	2 %	-4 %
Oikeusapu							
Kustannukset	28 937	29 401			29 561		
Tuottavuus, työmäärä/htv	473	476	505	480	445	-7 %	-7 %
Taloudellisuus, euroa/työmäärä	115	113	125	121	120	6 %	-1 %
Kustannukset/työmäärä	156	156			155		
Yleinen edunvalvonta⁶							
Kustannukset	35 760	36 652			38 818		
Tuottavuus, päämies/htv	61	61	63	65			
Taloudellisuus, euroa/päämies (ml. ostopalvelu)	205	840	840	829			
Kuluttajariitalautakunta							
Kustannukset	2 217	2 253			2 275		
tuottavuus, käsitelty asia/htv	151	175	157	202	183	5 %	-9 %
Taloudellisuus, euroa/käsitelty asia	455	394	440	352	406	3 %	15 %

⁴ Yleisen edunvalvonnan menot on budjetoitu bruttoperusteisesti sekä yleisen edunvalvonnan toimintamenomomentti on yhdistetty oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenomomenttiin 1.1.2015 lukien.

⁵ Luvuissa ei ole mukana keskitetysti maksettujen talous- ja henkilöstöhallintopalveluja eikä ICT-menoja. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenomäärärahmomentin kokonaiskäyttö on esitetty tilinpäätöksen liitteessä 2 (Nettoutetut tulot ja menot).

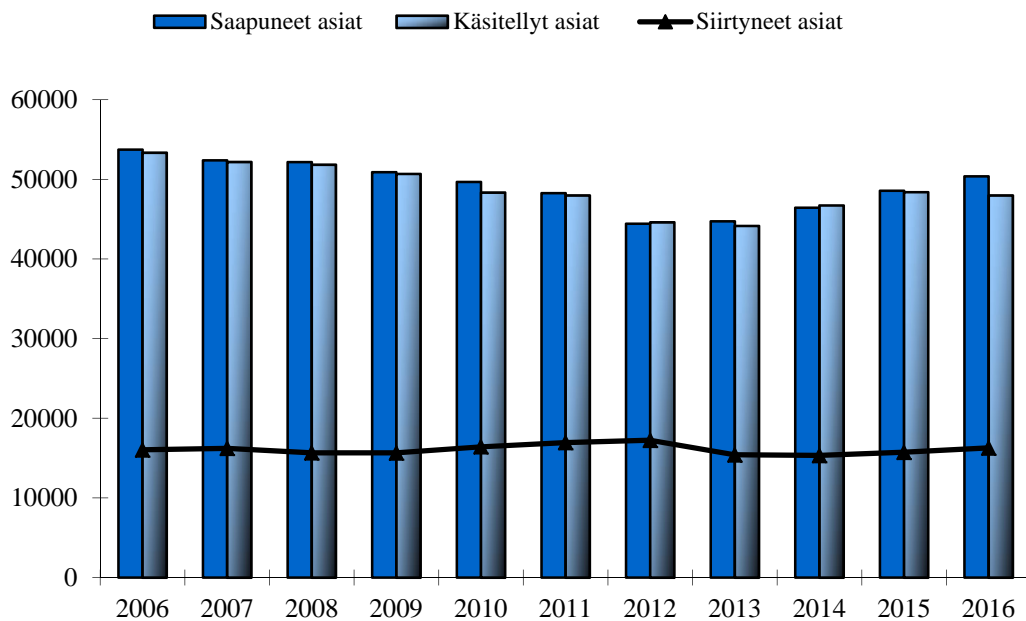
⁶ Yleisen edunvalvonnan asianhallintajärjestelmässä olevan vian takia päämiesmäärien toteutuman vuodelta 2016 saa raportoitua myöhemmin kevään 2017 aikana. Tuottavuusluvun ja taloudellisuusluvun toteutumat vuodelta 2016 puuttuvat, koska tiedon laskemiseen tarvitaan tieto päämiesmäärästä.

Maksullisen toiminnan laskelmat on esitetty kohdassa 6.

Oikeusaputoimiston käsittelemistä riitaisista asioista 13 prosentissa (6 182 kappaletta) päädyttiin sovintoon (5 prosenttia vuonna 2015). Yli puolet (65 prosenttia) sovinnosta tehtiin avioliitto- ja perheoikeudellisten asioiden asiaryhmässä.

Oikeusaputoimistojen oikeusapuohjaukseen soitetuista puheluista 47 prosenttia (48 prosenttia vuonna 2015) päättyi puhelinneuvoon eikä vaatinut jatkotoimenpiteitä, 37 prosentissa (35 prosentissa vuonna 2015) puheluista asiakas ohjattiin ottamaan yhteyttä toiseen viranomaiseen ja 16 prosentissa (17 prosentissa vuonna 2015) puheluis- ta asiakas ohjattiin ottamaan yhteyttä yksityiseen lakimieheen.

Oikeusaputoimistoihin saapuneet asiat vuosina 2006–2016

Asiakkaan taloudellisen aseman perusteella oikeusapua annetaan korvauksetta tai osakorvausta vastaan. Tietyissä erityistilanteissa asiakasta voidaan palvella myös täyttä korvausta vastaan. Vuonna 2016 oikeusaputoimistojen hoitamista asioista 72 prosenttia (71 prosenttia vuonna 2015) hoidettiin korvauksetta, 22 prosenttia (23 prosenttia vuonna 2015) osakorvausta ja 6 prosenttia (6 prosenttia vuonna 2015) täyttä korvausta vastaan.

Oikeusapupalvelun saatavuutta seurataan jonotusajan kautta. Jonotusajalla kartoitetaan, missä ajassa asiakas ajan varattuaan pääsee oikeusavustajan kanssa neuvottelemaan. Oikeusaputoimistojen keskimääräinen jonotusaika oli noin 11,4 päivää, mikä on edellisen vuoden tasoa.

Oikeusaputoimistojen tulostavoitteiden toteutuminen on esitetty liitteessä E.

Taulukko. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan tuotokset ja laadunhallinta

	Toteutunut 2014	Toteutunut 2015	TA 2016 tavoite	Tulosopimus tavoite 2016	Toteutunut 2016	Vertailu edelliseen vuoteen	Vertailu tulosopimus- tavoitteeseen
Oikeusapu							
Saapuneet asiat	46 438	48 559		49 973	50 369	4 %	1 %
Käsitellyt asiat	46 734	48 399	47 700	50 038	47 985	-1 %	-4 %
Oikeusapupäätökset	26 994	31 526	32 500	32 209	35 412	12 %	10 %
Oikeusapuohjaus	7 127	2 457	8 000		7 155	191 %	
Jonotusaika, pv	12,9	11,9	11,0	8,6	11,4	-0,5	2,8
Yleinen edunvalvonta⁷							
Päämiehet	36 817	37 331	38 500	38 788			
- Oikeusaputoimistot	33 126	33 496	34 400	34 656			
- Ostopalvelu	3 691	3 835	4 100	4 132			
Uudet päämiehet	6 114	4 541		5 571			
- Oikeusaputoimistot	5 179	3 849		5 063			
- Ostopalvelu	935	692		508			
Kuluttajariitalautakunta							
Saapuneet valitukset	5 925	5 749		6 500	6 530	14 %	0 %
Käsitellyt valitukset	4 838	5 608	5 000	6 450	6 039	8 %	-6 %
Käsittelyaika, kk	9,2	10,4	9,5	9,2	9,9	-0,5 kk	0,7 kk

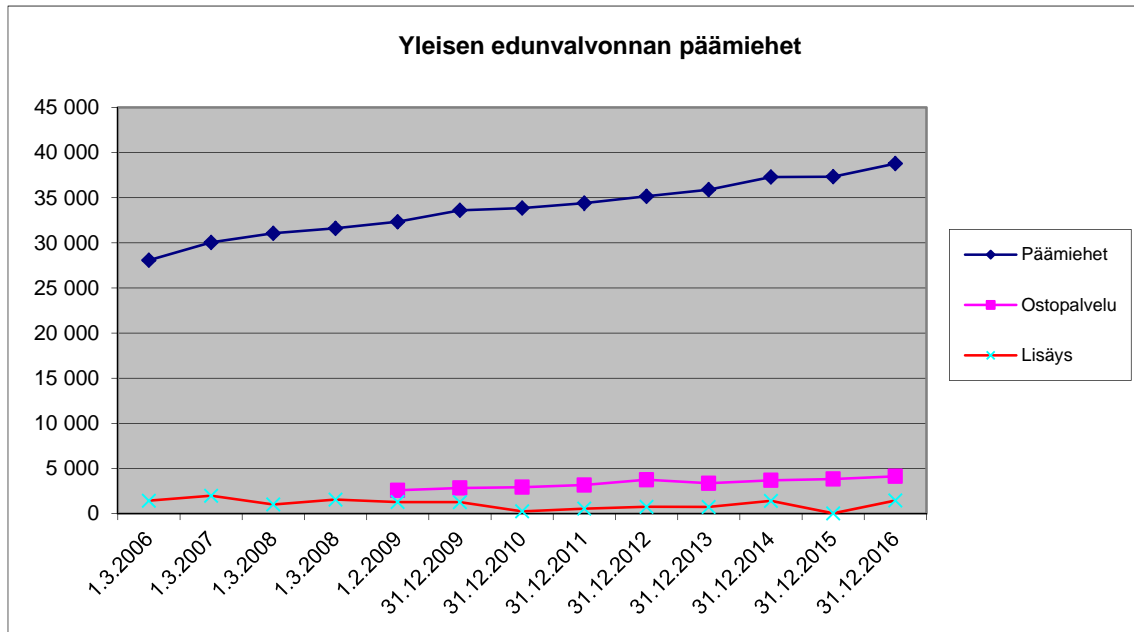
3.4.3 Yleinen edunvalvonta

Vuonna 2016 yleisen edunvalvonnan päämiesmäärän tavoite oli noin 38 000 päämies-
tä, mikä on hieman edellistä vuotta enemmän.

Oikeusaputoimistot ostavat edunvalvontapalveluita yksityisiltä palveluntuottajilta, kun se on tarpeen palveluiden alueellisen saatavuuden turvaamiseksi. Palveluntuottajia oli 25 vuonna 2016.

⁷ Yleisen edunvalvonnan asianhallintajärjestelmässä olevan vian takia päämiesmäärien toteutuman vuodelta 2016 saa raportoitua myöhemmin kevään 2017 aikana.

Kuva. Päämiesten määrän kehitys vuosina 2006–2016

3.4.4 Kuluttajariitalautakunta

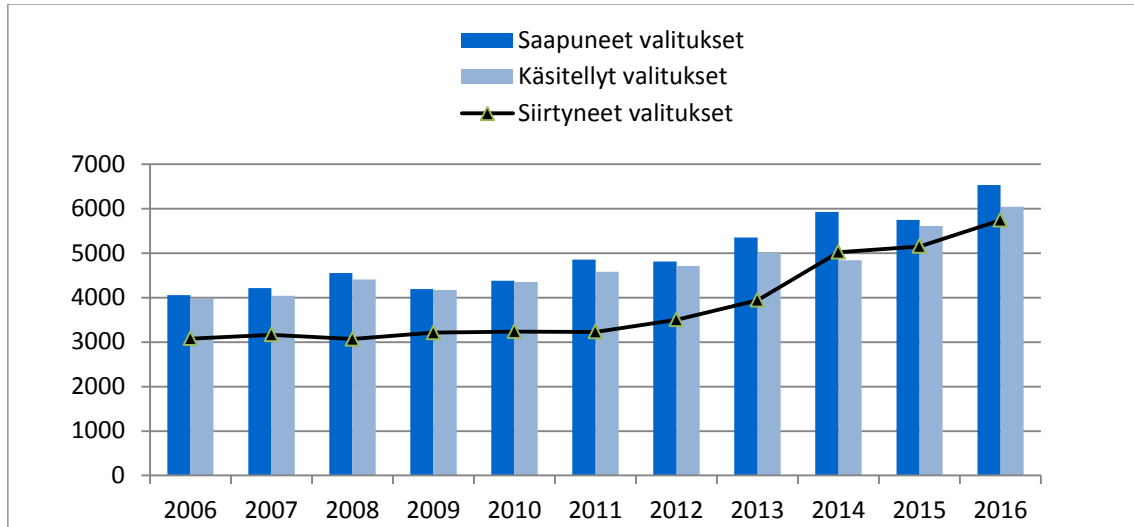
Vuonna 2016 kuluttajariitalautakuntaan saapui noin 800 valitusta edellistä vuotta enemmän (14 %) ja lautakunnassa käsiteltiin 400 valitusta edellistä vuotta enemmän (8 %).

Yksinkertaisessa käsittelyssä ratkaistiin 26 prosenttia (25 prosenttia vuonna 2015) päättyneistä valituksista. Sovintojen, joihin lasketaan myös valituksesta luopuminen, osuus päättyneistä valituksista oli 32 prosenttia (33 prosenttia vuonna 2015).

Kuluttajariitalautakunnan keskimääräinen käsittelyaika kaikissa päättämistavoissa oli 9,9 kuukautta (10,4 kuukautta vuonna 2015). Kuluttajariita-asiat on vaihtoehtoisessa riidanratkaisumenettelyssä käsiteltävä 90 päivän kuluessa (2013/11/EU). Kuluttajariitalautakunta priorisoi asiat, joita 90 päivän käsittelyaika koskee. Puheenjohtaja on antanut ohjeen, mitkä asiat katsotaan sellaisiksi poikkeuksellisen monimutkaisiksi asioiksi, ettei 90 päivän aika koske niitä. Asioista 59 prosenttia oli 90 päivää tai alle ja 41 prosenttia oli yli 90 päivää.

Noudattamisosuus niistä suosituksista, joista oli saatu tieto, oli 72 prosenttia (73 prosenttia vuonna 2015). Lautakunta seuraa noudattamisastetta.

Kuva. Kuluttajariitalautakunnan valitusmäärien kehitys vuosina 2006–2016

3.4.5 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittyminen

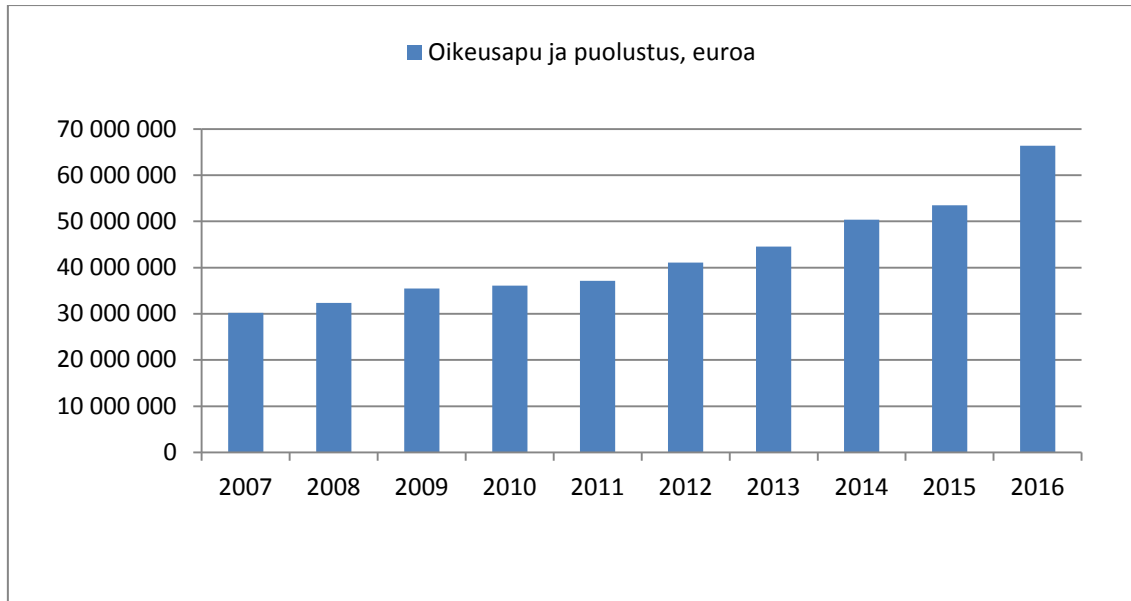
Tiedot henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittymistä ovat liitteessä F.

3.4.6 Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset

Vuonna 2016 momentin 25.10.50 kokonaismenot olivat noin 74,5 miljoonaa euroa, mikä on 14 % enemmän kuin edellisellä vuonna (65,1 miljoonaa euroa vuonna 2015).

Vuonna 2016 oikeusapuasioiden menot olivat noin 66,4 miljoonaa euroa, mikä on 24 % prosenttia edellisestä vuodesta enemmän (53,5 miljoonaa euroa vuonna 2015). Menojen kasvu johtuu kasvaneista asiämääristä. Kansainvälistä suojelua hakeneiden turvapainhakijoiden oikeusapupäätöksistä (noin 15 000 kpl) noin 74 prosentissa avustajana oli yksityinen oikeusavustaja.

Kuva. Yksityisten oikeusavustajien oikeusavusta maksettavien palkkioiden ja kulukorvausten kehitys vuosina 2007–2016

Julkisen oikeusavun asianhallintajärjestelmästä saadun tiedon mukaan yksityiset oikeusavustajat hoitivat 41 315 asiaa vuonna 2016⁸ (33 719 asiaa vuonna 2015). Yksityisten avustajien hoitamista oikeusapuasioista 54 % oli rikosasioita (64 % vuonna 2015). Ulkomaalaislainmukaisia asioita oli 29 % (19 % vuonna 2015). Avioliitto- ja perheoikeudellisia asioita oli 10 % (11 % vuonna 2015).

Yksityishenkilön velkajärjestelylain mukaiset korvaukset olivat noin 2,5 miljoonaa euroa (2,1 miljoonaa euroa vuonna 2015). Syytteestä vapautettujen oikeudenkäyntikulujen korvaukset olivat noin 5,0 miljoonaa euroa (8,1 miljoonaa euroa vuonna 2015). Konkurssilain mukaiset julkisselvittäjien palkkiot olivat noin 0,6 miljoonaa euroa (1,3 miljoonaa euroa vuonna 2015).

⁸ tilastoitu yhtenä asiana. Yhden asian käsittely voi sisältää useamman käsittelyn esim. käräjäoikeudessa ja hovioikeudessa.

4 Tilinpäätösanalyysi

Oikeusministeriön kirjanpitoyksiköstä 150 irtautui 1.10.2016 kolme uutta kirjanpitoyksikköä: syyttäjälaitos 152, ulosottolaitos 153 ja Oikeusrekisterikeskus 154. Aiempien tilinpäätösten toteumalaskelman, tuotto- ja kululaskelman ja taseen vertailutiedot eivät siten ole suoraan vertailukelpoisia.

4.1 Rahoituksen rakenne

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön menoihin oli käytettävissä kertomusvuonna oikeusministeriön pääluokan 25 määrärahoja yhteensä 562,2 miljoonaa euroa, mikä on 171,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Määrärahoista 497,9 miljoonaa euroa on vuoden 2016 talousarviossa myönnettyjä määrärahoja ja 64,3 miljoonaa euroa edelliseltä vuodelta siirrettyjä määrärahoja. Käytettävissä olleista määrärahoista virastojen toimintamenomäärärahoja oli yhteensä 440,3 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 toimintamenomäärärahoja oli käytettävissä 594,2 miljoonaa euroa. Poislukien oikeusministeriön hallinnonalan uusien kirjanpitoyksiköiden, syyttäjälaitoksen, ulosottolaitoksen ja Oikeusrekisterikeskuksen, toimintamenomomentit vuoden 2015 vertailuluku on 424,8 miljoonaa euroa. Toimintamenomäärärahoja oli siten oikeusministeriön kirjanpitoyksikössä käytettävissä 15,5 miljoonaa euroa edeltävää vuotta enemmän.

Virastojen toimintamenojen lisäksi käytettävissä oli arvonlisäveromenojen määräraha, erityismenojen määräraha, hallinnonalan tuottavuusmääräraha, uusi toimisto- ja viestintäjärjestelmien valtavirtaistamisen määräraha ja vaalimenojen määräraha. Lisäksi käytettävissä oli siirtomenoihin myönnettyjä määrärahoja oikeusministeriön kirjanpitoyksikön osuus 80,1 miljoonaa euroa (koko oikeusministeriön hallinnonalalle myönnetty momenteille 25.01.50 ja 25.10.50 81,3 miljoonaa euroa). Siirtomenoista 5,8 miljoonaa euroa olivat avustukset saamelaiden kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen, avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille ja eräisiin muihin avustuksiin tarkoitettuja määrärahoja. Valtaosa siirtomenoista 74,3 miljoonaa oli yksityisille oikeusavustajille maksettaviin korvauksiin myönnettyä määrärahaa.

Muiden pääluokkien määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 1,9 miljoonaa euroa (v.2015 3,3 miljoonaa euroa). Tähän sisältyy valtioneuvoston tutkimus- ja selvitystoimintaan tarkoitettuja määrärahoja 95 000 euroa, valtiovarainministeriön osaamisen kehittämiseen tarkoitettuja koulutuskorvauksia 294 000, Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenoihin tarkoitettuja määrärahoja 75 000 euroa, nuor-

ten aloitekanavahankkeeseen tarkoitettuja määrärahoja 50 000 euroa, valtionhallinnolle tarkoitettuja palkkaperusteisia työllistämistukimäärärahoja 1,2 miljoonaa euroa ja maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseen tarkoitettuja määrärahoja 200 000 euroa. Vuonna 2015 muiden pääluokkien määrärahoja oli käytettävissä yhteensä 3,3 miljoonaa euroa. Merkittävä vähentyminen johtui valtiovarainministeriön sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelman, Sade-hankkeen päättymisestä vuonna 2015.

Taulukko. Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön talousarvio- ja käytön rakenteen ja käyttö vuonna 2016

	Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Vuoden 2016 talousarvio (TA+LTA)	Käytettävissä yhteensä	Käytetty	Talousarvio - käytetty (muut kuin siirretyt)	Siirretty seuraavalle vuodelle
Oikeusministeriön hallinnonala	64 321 305	497 914 337	562 235 643	477 257 840	-617 566	85 272 659
Virastojen toimintamenot	64 197 105	376 110 000	440 307 105	355 768 693		84 538 412
Arvonlisäveromenot		23 488 627	23 488 627	23 488 627		
Erityismenot		13 032 000	13 032 000	13 353 866	-321 866	
Hallinnonalan tuottavuusmääräraha	124 201	235 000	359 201	161 239		197 962
Toimisto- ja viestintäjärjestelmät		1 935 000	1 935 000	1 398 715		536 285
Vaalimenot		2 684 000	2 684 000	2 777 583	-93 583	
Siirtomenot (avustukset, oikeusavustajat)		80 107 000	80 107 000	80 309 118	-202 118	
Muut hallinnonalat	270 306	1 639 104	1 909 410	1 805 968	3 443	100 000
Valtioneuvoston kanslia	170 306		170 306	170 306		0
Valtiovarainministeriön hallinnonala		294 389	294 389	294 389		0
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala		50 600	50 600	47 157	3 443	
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	100 000	1 294 115	1 394 115	1 294 115		100 000
Määrärahat yhteensä	64 591 611	499 553 442	564 145 053	479 063 807	-614 124	85 372 659

4.2 Talousarvion toteutuminen

4.2.1 Tuloarviot

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön tuloja (luku 12.25) kertyi kertomusvuonna yhteensä 59,8 miljoonaa euroa (v.2015 134,6 miljoonaa euroa). Merkittävä muutos aiheutui ulosottomaksujen momentin 12.25.20 siirtymisestä perustetun ulosottolaitoksen kirjanpitoyksikön käyttöön. Myös oikeusministeriön hallinnonalan muiden tulojen momentti 12.25.99 on ollut perustettujen kirjanpitoyksiköiden käytössä. Oikeusministeriön kirjanpitoyksikössä on kirjauksia tälle momentille 83 000 euroa (250 000 euroa). Alkuperäistä tuomioistuinten tuloarviota 46,4 miljoonaa euroa vähennettiin kolmannessa lisätalousarviossa 7,5 miljoonalla eurolla tammi-elokuun tulokertymän jäätyä arvioitua pienemmäksi. Vuoden 2016 alussa tuli voimaan uusi tuomioistuinmaksulainsäädäntö, jonka hintoja sovellettiin lainsäädännön voimaantulon jälkeen vireille tullessiin

asioihin. Alkuvuonna 2016 on kuitenkin pääosin ratkaistu ja laskutettu edeltävänä vuonna vireille tulleita asioita. Tuomioistuintuloja kertyi 35,6 miljoonaa euroa (v.2015 32,5 miljoonaa euroa), joka alittaa lisätalousarviossa korjatun tuloarvion 3,3 miljoonalla eurolla. Loppuvuoden 2016 tulokertymään vaikutti lokakuussa käyttöön otettu Kiekujärjestelmä. Järjestelmämuutoksesta aiheutui laskutuskatko, jonka vuoksi muutamalla tuomioistuimella jäi vuodelle 2016 kuuluvia myyntituloja laskuttamatta. Virastojen arvion mukaan vuonna 2017 laskutetaan vuodelle 2016 kuuluvia tuloja noin 9800 suoritetta, yhteensä noin 1,2 miljoonaa euroa. Yleisen edunvalvonnan tuloja kertyi 24,1 miljoonaa euroa (v.2015 23,2 miljoonaa euroa) eli 0,8 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän.

Muiden lukujen ja osastojen osalta kirjanpitoyksikön tulot olivat yhteensä 450 000 euroa (v.2015 99,2 miljoonaa euroa). Merkittävä muutos aiheutuu sakkotulojen momentin 12.39.01 siirtymisestä perustetun Oikeusrekisterikeskuksen kirjanpitoyksikön käyttöön. Osinkotuloja ei ole kirjattu merkittävästi, sillä taseessa olleet puhelinarvopaperit on siirretty Valtiokonttorille. Vastaavasti arvonlisäverotuloihin 370 000 euroa (v.2015 680 000 euroa) ja muihin sekalaisiin tuloihin (12.39.10) 4000 euroa (v.2015 43 000 euroa) on vuodelle 2016 tehty kirjauksia myös uusissa kirjanpitoyksiköissä.

4.2.2 Määrärahat ja siirretyt määrärahat

Pääluokan 25 määrärahoja käytettiin oikeusministeriön kirjanpitoyksikössä 477,3 miljoonaa euroa (v.2015 645,8 miljoonaa euroa). Virastojen toimintamäärärahoja käytettiin 355,8 miljoonaa euroa (v.2015 509,9 miljoonaa euroa). Seuraavat toimintamomentit on siirretty oikeusministeriön hallinnonalalle perustettuihin kirjanpitoyksiköihin: 25.01.05 Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot, 25.20.01 Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot ja 25.30.01 Syyttäjälaitoksen toimintamenot. Poislukien näiden uusien kirjanpitoyksiköiden toimintamomentit vuoden 2015 vertailuluku on 360 miljoonaa euroa. Oikeusministeriön pääluokan muita määrärahoja käytettiin yhteensä 121,5 miljoonaa euroa (v.2015 135,8 miljoonaa euroa).

Erityismenoihin (momentti 25.01.20) myönnettiin toisessa lisätalousarviossa 2,0 miljoonan euron lisäys, mikä oli tarkoitettu rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 momentin mukaisen WinCapita-korvausten maksamiseen. Erityismenoihin myönnettyjä määrärahoja oli tämän jälkeen käytettävissä 13,0 miljoonaa euroa (v.2015 11,1 miljoonaa euroa). WinCapita-korvauksia ei maksettu Oikeusrekisterikeskuksen kirjanpitoyksiköstä. Momentin lisämääräraha oli kuitenkin tarpeen tulkkauksen ja käännöspalveluiden merkittävän kasvun vuoksi. Näitä kirjattiin momentille 25.01.20.3 6,1 miljoonaa, kun summa oli vuonna 2015 4,9 miljoonaa. Erityismenot olivat onnettomuustutkinnasta aiheutuneita menoja, viranomaistoiminnasta lakien ja asetusten nojalla aiheutuneita oikeudenkäyntikulua sekä vahingonkorvauksia, oikeusgeneettisestä isyystutkimuksen korvauksia ja siirtomenoja yleisen edunvalvonnan ostopalvelujen päämiehille arvonlisäveron määrää

vastaavana hyvityksenä. Momentille 25.01.20 myönnettiin ylityslupa turvapaikkahakijatilanteesta johtuvan oikeusavun tulkkauspalvelumenojen kasvun vuoksi.

Siirtomenoihin myönnettyjä määrärahoja oli avustuksiin (25.01.50) 5,8 miljoonaa euroa (v.2015 4,4 miljoonaa euroa) ja yksityisille oikeusavustajille (25.10.50) maksettaviin korvauksiin oikeusministeriön kirjanpitoyksikön osuus 74,3 miljoonaa euroa (v.2015 68,1 miljoonaa euroa). Momentille 25.10.50 myönnettiin yhteensä 75,1 miljoonaa euroa, josta osa myönnetty ulosottolaitoksen kirjanpitoyksikköön. Vuoden 2016 toisessa lisätalousarviossa toteutettiin arvonlisäveroihin liittyvä budjetointikäytännön muutos. Momentin 25.10.50 arvonlisävero on budjetoitu 27.6.2016 lukien samalle momentille arvonlisäveromenomomentin sijaan. Vuoden 2016 osalta (6 kuukautta) muutos oli 6,5 miljoonan euron lisäys arviomäärärahaan 25.10.50 ja vähennys arvonlisäveromenoihin 25.01.29. Toisen lisätalousarvion vaikutus oli yhteensä 4,3 miljoonaa euroa, sillä yhtä aikaa on huomioitu 2,2 miljoonan euron vähennys turvapaikanhakijoiden oikeusturvamenojen vähenemisen johdosta. Momentille 25.10.50 myönnettiin ylityslupa (225 000 euroa) turvapaikanhakijatilanteesta aiheutuvan oikeusavun tarpeen lisääntymisen johdosta.

Vaalimenoihin (momentti 25.50.20) myönnettyjä määrärahoja oli 2,7 miljoonaa euroa (v.2015 17,9 miljoonaa euroa). Vaalimenoihin myönnettiin ylityslupa (94 000 euroa) maakuntavaaleista aiheutuvien muutosten toteuttamiseen vaalitietojärjestelmään.

Nettobudjetoiduille toimintamenomomenteille kirjattiin varainhoitovuoden aikana tuloja yhteensä 6,8 miljoonaa euroa (talousarvio 14,6 miljoonaa euroa) ja arvioidut bruttotulot ylitettiin 300 000 eurolla. Arvioidut bruttotulot alitettiin seuraavilla toimintamenomomenteilla: oikeusministeriö (-71 000 euroa), korkein hallinto-oikeus (-1 000 euroa) sekä oikeusaputoimistot ja kuluttajariitalautakunta (-61 000 euroa). Arvioidut bruttotulot ylitettiin seuraavilla toimintamenomomenteilla: oikeusministeriön yhteydessä toimivat viranomaiset (85 000 euroa), korkein oikeus (7 000 euroa) ja muut tuomioistuimet (343 000 euroa).

Vuodelle 2017 siirrettiin määrärahoja yhteensä 85,3 miljoonaa euroa. Siirrettyihin määrärahoihin sisältyy virastojen toimintamenomäärärahoja 84,5 miljoonaa euroa. Toimintamenomäärärahoista vuodelle 2017 siirretyt määrärahat ovat 19 prosenttia varainhoitovuonna käytettävissä olleista toimintamenomäärärahoista.

Taulukko. Pääluokan 25 siirretyt määrärahat vv. 2012–2016

	TP 2012 Siirretty seur. vuodelle	TP 2013 Siirretty seur. vuodelle	TP 2014 Siirretty seur. vuodelle	TP 2015 Siirretty seur. vuodelle	TP 2016 Siir- retty seur. vuodelle	Vertailu vuoteen 2015	Vertailu vuonna 2015 käytettävissä oleisiin määrärahoihin
25.01.01. Oikeusministeriön toimintamenot	2 778 219	2 564 942	3 173 512	4 355 972	6 481 687	49 %	25 %
25.01.02. Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot	1 000	1 000	–	–	–		
25.01.03. Eräiden virastojen toimintamenot	3 203 686	1 936 748	1 263 621	1 005 835	1 631 040	62 %	19 %
25.01.04. Tutkimus ja kehittäminen	433 307	566 347	694 558	320 154	–	–100%	
25.01.05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot				46 679			
25.01.21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	65 933	30 985	127 784	124 201	197 962	59 %	55 %
25.01.22. Toimisto- ja viestintäjärjestelmien valtavirtaistaminen					536 285		
25.10.01. Korkeimman oikeuden toimintamenot	662 154	758 408	757 428	831 571	1 253 162	51 %	13 %
25.10.02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot	626 475	677 151	1 015 100	1 368 303	4 173 388	205 %	25 %
25.10.03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot	13 512 579	24 383 188	36 708 514	34 018 472	48 933 123	44 %	17 %
25.10.04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajajärjestöjen toimintamenot	4 632 349	8 970 321	12 321 043	22 296 770	22 066 013	–1%	26 %
25.10.05. Yleisen edunvalvonnan toimintamenot	13 351 032	13 054 000	10 411 000	–			
25.20.01. Ulosottolaitoksen ja konk.valvonnan toimintamenot	8 550 323	10 105 092	10 275 617	11 570 072			
25.30.01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot	5 707 649	6 097 156	6 126 494	8 397 733			
Yhteensä	53 524 708	69 145 338	82 874 671	84 335 789	85 272 659	1 %	19 %

4.3 Tuotto- ja kululaskelman analyysi

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön kulut olivat kertomusvuonna 417,1 miljoonaa euroa tuottoja suuremmat. Kulujäämä kasvoi edellisestä vuodesta 5,8 miljoonaa euroa.

Toiminnan tuotot vähenivät edellisestä vuodesta 92,1 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan tuotot vähenivät 77,0 miljoonaa euroa. Tuotot erillislakien mukaisista suoritteista olivat yhteensä 63,3 miljoonaa euroa ja tuotot maksuperustelain mukaan hinnoitelluista suoritteista 2,1 miljoonaa euroa. Tuomioistuintulot kasvoivat edellisestä vuodesta 3,1 miljoonaa euroa, edunvalvonnan palkkiot ja korvaukset kasvoivat 0,9 miljoonaa euroa. Maksullisen toiminnan tileistä poistoja kirjattiin yhteensä 309 000 euroa, kun edellisenä vuonna poistojen määrä oli 394 000 euroa. Muut toiminnan tuotot lasivat edellisestä vuodesta 15 miljoonaa euroa. Muut toiminnan tuotot sisältävät yhteistoiminnan kustannusten korvauksia 1,2 miljoonaa euroa ja yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja 20 000 euroa.

Toiminnan kulut vähenivät 171,7 miljoonaa euroa ja 31,22 prosenttia edellisestä vuodesta. Henkilöstökulut olivat toiminnan kuluista 71 prosenttia, palvelujen ostot 16,3 prosenttia, vuokrat 10,3 prosenttia, aineiden ja tarvikkeiden ostot 1,4 prosenttia.

Kulurakenne ei muuttunut varainhoitovuonna, vaikka yhteissummat merkittävästi pienivät kirjanpitoyksikköuudistuksen vuoksi.

Henkilöstökuluihin sisältyvät palkat, palkkiot ja lomapalkkavelan muutos henkilösivukuluineen. Henkilöstökulut vähenivät edellisestä vuodesta 123 miljoonaa euroa ja 31,5 prosenttia. Oikaisuerinä henkilöstökuluihin sisältyy sairausvakuutuslain, tapaturmavakuutuslain ja muiden vastaavien lakien mukaisia palautuksia yhteensä 2,3 miljoonaa euroa.

Palvelujen ostot laskivat edellisestä vuodesta 32,1 miljoonaa euroa. Palvelujen ostoihin sisältyy korjaus- ja kunnossapitopalveluja 392 000 euroa, toimistopalveluja 31,5 miljoonaa euroa, henkilöstöpalveluja 4,9 miljoonaa euroa, puhtaanapito- ja pesulapalveluja 2,2 miljoonaa euroa, asiantuntija- ja tutkimuspalveluja 16,9 miljoonaa euroa. Toimistopalveluihin sisältyy valtion virastoilta talous- ja henkilöstöhallintopalveluja 4,8 miljoonaa euroa ja atk-palveluja 20,5 miljoonaa euroa. Lisäksi toimistopalveluihin sisältyy tietoliikennepalveluja 3,8 miljoonaa euroa, atk:n käyttöpalveluja 900 000 euroa, ilmoitus- ja kuuluspalveluja 1,2 miljoonaa euroa sekä painatuspalveluja 420 000 euroa. Henkilöstöpalveluista on koulutuspalveluja 1,1 miljoonaa euroa, työterveyspalveluja 2,3 miljoonaa euroa sisältäen työterveyshuollon kustannusten palaukset. Asiantuntija- ja tutkimuspalvelut sisältävät muun muassa käänös- ja tulkkaukspalvelujen ostot, joita oli yhteensä 6,3 miljoonaa euroa eli 1,2 miljoonaa enemmän kuin edeltävä vuonna.

Vuokrakuluja kertyi 15,2 miljoonaa euroa edellistä vuotta vähemmän. 38,9 miljoonan vuokrakuluista 38,2 miljoonaa euroa oli toimitilavuokria.

Aineiden ja tarvikkeiden ostot olivat 1,5 miljoonaa euroa pienemmät kuin edellisenä vuonna. Erään sisältyy 1,6 miljoonaa euroa koneiden, laitteiden ja kalusteiden ostoja, toimistotarvikkeiden ostoja 1,5 miljoonaa euroa kirjojen, lehtien ja muiden painotuotteiden ostoja 692 000 euroa sekä lämmitys-, vesi- ja sähkömaksuja 1,0 miljoonaa euroa. *Muut kulut* olivat 1,9 miljoonaa euroa edellistä vuotta pienemmät. Muihin kuluihin sisältyy 4,7 miljoonaa euroa matkakuluja.

Valmistus omaan käyttöön sisältää itse valmistettujen atk-järjestelmien hankintamenoja, jotka tilinpäätöksessä on aktivoitu taseeseen. Järjestelmien hankintamenoja kirjattiin taseeseen 4,3 miljoonaa euroa ja 50 prosenttia edellistä vuotta vähemmän. *Poistojen* määrä laski edellisestä vuodesta 2,2 miljoonaa euroa ollen yhteensä 3,2 miljoonaa.

Sisäiset kulut ovat yhteistoiminnan kustannusten korvauksia ja yhteisrahoitteisen toiminnan rahoitusosuuksia valtion virastoille ja laitoksille. Sisäisten kulujen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 8 000 euroa.

Toiminnan tuotoilla katettiin 18 prosenttia (v.2015 29 prosenttia) toiminnan kuluista.

Rahoitustuotot ja -kulut sisältävät myyntisaamisten viivästysmaksu- ja viivästyskorkotuottoja 146 000 euroa ja osinkotuloja 50 euroa sekä viivästysmaksu- ja korkotuototasaamisten tileistä poistoja, korkokuluja ja muita rahoituskuluja yhteensä 300 000 euroa. Korkokulut 200 000 euroa ovat ensi sijassa syytteestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvauksista maksettuja korkoja. *Satunnaiset tuotot ja kulut* olivat 99 000 euroa edellistä vuotta pienempi. *Siirtotalouden tuotot ja kulut* -erä oli 3,8 miljoonaa euroa edellistä vuotta pienempi. Vuoden 2015 suurempaa lukua selittää kunnille maksetut korvaukset eduskuntavaaleista aiheutuvia menoja varten.

Tuotot veroista ja pakollisista maksuista -erä laski edellisestä vuodesta 89,4 miljoonaa euroa. Sakkotulojen siirryttyä Oikeusrekisterikeskuksen kirjanpitoyksikköön, oikeusministeriön tilinpäätöksessä tämä erä sisältää vain perityt arvonlisäverotuotot ja suoritetut arvonlisäverot.

4.4 Taseen analyysi

Taseen loppusumma väheni kirjanpitoyksikkömuutoksesta johtuen 92,0 miljoonaa euroa. Merkittävin vaikutus taseen muutokseen oli alkusaldojen siirroilla uusille oikeusministeriön hallinnonalan kirjanpitoyksiköille. Siirrot sisälsivät käyttöomaisuusesineiden, saamisten, lyhytaikaisten velkojen, lomapalkkavelan ja tallennettujen vieraiden varojen siirtoja.

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten tasearvo kasvoi kirjanpitoyksikkömuutoksesta huolimatta 250 000 euroa. Tähän vaikuttivat etenkin valmistunut Tuomareiden sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteri Sisi sekä keskeneräiset järjestelmähankkeet: Aipa syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten asian- ja dokumentinhallinnan tietojärjestelmä, Haipa hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköisen asian- ja dokumentinhallintajärjestelmä, Hilda hallinnollisten asioiden asianhallintajärjestelmä ja Kuluttajariitalautakunnan sähköinen asiointijärjestelmä.

Aineettomat hyödykkeet ovat itse teetettyjä atk-järjestelmiä ja valmisteilla olevia atk-järjestelmiä, joita ei ole vielä otettu käyttöön. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat sisältävät oikeuslaitoksen rakenteilla olevien sovellusten hankintamenot. Aineettomien hyödykkeiden tasearvo pysyi noin 22 miljoonassa eurossa. Aineettomien hyödykkeiden poistoja kirjattiin varainhoitovuoden aikana 3,0 miljoonaa euroa. Aineellisten hyödykkeiden tasearvo väheni edellisestä vuodesta 45 000 euroa. Varainhoitovuoden aikana tehdyt poistot olivat yhteensä 143 000 euroa.

Rahoitusomaisuuden tasearvo väheni 92,2 miljoonaa euroa ja 89,7 prosenttia. Lyhytaikaiset saamiset vähenivät 3,0 miljoonaa euroa ja 22,2 prosenttia. Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat vähenivät 89 miljoonaa euroa. Käteiskassat päätettiin vuonna 2016, mutta muutamalle tuomioistuimelle jätettiin käyttöön käteisennakoita. Merkittävän muutos rahoitusomaisuuden osalta oli vieraiden varojen siirto ulosottolaitoksen kirjanpitoyksikköön.

Oma pääoma väheni 19,1 miljoonaa euroa ja 29,6 prosenttia. *Vieras pääoma* on kokonaan lyhytaikaista vierasta pääomaa. Vieras pääoma väheni 111,1 miljoonaa euroa ja 58,36 prosenttia.

5 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuustiedot

Momentin 25.10.50 (Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset) määrärahaa sai käyttää oikeusapulaissa (257/2002), yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993) ja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997) säädettyjen korvausten maksamiseen ja enintään 1 500 000 euroa konkurssilain (120/2004) mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkioihin sekä muihin julkisselvityksestä aiheutuviin konkurssimenettelyn menoihin. Korvauksia maksettiin 74,3 milj. euroa (64,7 milj. euroa) ja niihin liittyviä arvonlisäveroja momentilta 25.10.29 yhteensä 6,7 milj. euroa (12,7 milj. euroa). Yksityisille oikeusavustajille maksettavista korvauksista on raportoitu kohdassa 3.4.6.

Momentilta 25.01.50 (Avustukset) maksettiin avustuksia saamelaisten kulttuuritsehallinnon ylläpitämiseen yhteensä 3 170 000 euroa pääosin toiminta-avustuksena saamelaiskäräjille. Saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) mukaan saamelaiskäräjien tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä heidän asemaansa alkuperäiskansana koskevat asiat. Lain 7 §:ssä tarkoitettu saamelaiskäräjien kertomus vuodelta 2016 on eduskunnalle annettavan hallituksen vuosikertomuksen 2016 liitteenä.

Lisäksi momentilta 25.01.50 maksettiin Suomen Mielenterveysseuralle rikosuhripäivystykseen toiminta-avustusta 2 400 000 euroa. Rikosuhripäivystyksen tehtävänä on tarjota tukea ja neuvoja rikoksen uhreille, heidän läheisilleen ja rikosasiassa todistaville.

Momentilta 25.01.50 maksettiin myös avustusta Julkisen Sanan Neuvoston kannatusyhdistykselle 80 000 euroa. Julkisen Sanan Neuvoston tehtävänä on tulkita hyvä journalistista tapaa ja puolustaa sanan- ja julkaisemisen vapautta. Neuvosto käsittelee myös toimittajan menettelyä tietojen hankinnassa. Muita avustuksia maksettiin momentilta 106 580 euroa.

Momentilta 25.10.03 (Muiden tuomioistuinten toimintamenot) maksettiin Suomen Asianajajaliitolle 394 712 euroa luvansaaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain (715/2011) mukaisesti osuutena oikeudenkäyntiavustajalautakunnan varainhoitovuonna perimistä valvontamaksuista.

Momentilta 25.01.20 (Erytymenot) maksettiin 1 165 152 euroa yleisen edunvalvonnan ostopalvelujen päämiehille arvonlisäveron määrää vastaavana hyvityksenä.

Momentilta 25.01.01 (Oikeusministeriön toimintamenot) maksettiin kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksuja ja maksuosuuksia 237 606 euroa.

6 Maksullisen toiminnan laskelmat

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön maksullisen toiminnan tuotot olivat kertomusvuonna yhteensä 65,5 milj. euroa (vuonna 2015 yhteensä 142,6 milj. euroa). Maksullisen toiminnan tuotoista 63,3 milj. euroa (140,0 milj. euroa) kertyi erityislakien nojalla hinnoiteltavista suoritteista. Maksuperustelain mukaisista julkisoikeudellisista suoritteista kertyi 2,1 milj. euroa (1,3 milj. euroa). Maksullisen toiminnan tileistä poistoja kirjattiin 0,3 milj. euroa (0,4 milj. euroa).

Kertomusvuonna kirjanpitoyksikön erityislakien mukaiset maksullisen toiminnan tuotot kertyivät tuomioistuintuloista 33,5 milj. euroa (32,4 milj. euroa), yleisen edunvalvonnan palveluista perittävien maksujen tuotoista 24,1 milj. euroa (23,2 milj. euroa), oikeusaputoimistojen oikeusapupalveluista perittävien maksujen tuotoista 5,1 milj. euroa (5,3 milj. euroa) sekä oikeudenkäyntiavustajalautakunnan maksutuloista 0,6 milj. euroa (0,7 milj. euroa). Maksuperustelain mukaiset maksullisen toiminnan tuotot kertyivät lähinnä tuomioistuinten tiedoksiantomaksuista, toimituskirjamaksuista sekä kuulutuskustannusten korvauksista.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa kohdassa maksullisen toiminnan tuotot on esitetty liikekirjanpidossa maksullisen toiminnan tuottojen tilille kertyneet tuotot. Toiminnan muut tuotot sisältävät maksullisen toiminnan osuuden käyttöomaisuuden myyntituotoista sekä muista tuotoista. Maksullisen toiminnan tileistäpoistot on huomioitu muissa erilliskustannuksissa.

Vuoden 2016 osalta kustannusten kohdentamisessa maksulliselle toiminnalle on käytetty Kieku-järjestelmän kustannustietoja sekä marraskuun 2016 työpanoksen kohdentamistietoja. Laskelmat on esitetty kertomusvuoden lisäksi sitä edeltäneiltä kahdelta edelliseltä varainhoitovuodelta. JO-merkintä laskelmissa merkitsee julkisoikeudellista ja LT-merkintä liiketaloudellista maksullista toimintaa.

Tukitoimintojen kustannuksissa on otettu huomioon virastojen omien tukitoimintojen lisäksi osuus kunkin virastoryhmän yhteisistä talous-, henkilöstö- ja tietohallintokustannuksista. Myös maksullisen toiminnan osuudet palkallisista poissaoloista on otettu huomioon henkilöstökustannuksissa ja tukitoimintojen kustannuksissa. Maksullisen toiminnan minkään osa-alueen suoritteiden tuottamiseen ei ole ollut käytettävissä maksuperustelain 7 § 1 momentin mukaista hintatukea. Sidotun pääoman korko 0,2 % (0,6 %) on laskettu käytössä olleen omaisuuden jäännösarvosta 31.12.2016.

Tuomioistuimissa perittävistä maksuista säädetään 1.1.2016 alkaen tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015), oikeusministeriön asetuksessa eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista (1744/2015) sekä maksuperustelain nojalla annetussa oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista vuosina 2016–2018 (1558/2015). Ennen vuotta 2016 vireilletulleiden ja vuonna 2016 ratkaistujen asioiden osalta on sovellettu kuitenkin lakia (701/1993) ja asetusta (1057/2013) tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista.

Tuomioistuinmaksulaissa on säännökset tuomioistuimissa perittävien oikeudenkäyntimaksujen suuruudesta sekä annetaan valtuutus säätää hakemusasioista perittävistä maksuista asetuksella enintään omakustannusarvon suuruisina. Tuomioistuinmaksulainsäädännön muutoksen yhteydessä muutettiin maksullisiksi useat aiemmin maksutta käsitellyt asiaryhmät sekä korotettiin tuomioistuinkäsittelystä perittävien maksujen tasoa.

Vuoden 2016 talousarviossa on esitetty arvio tuomioistuinten maksullisen toiminnan kustannusvastaavuudesta. Tämän mukaan niiden suoritteiden kokonaiskustannuksista, joista maksuja peritään, voidaan maksuilla kattaa noin 49 %. Toteutuma oli 38 %. Virastokohtaisia maksullisen toiminnan kustannusvastaavuustavoitteita ei tuomioistuimille ole asetettu. Tuomioistuinmaksutuloja kertyi yhteensä 35,6 milj. euroa eli 10 % enemmän kuin edellisellä vuonna. Maksulliseen toimintaan kohdistuneet kustannukset kasvoivat 2 %.

Taulukko. Korkeimman oikeuden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Korkein oikeus				MUUTOS 2015/2016
	2014	2015	2016	
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
– maksullisen toiminnan myyntituotot	114 635	111 562	332 545	198 %
– maksullisen toiminnan muut tuotot	12 760	23 135	5 768	–75 %
Tuotot yhteensä	127 395	134 697	338 313	151 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	58 648	36 028	42 033	17 %
– henkilöstökustannukset	2 562 418	984 409	2 132 699	117 %
– vuokrat	556 180	221 293	388 900	76 %
– palvelujen ostot	104 816	58 437	183 524	214 %
– muut erilliskustannukset	28 207	11 209	20 581	84 %
Erilliskustannukset yhteensä	3 310 267	1 311 377	2 768 007	111 %
Osuus yhteiskustannuksista				
– tukitoimintojen kustannukset	134 322	663 103	735 799	11 %
– poistot	9 737	18 986	1 924	–90 %
– korot	244	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	144 302	682 089	737 724	8 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 454 570	1 993 466	3 505 731	76 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS	–3 327 175	–1 858 768	–3 167 418	
Kustannusvastaavuus-%	4 %	7 %	10 %	

Korkeimman oikeuden (KKO) maksullisen toiminnan tuotot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 151 %. KKO:n maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 76 %. Laskelmassa vuoden 2016 kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Korkeimman kokonaiskustannuksista on kohdennettu maksulliselle toiminnalle 41 %.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli korkeimmassa oikeudessa 10 % (7 %).

Taulukko. Korkeimman hallinto-oikeuden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Korkein hallinto-oikeus				MUUTOS 2015/2016
	2014	2015	2016	
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
– maksullisen toiminnan myyntituotot	289 743	281 013	478 352	70 %
– maksullisen toiminnan muut tuotot	7 567	6 580	3 723	–43 %
Tuotot yhteensä	297 310	287 593	482 075	68 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	52 960	32 065	76 508	139 %
– henkilöstökustannukset	3 029 980	2 922 524	3 201 136	10 %
– vuokrat	483 998	472 336	381 720	–19 %
– palvelujen ostot	117 421	109 028	275 326	153 %
– muut erilliskustannukset	20 592	20 026	16 918	–16 %
Erilliskustannukset yhteensä	3 704 952	3 555 979	3 951 608	11 %
Osuus yhteiskustannuksista				
– tukitoimintojen kustannukset	149 385	160 936	164 650	2 %
– poistot	30 434	29 962	16 918	–44 %
– korot	1 096	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	180 915	190 897	190 748	0 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 885 866	3 746 876	4 142 356	11 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
Kustannusvastaavuus-%	–3 588 557	–3 459 283	–3 660 281	
	8 %	8 %	12 %	

Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) maksullisen toiminnan tuotot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna 68 %. KHO:n maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 11 %. Laskelmissa kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Korkeimman hallinto-oikeuden kokonaiskustannuksista on kohdennettu maksulliselle toiminnalle 32 % (35 %).

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli korkeimmassa hallinto-oikeudessa 12 % (8 %).

Taulukko. Hovioikeuksien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Hovioikeudet				MUUTOS 2015/2016
	2014	2015	2016	
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
– maksullisen toiminnan myyntituotot	450 028	450 298	665 217	48 %
– maksullisen toiminnan muut tuotot	8 587	11 898	15 480	30 %
Tuotot yhteensä	458 615	462 196	680 697	47 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	150 335	195 692	109 035	–44 %
– henkilöstökustannukset	7 733 982	6 951 214	4 684 578	–33 %
– vuokrat	1 331 869	1 183 188	756 220	–36 %
– palvelujen ostot	422 560	351 515	347 899	–1 %
– muut erilliskustannukset	98 063	115 814	164 490	42 %
Erilliskustannukset yhteensä	9 736 808	8 797 422	6 062 221	–31 %
Osuus yhteiskustannuksista				
– tukitoimintojen kustannukset	4 969 303	4 075 955	5 056 074	24 %
– poistot	27 097	17 245	2 410	–86 %
– korot	186	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	4 996 586	4 093 200	5 058 484	24 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	14 733 394	12 890 622	11 120 705	–14 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS	–14 274 779	–12 428 426	–10 440 008	
Kustannusvastaavuus-%	3 %	4 %	6 %	

Hovioikeuksien maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 47 % edellisestä vuodesta. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset vähenivät 14 %. Laskelmassa vuoden 2016 kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Hovi-oikeuksien kokonaiskustannuksista on kohdennettu maksulliselle toiminnalle 28 %.

Hovioikeuksien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 6 % (4 %).

Taulukko. Hallinto-oikeuksien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Hallinto-oikeudet				MUUTOS 2015/2016
	2014	2015	2016	
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
– maksullisen toiminnan myyntituotot	306 313	334 823	489 460	46 %
– maksullisen toiminnan muut tuotot	6 255	11 436	6 162	–46 %
Tuotot yhteensä	312 568	346 259	495 622	43 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	35 627	56 892	79 980	41 %
– henkilöstökustannukset	3 410 177	3 672 667	3 124 075	–15 %
– vuokrat	452 917	489 585	324 440	–34 %
– palvelujen ostot	128 139	144 207	216 203	50 %
– muut erilliskustannukset	14 356	10 296	32 700	218 %
Erilliskustannukset yhteensä	4 041 216	4 373 646	3 777 397	–14 %
Osuus yhteiskustannuksista				
– tukitoimintojen kustannukset	36 230	30 979	1 040 778	3260 %
– poistot	1 692	241	0	–100 %
– korot	1	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	37 924	31 220	1 040 778	3234 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	4 079 139	4 404 867	4 818 175	9 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS	–3 766 572	–4 058 608	–4 322 553	
Kustannusvastaavuus-%	8 %	8 %	10 %	

Hallinto-oikeuksien maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 43 %. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 9 %. Laskelmissa kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Hallinto-oikeuksien kokonaiskustannuksista on kohdennettu maksulliselle toiminnalle 12 % (12 %).

Hallinto-oikeuksien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 10 % (8 %).

Taulukko. Käräjäoikeuksien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Käräjäoikeudet				MUUTOS
	2014	2015	2016	2015/2016
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
– maksullisen toiminnan myyntituotot	31 812 979	30 834 904	31 104 733	1 %
– maksullisen toiminnan muut tuotot	216 248	294 312	161 169	–45 %
Tuotot yhteensä	32 029 227	31 129 216	31 265 902	0 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	700 944	619 373	613 134	–1 %
– henkilöstökustannukset	29 625 644	27 702 096	29 979 554	8 %
– vuokrat	8 023 599	5 796 086	6 161 555	6 %
– palvelujen ostot	2 914 600	2 867 632	7 098 998	148 %
– muut erilliskustannukset	655 304	654 478	691 486	6 %
Erilliskustannukset yhteensä	41 920 090	37 639 665	44 544 724	18 %
Osuus yhteiskustannuksista				
– tukitoimintojen kustannukset	29 216 413	27 453 714	18 334 659	–33 %
– poistot	571 114	469 751	682 858	45 %
– korot	12 013	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	29 799 540	27 923 465	19 017 517	–32 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	71 719 630	65 563 130	63 562 241	–3 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS	–39 690 403	–34 433 913	–32 296 339	
Kustannusvastaavuus-%	45 %	47 %	49 %	

Käräjäoikeuksien maksullisen toiminnan tuotot pysyivät edellisen vuoden tasolla. Maksulliseen toimintaan kohdistuvat kokonaiskustannukset vähenivät 3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Laskelmassa vuoden 2016 osalta kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle asiaryhmäkohtaisesti maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Laajojen riita-asioiden kustannuksista on kohdennettu 58 %, summaaristen riita-asioiden kustannuksista 95 % ja hakemusasioiden kustannuksista 66 %.

Käräjäoikeuksien maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 49 % (47 %).

Taulukko. Markkinaoikeuden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Markkinaoikeus				MUUTOS 2015/2016
	2014	2015	2016	
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
– maksullisen toiminnan myyntituotot	138 923	156 279	329 833	111 %
– maksullisen toiminnan muut tuotot	8 599	18 390	8 736	–52 %
Tuotot yhteensä	147 521	174 668	338 569	94 %
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	17 546	22 570	39 076	73 %
– henkilöstökustannukset	1 717 945	1 713 556	2 114 822	23 %
– vuokrat	281 698	326 324	300 076	–8 %
– palvelujen ostot	85 342	87 376	145 669	67 %
– muut erilliskustannukset	5 323	5 743	21 179	269 %
Erilliskustannukset yhteensä	2 107 854	2 155 569	2 620 821	22 %
Osuus yhteiskustannuksista				
– tukitoimintojen kustannukset	24 589	21 856	287 170	1214 %
– poistot	370	228	64	–72 %
– korot	2	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	24 961	22 084	287 234	1201 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 132 815	2 177 653	2 908 055	34 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS	–1 985 294	–2 002 985	–2 569 486	
Kustannusvastaavuus-%	7 %	8 %	12 %	

Markkinaoikeuden maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 111 %. Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 34 %. Laskelmissa kustannukset on kohdennettu maksulliselle toiminnalle maksullisten ja maksuttomien suoritteiden suhteessa. Markkinaoikeuden kokonaiskustannuksista on kohdennettu maksulliselle toiminnalle 86 % (61 %).

Markkinaoikeuden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 12 % (8 %).

Taulukko. Tuomioistuinten maksuperustelain mukaisen julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Tuomioistuimet	MPL, JO
	2016
TUOTOT	
Maksullisen toiminnan tuotot	
– maksullisen toiminnan myyntituotot	2 050 166
– maksullisen toiminnan muut tuotot	0
Tuotot yhteensä	2 050 166
KOKONAISKUSTANNUKSET	
Erilliskustannukset	
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	22 602
– henkilöstökustannukset	1 105 128
– vuokrat	227 132
– palvelujen ostot	261 688
– muut erilliskustannukset	25 490
Erilliskustannukset yhteensä	1 642 040
Osuus yhteiskustannuksista	
– tukitoimintojen kustannukset	753 118
– poistot	28 049
– korot	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	781 167
Kokonaiskustannukset yhteensä	2 423 208
KUSTANNUSVASTAAVUUS	–373 041
Kustannusvastaavuus-%	85 %

Vuoden 2016 alusta lukien maksuperustelain mukaisia julkisoikeudellisia tuomioistuinten suoritteita ovat haastemiehen suorittamat tiedoksiannot, tuomioistuinten luovuttamat todistukset, otteet ja jäljennökset, valat ja vakuudet sekä kuuluttamisesta sekä ääni- ja kuvatallenteista aiheutuvat kustannusten korvaukset. Vuonna 2016 näistä suoritteista tuottoja kertyi 2,1 milj. euroa ja kustannukset olivat 2,4 milj. euroa. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 85 %.

Taulukko. Oikeusapupalvelujen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Oikeusaputoimistot/oikeusapupalvelut	Oikeusapu (JO)			MUUTOS	Oikeusapu (LT)			MUUTOS
	2014	2015	2016	2015/2016	2014	2015	2016	2015/2016
TUOTOT								
Maksullisen toiminnan tuotot								
– maksullisen toiminnan myyntituotot	3 716 557	3 758 916	3 560 226	-5 %	1 491 943	1 528 264	1 499 549	-2 %
– maksullisen toiminnan muut tuotot	64 713	72 817	61 703	-15 %	21 008	22 707	20 376	-10 %
Tuotot yhteensä	3 781 270	3 831 733	3 621 929	-5 %	1 512 951	1 550 971	1 519 925	-2 %
KUSTANNUKSET								
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset								
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	56 251	56 798	76 287	34 %	14 313	15 412	17 693	15 %
– henkilöstökustannukset	3 787 053	3 651 596	3 456 022	-5 %	973 694	1 004 062	790 748	-21 %
– vuokrat	336 061	319 280	419 638	31 %	79 994	87 811	83 888	-4 %
– palvelujen ostot	223 354	259 442	761 725	194 %	55 003	79 970	191 463	139 %
– muut erilliskustannukset	60 128	57 219	99 874	75 %	17 378	16 584	26 829	62 %
Erilliskustannukset yhteensä	4 462 847	4 344 335	4 813 546	11 %	1 140 382	1 197 839	1 110 621	-7 %
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista								
– tukitoimintojen kustannukset	2 242 284	2 205 377	2 671 301	21 %	565 279	610 450	413 279	-32 %
– poistot	59 409	59 614	3 761	-94 %	14 745	16 490	1 008	-94 %
– korot	872	0	0		217	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	2 302 565	2 264 991	2 675 062	18 %	580 241	626 940	414 287	-34 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	6 765 411	6 609 326	7 488 609	13 %	1 720 623	1 824 779	1 524 908	-16 %
Ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-2 984 142	-2 777 593	-3 866 680		-207 672	-273 808	-4 983	
Kustannusvastaavuus-%	56 %	58 %	48 %		88 %	85 %	100 %	

Oikeusaputoimistojen tuottamista **oikeusapupalveluista** peritään maksuja, jotka perustuvat kunkin asiakkaan taloudellisen aseman perusteella laskettavan omavastuusuuden suuruuteen. Oikeusaputoimen maksullisen toiminnan tuotot olivat kertomusvuonna yhteensä 5,1 milj. euroa (5,3 me).

Oikeusaputoimistojen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa kustannukset on kohdennettu maksulliseen toimintaan suoritteiden painotetun työmäärän mukaisessa suhteessa. Kustannusten kohdentamisessa on käytetty Kieku-järjestelmän kustannustietoja sekä marraskuun 2016 työpanoksen kohdentamistietoja.

Oikeusaputoimistojen tuotot oikeusapupalvelujen **julkisoikeudellisista suoritteista** olivat 3,6 milj. euroa (3,8 me). Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset kasvoivat 13 %. Kustannusten kohdentamisessa on käytetty asianhallintajärjestelmän tietoa, jonka mukaisesti julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan osuus painotetusta työmäärästä oli 21,5 % (22,5 %).

Valtion talousarviossa vuodelle 2016 julkisoikeudellisen toiminnan tuloarvio oli 3,7 milj. euroa ja kustannusvastaavuustavoite 57 %. Oikeusaputoimistojen julkisoikeudellisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 48 % (58 %).

Oikeusaputoimisto voi tietyin edellytyksin antaa oikeudellista apua muullekin kuin oikeusapulaissa tarkoitettuun oikeusapuun oikeutetulle henkilölle. Tällöin palveluista peritään täysi korvaus. Oikeusaputoimistojen **liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tuotot** olivat 1,5 milj. euroa (1,6 me). Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset alenivat 16 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Kustannusten kohdentamisessa on käytetty asianhallintajärjestelmän tietoa, jonka mukaisesti liiketaloudellisen maksullisen toiminnan työmäärän osuus painotetusta työmäärästä oli 7,1 % (7,0 %). Kustannuksissa ei ole otettu huomioon Etelä-Suomen eikä Kaakkois-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirien kustannuksia, koska niiden osalta täyden korvauksen asiakkaiden määrä on vähäinen.

Valtion talousarviossa vuodelle 2016 liiketaloudellisen toiminnan tuloarvio oli 1,5 milj. euroa ja kustannusvastaavuustavoite 90 %. Oikeusaputoimistojen liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 100 % (85 %).

Taulukko. Yleisen edunvalvonnan maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

Oikeusaputoimistot/yleinen edunvalvonta	2014	2015	2016	MUUTOS 2015/2016
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
– maksullisen toiminnan myyntituotot	23 249 941	23 227 877	24 114 223	4 %
– maksullisen toiminnan muut tuotot	6 809	124	4 394	3444 %
Tuotot yhteensä	23 256 750	23 228 001	24 118 617	535
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	290 903	313 237	310 838	–1 %
– henkilöstökustannukset	15 663 930	15 822 583	21 638 826	37 %
– vuokrat	1 806 940	1 790 998	1 762 334	–2 %
– palvelujen ostot	1 124 130	1 381 277	1 066 350	–23 %
– muut erilliskustannukset	223 981	206 907	304 689	47 %
Erilliskustannukset yhteensä	19 109 883	19 515 002	25 083 038	29 %
Osuus yhteiskustannuksista				
– tukitoimintojen kustannukset	10 592 141	10 187 023	7 508 821	–26 %
– poistot	310 785	335 958	270 293	–20 %
– korot	4 607	0	0	
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	10 916 482	10 522 981	7 779 114	–26 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	30 026 366	30 037 983	32 862 152	9 %
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
Kustannusvastaavuus-%	77 %	77 %	73 %	–5 %

Edunvalvontatoimistojen tuottamista **yleisen edunvalvonnan palveluista** peritään päämiehiltä korvauksia ja palkkioita holhoustoimilain (422/1999) 44 §:n 2 momentin perusteella. Edunvalvojan palkkiosta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella (696/2012). Yleisen edunvalvonnan tuotot olivat kertomusvuonna 24,1 milj. euroa (23,2 me). Kustannusten kohdentamisessa on käytetty Kieku-järjestelmän kustannustietoja sekä marraskuun 2016 työpanoksen kohdentamistietoja. Maksulliseen toimintaan on kohdistettu 87 % (87 %) edunvalvontatoimistojen tuottamista yleisen edunvalvonnan palvelujen kustannuksista eli 32,9 milj. euroa (30,0 me).

Valtion talousarviossa vuodelle 2016 yleisen edunvalvonnan maksullisen toiminnan tuloarvio oli 23,3 milj. euroa ja kustannusvastaavuustavoite 78 %. Yleisen edunvalvonnan maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 73 % (77 %).

7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sisäisen valvonnan yleiset järjestelyt

Oikeusministeriön hallinnonalan kirjanpitoyksikkörakennetta on uudistettu lokakuussa 2016 siten, että ministeriön kirjanpitoyksiköstä eriytettiin syyttäjälaitos, ulosottolaitos ja Oikeusrekisterikeskus omiksi kirjanpitoyksiköikseen. Uudistus lisää toiminnallisten ja taloudellisten vastuiden läpinäkyvyyttä sekä parantaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyiden edellytyksiä.

Kirjanpitoyksikön yleisistä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelyistä on määrätty valtion talousarviosta annetun asetuksen 69–69 b §:n mukaisesti kirjanpitoyksikön taloussäännössä. Ministeriön sisäistä valvontaa koskevat yleiset määräykset ovat ministeriön työjärjestyksen 3 §:ssä.

Sisäisellä valvonnalla ja siihen kuuluvalla riskienhallinnalla varmistetaan, että kirjanpitoyksikössä toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt. Sisäinen valvonta toteutetaan osana toiminnan johtamis-, ohjaus-, seuranta- ja raportointimenettelyjä sekä toimintaprosesseihin ja -järjestelmiin sisältyvinä tehtävien eriyttämis- ja kontrollitoimenpiteinä.

Sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki organisaatiotasot ministeriön ja hallinnonalan virastojen työjärjestyksissä sekä kirjanpitoyksikön taloussäännössä määrättyjen tehtävien ja vastuusuhteiden mukaisesti. Sisäisen valvonnan asianmukaisuuden ja riittävyyden varmistamiseksi ministeriön osastot ja erilliset yksiköt sekä hallinnonalan virastot arvioivat oman organisaationsa sisäisen valvonnan toimivuutta ja huolehtivat tarvittaessa sisäisten tarkastusten toimeenpanosta.

Oikeusministeriössä on kansliapäällikön alaisuudessa toimiva sisäisen tarkastuksen yksikkö, jonka tehtävänä on arvioida ja raportoida ministeriön johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävyydestä sekä suorittaa kansliapäällikön määräämät tarkastustehtävät. Ministeriön sisäinen tarkastus vastaa ministeriöön, tuomioistuineläinlaitokseen, oikeusapuun ja yleiseen edunvalvontaan kohdistuvista tarkastuksista, mutta voi tehdä tarkastuksia myös muihin hallinnonalan virastoihin.

Sisäisen tarkastuksen yksikkö koordinoi ja tukee ministeriötä ja hallinnonalan virastoja myös sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja tietoturvan kehittämisessä. Koordinoinnissa ja yhteistyössä huolehditaan siitä, että vastuut toimenpiteistä säilyvät linjaorganisaatiossa sekä eri osapuolten roolit ja vastuut pidetään selkeinä. Riippumattomuuden varmistamiseksi käytetään mm. ulkopuolisia tarkastuspalveluja.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koordinointi- ja kehittämiskysymyksiä varten hallinnonalalla toimii riskienhallinnan yhteistyöverkosto. Ministeriön sisäisen tarkastuksen yksikkö huolehtii yhteistyöverkoston toiminnan valmistelusta samoin kuin hallinnonalan sisäisen tarkastuksen yhteistyöstä ja muista tarkastustoiminnan kokonaishallintaan liittyvistä tehtävistä.

Oikeusministeriön vahvistamassa sisäisen tarkastuksen ohjesäännössä on määräykset sisäisen tarkastuksen menettelyistä ja asemasta. Ohjesääntöä on muutettu riskienhallinnan ja tietoturvallisuuden koordinaatio- ja tukitehtävien vuoksi. Päivitetty ohjesääntö on tullut voimaan syyskuussa 2016.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin toteutus ja lausuman laadintatapa

Tämä lausuma perustuu alla oleviin sisäisen valvonnan arviointeihin ja havaintoihin:

1) Oikeusministeriön osastojen ja erillisten yksiköiden arvioinnit

Oikeusministeriön osastoilla ja erillisissä yksiköissä sisäisen valvonnan arvioinnit toteutettiin Webropol-kyselynä, jossa vuonna 2016 keskityttiin ministeriön johtamisjärjestelmän ja organisaation kehittämistä, sisäistä toimintaympäristöä ja rakenteita sekä toiminnan suunnittelua ja tavoitteiden asettamista koskeviin sisäisen valvonnan osaluoihin. Arvioinnissa etsittiin toimenpiteitä, joilla ministeriön toimintaa ja johtamisjärjestelmää voidaan kehittää, kun tarkoituksena on ministeriön roolin terävöittäminen valtioneuvoston piirissä, koko ministeriön asiantuntemuksen ja osaamisen hyödyntäminen nykyistä laajemmin ja joustavammin samoin kuin varhaisessa vaiheessa yhteistyötä edellyttävien asioiden tunnistaminen sekä kannustaminen ideoiden tuottamiseen alhaalta ylöspäin. Arvioinnissa tuli esille nopeasti toimeenpantavia sekä laajempaa valmistelua edellyttäviä toimintakulttuurin ja organisaation uudistamistarpeita. Tulosten toimeenpanoa varten asetettiin kansliapäällikön johdolla toimiva työryhmä (ns. Yhteinen oikeusministeriö -hanke).

Oikeusministeriön hallinnonalan riskejä on arvioitu erillisissä valmisteluryhmissä. Keskeisin uhka hallinnonalalla liittyy yleisen taloudellisen tilanteen epävarmuuteen. Mikäli talouskasvu jatkuu hitaana, pysyvät asia- ja velallismäärät edelleen korkealla tasolla, mikä vaikuttaa oikeuslaitoksen työmääriin ja toiminnan kustannuksiin ja voi sitä kautta heikentää kansalaisten oikeusturvaa. Riskin kestävä hallinta edellyttää hallinnonalan kaikilla sektoreilla rakenteellisten uudistusten ja ICT-järjestelmien kehittämistä sekä digitalisaation edellyttämien toimintatapojen uudistamista. Valmisteluvaiheessa tämä sitoo huomattavasti resursseja, mutta valmistuttuaan hankkeiden avulla voidaan tehostaa olennaisesti toimintaa. Uudistushankkeissa onnistuminen tärkeää ja se edellyttää määrätietoista muutosjohtamista.

Kiihtyvä digitalisaatio ja palvelujen sähköistyminen lisäävät tietoturva- ja kyberturvallisuusuhkia. Hallinnonalan on varauduttava suunnitelmallisesti tieto- ja kyberturvallisuuden liittyvien uhkien riittävän aikaiseen tunnistamiseen ja hallintaan mm. koulutuksel-

la, auditoinneilla ja sopimusteitse. On myös pidettävä huolta siitä, että uudet sähköiset palvelut vastaavat hallinnonalan virastojen ja asiakkaiden tarpeita ja käytettävyyssvaatimuksia ja että toiminnan tehostamishyödyt saavutetaan.

Lähivuosina hallinnonalan henkilöstö ikääntyy ja eläkkeelle siirtyminen jatkuu. Riskinä on työhyvinvoinnin heikkeneminen ja kokemukseen perustuvan osaamisen katoaminen. Jos eläköitymiseen ei varauduta riittävän suunnitelmallisesti ennalta, voidaan myös osaamisen ja tehtävärakenteen kehittämiseen liittyvät mahdollisuudet menettää. Uuden henkilöstön rekrytointiin ja perehdyttämiseen on kiinnitettävä huomiota.

2) Tuomioistuimien, oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan sekä ministeriön yhteydessä toimivien virastojen arvioinnit

Tuomioistuimien, oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan sekä ministeriön yhteydessä toimivien virastojen arvioinnit ovat perustuneet valtion virastojen suositukseen, jota sektoreilla ja virastoissa on muokattu yleisesti käytössä olevien arviointimallien pohjalta. Yhteenvedot arvioinneista on koottu Webropolilla ja ne on käsitelty sisäisen tarkastuksen ja ao. tulosohjaajien välisissä kokouksissa. Oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan arviointiyhteenvetojen käsittelyssä olivat mukana myös uusien oikeusapupiirien johtajat.

Tuomioistuimien sekä oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan riskiarvioissa nousivat esiin edellä mainittujen koko hallinnonala koskevien riskien lisäksi erityisesti tietojärjestelmiin liittyvät kirjautumisongelmat, järjestelmien käytettävyys ja henkilöstön ICT-osaamisen kehittämistarpeet. Tuomioistuimissa riskiksi tunnistettiin lisäksi useat yhtä aikaa vireillä olevat kehittämishankkeet, jotka hankaloittavat pitkäjänteistä johtamista ja henkilöstösuunnittelua. Oikeusavun ja edunvalvontapiirien rakenteellisesti pienissä ja haavoittuvissa toimipaikoissa haasteena ovat henkilöstömuutokset, työprosessien uudelleenorganisointi ja edunvalvonnan sisäisen valvonnan kontrollien kehittäminen. Ministeriön yhteydessä toimivien virastojen riskeinä nousivat esille mm. tietosuojauudistus, resurssikysymykset, avainhenkilöiden vaihtuvuus ja tietoturvallisuuden kehittäminen.

3) Edellisen lausuman pohjalta käynnistetyt kehittämistoimet

Tulosohjauksen kehittämistyötä on jatkettu tulostavoitteiden ja strategisten prioriteettien seurantaan sekä puolivuosisiraportointia kehittämällä. Hallinnonalan kriittiset ICT-hankkeet (AIPA, HAIPA, ROTI, URA-ICT) sekä ministeri Lindströmin ohjelmaan sisältyvät rakenteelliset uudistushankkeet on nostettu suunnittelukauden prioriteetteihin, joiden edistymistä ja riskitasoa seurataan tiiviisti ja säännöllisesti ministeriön johdossa.

Syksyllä valmistuneen tulosohjausselvityksen mukaan siirtyminen nelivuotisiin tulossojouskausiin on koettu erittäin hyväksi uudistukseksi. Uuden ohjausmallin myötä strategisuus ja yhtenäisyys ovat lisääntyneet hallinnonalalla selvästi. Osana tulosohjausudistusta on tunnistettu tarve nykyisten tulosmittareiden kehittämiseksi ja sektoreiden

yhteisten mittareiden määrittelemiselle. Tulosohjauksen ammattimaisuudesta sekä resurssien ja tavoitteiden suhteesta käytävää keskustelua tullaan jatkamaan.

Hallinnonalan henkilöstöjohtamisen tukiryhmässä on aloitettu strategisten henkilöstötavoitteiden ja niitä kuvaavien yhteisten mittareiden kehittämistyö osana hallinnonalan yhteistä mittaamisen kehittämishanketta. Henkilöstötavoitteita kuvaavalla strategiakarttatyöllä ja siihen liittyvillä toimenpiteillä on tarkoitus korvata hallinnonalan henkilöstöstrategia. Ryhmässä on myös valmisteltu tukimateriaaleja mm. kehityskeskusteluiden kehittämiseksi, henkilöstön palkitsemiseksi ja työyhteisöjen toimivuuden edistämiseksi.

Hallinnonalalla otettiin lokakuussa 2016 käyttöön valtionhallinnon yhteinen Kiekujärjestelmä. Tähän liittyen talous- ja henkilöstöhallinnon ammattikäyttäjiä vähennettiin hallinnonalan virastoissa ja tehtäviä keskitettiin hoidettavaksi Palkeissa toiminnan laadun ja tuottavuuden parantamiseksi. Pitkäjänteistä työtä toimintatapojen kehittämiseksi ja tuottavuuden parantamiseksi jatketaan hyödyntämällä mm. Kiekujärjestelmästä saatavia tietoja ja tähtäämällä riittävään tuottavuuteen järkevillä kustannuksilla.

Kiekuun siirtymisen yhteydessä hallinnonalalla toteutettiin kirjanpitoyksikkömuutos, jota tuettiin ministeriöstä ohjauksella ja neuvonnalla sekä resursseja kohdentamalla. Lisäksi kirjanpitoyksiköille lähetettiin vuoden lopulla sisäisen valvonnan yleisiä järjestelyjä koskeva kysely, josta saatujen vastausten mukaan taloussäännöissä, työjärjestyksissä ja yleisissä kirjanpitoyksikkötehtävissä on kehitettävää ja yhtenäistettävää. Kirjanpitoyksiköiden kehittämistarpeet ja arvioidut riskit on käyty läpi ministeriön talousjohdossa ja niitä tullaan käsittelemään tarkemmin myös perustettavassa hallinnonalan taloushallinnon verkostossa.

4) Oikeusministeriön sisäisen tarkastuksen havainnot

Sisäisessä tarkastuksessa on valmistunut hallinnonalan henkilöstöstrategian toimeenpanon arviointi sekä käynnistetty hallinnonalan kriittisten ICT-hankkeiden suunnittelu-kauden mittainen riippumaton auditointi. Lisäksi on aloitettu rikosrekisterijärjestelmän tietoturvallisuutta koskeva tarkastus.

Henkilöstöstrategian toimeenpanoa koskevan arvioinnin mukaan hallinnonalan henkilöstötavoitteiden systemaattinen ja tuloksiin johtava toteuttaminen edellyttää selkeämpää strategisten tavoitteiden, toteutettavien toimenpiteiden sekä tulosohjauksen indikaattoreiden linkittämistä yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Onnistuakseen tämä edellyttää myös hallinnonalan henkilöstöohjauksen toimenpiteiden, roolien ja vastuiden selkeyttämistä.

Hallinnonalan merkittävistä ICT-hankkeista kriittisin on AIPA, jonka riskitaso on erittäin korkea. Kokonaisuutena ICT-hankkeiden läpivientiä voidaan tukea ja varmistaa mm.

hankkeiden tilanneseurantaa, budjetointia, ennusteita ja aikataulujen hallintaa sekä johtamismenettelyjä kehittämällä.

Lisäksi sisäinen tarkastus on vaikuttanut ennakollisesti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja erityisesti tietoturvallisuuden edistämiseen osallistumalla työryhmiin ja hankkeisiin sekä antamalla ohjeita ja neuvontaa. Tietoturva-, tietosuoja- ja muut tiedonhallintariskit on tunnistettu, mutta henkilöstön osaamiseen ja yhdenmukaiseen toimintaan on jatkossa kiinnitettävä huomiota.

Sisäisen tarkastuksen havainnot ja kehittämissuositukset on käsitelty ministeriön kansliapäällikön johdolla ja vastuutettu asianmukaisesti.

5) Ulkoisen tarkastuksen havainnot

Valtiontalouden tarkastusvirasto on arvioinut kirjanpitoyksikön sisäistä valvontaa riskianalyysissä ja tarkastanut sitä kirjanpidon, valtuusseurannan ja tuloksellisuuden laskentatoimen yhteydessä sekä ylimmän johdon menettelyihin kohdistuneessa valvontaympäristön laillisuus- ja asianmukaisuustarkastuksessa. Sisäisen valvonnan osalta tarkastuksessa on tullut esiin mm. tuomioistuintulojen manuaalista laskutusmenettelyä koskevia sisäisen valvonnan kehittämistarpeita, joiden johdosta tuomioistuimille on lähetetty lisäohjeita. Laskutuksen kontrolleja ja niiden riittävyttä on käyty läpi myös koulutustilaisuuksissa ja asiaan kiinnitetään edelleen huomiota. Laskutuksen täydellisyyden kontrollointi otetaan huomioon myös AIPA-tietojärjestelmän kehittämisessä. Tarkastusviraston havainnot ja kehittämissuositukset on käsitelty tarkastuskohteiden lisäksi ministeriön johdossa ja jatkotoimenpiteet on vastuutettu asianmukaisesti.

Arviointi- ja vahvistuslausuma

Oikeusministeriö katsoo, että kokonaisuutena kirjanpitoyksikön sisäisen valvonnan menettelyt täyttävät **kohtuullisesti** talousarvioasetuksessa säädetyt toiminnan tuloksellisuuden varmistamista, laillisuutta, varojen turvaamista sekä tietojen oikeellisuutta ja riittävyttä koskevat tavoitteet.

Hallinnonalan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden varmistamisessa ja kehittämisessä ovat lähivuosina tarpeen toimenpiteet, joilla ohjataan ja tuetaan hallinnonalan toimialoja ja virastoja sekä pyritään hallitsemaan oikeusvaltion toiminnalle asetettujen vaatimusten ja tuottavuustavoitteiden välistä tasapainoa. Toimenpiteet ovat jatkoa edellisvuosien kehittämistyölle ja niillä voidaan vaikuttaa laajasti hallinnonalaan. Tehdyn arvioinnin mukaan merkittävimmät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistoimet ovat:

- 1) Jatketaan tulosohjauksen kehittämistä yhteistyössä hallinnonalan virastojen ja tulosohjausverkoston kanssa. Suurimmat kehittämistarpeet liittyvät poikkialliseen linnollisuuteen ja mittaamisen kehittämiseen, jota varten on asetettu hanke. Jatketaan myös hallinnonalan strategisten henkilöstötavoitteiden ja niitä ku-

vaavien yhteisten mittareiden kehittämistä sekä luodaan henkilöstötavoitteille vakiintuneet seurantatavat ministeriön johdossa.

- 2) Tuetaan ja varmistetaan hallinnonalan merkittävimpien ja kriittisten ICT-hankkeiden läpivientiä kehittämällä hyviä käytäntöjä riskien havaitsemiseksi ja hallitsemiseksi riittävän ajoissa. Tehostetaan myös hankkeiden taloussuunnitelua ja -seurantaa.
- 3) Kehitetään oikeusministeriön sisäistä johtamista, organisaatiota ja toimintakulttuuria Yhteinen oikeusministeriö -hankkeessa, jonka tarkoituksena on edistää sisäisten prosessien ja toimintatapojen kehittämistä siten, että ministeriö parhaalla mahdollisella tavalla voi täyttää strategiset tehtävänsä suhteessa hallinnonalaan ja valtioneuvostoon.

Arviointi- ja vahvistuslausuma on valmisteltu kansliapäällikön johdolla ministeriön osastopäällikkökokouksessa. Lausuma on hyväksytty toimintakertomuksen käsittelyn yhteydessä.

8 Arviointien tulokset

Vuonna 2016 kirjanpitoyksikköön kuuluvasta toiminnasta ei tehty valtion talousarvios-
ta annetun asetuksen (1243/1992) 65 § 1 momentin 8 kohdassa (1786/2009) tarkoitet-
tua laajempaa vaikutusten ja tuloksellisuuden arviointia.

9 Yhteenveto havaituista virheistä, väärinkäytöksistä ja takaisinperinnöistä

Kirjanpitoyksiköllä ei ole varainhoitovuodelta raportoitavia havaintoja virheistä, vää-
rinkäytöksistä tai takaisinperinnöistä.

TALOUSARVION TOTEUTUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2016	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veroluonteiset tulot	678 241,03	367 019	367 019,38	0,00	100 %
11.04.01 Arvonlisävero	678 241,03	367 019	367 019,38	0,00	100 %
12. Sekalaiset tulot	232 839 009,66	59 010 473	59 824 696,59	-814 223,47	101 %
12.25.10. Tuomioistuintulot	32 511 256,75	35 623 231	35 623 231,01	0,00	100 %
12.25.15. Yleisen edunvalvonnan tulot	23 228 001,42	23 300 000	24 114 223,47	-814 223,47	103 %
12.25.20. Ulosottomaksut	78 564 832,86				
12.25.99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	251 158,53	83 138	83 137,61	0,00	100 %
12.39.01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuk- sista	98 240 455,14				
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	43 304,96	4 105	4 104,50	0,00	100 %
13. Korkotulot ja voiton tuloutukset	2 762,07	50	50,00	0,00	100 %
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	2 762,07	50	50,00	0,00	100 %
13.03.01.1. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	2 762,07	50	50,00	0,00	100 %
Tuloarviotilit yhteensä	233 520 012,76	59 377 543	60 191 765,97	814 223,47	101 %

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2015	Talousarvio2016(TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen käyttö		Tilinpäätös2016	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	0,00						170 305,94	170 305,94	170 305,94	0,00
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2v)	0,00						74 929,94	74 929,94	74 929,94	0,00
23.01.22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3v)	0,00						95 376,00	95 376,00	95 376,00	0,00
25. Oikeusministeriön hallinnonala	647 219 894,55	497 914 337	412 936 534,23	85 272 659,01	498 209 193,24	-294 855,83	64 321 305,37	442 601 305,37	357 328 646,36	85 272 659,01
25.01.01. Oikeusministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	22 675 000,00	21 428 000	14 946 313,41	6 481 686,59	21 428 000,00	0,00	4 355 972,42	25 783 972,42	19 302 285,83	6 481 686,59
25.01.03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	6 733 000,00	7 408 000	5 776 959,60	1 631 040,40	7 408 000,00	0,00	1 005 835,36	8 413 835,36	6 782 794,96	1 631 040,40
25.01.04. Tutkimus ja kehittäminen (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	628 000,00						320 153,79	320 153,79	320 153,79	0,00
25.01.05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2v)	3 459 000,00									
25.01.20. Erityismenot (arviomääräraha)	10 923 142,34	13 354 710	13 353 866,02		13 353 866,02	844,36				
25.01.20.1. Onnettomuustutkinta (KPY)	419 125,64	533 000	532 155,64		532 155,64	844,36				
25.01.20.3. Muut erityismenot (KPY)	10 504 016,70	12 821 710	12 821 710,38		12 821 710,38	0,00				
25.01.21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	295 000,00	235 000	37 038,42	197 961,58	235 000,00	0,00	124 200,57	359 200,57	161 238,99	197 961,58
25.01.22 Toimisto- ja viestintäjärjestelmien valtavirtaistaminen (siirtomääräraha 3 v)		1 935 000	1 398 714,83	536 285,17	1 935 000,00	0,00	0,00	1 935 000,00	1 398 714,83	536 285,17
25.01.29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonnlisäveromenot (arviomääräraha)	37 693 928,87	23 488 627	23 488 627,03		23 488 627,03	0,00				
25.01.50. Avustukset (kiinteä määräraha)	4 397 245,37	5 778 000	5 759 130		5 759 130,16	18 869,84				

25.01.50.1. Avustukset saamelaisten kulttuuritsehällinnön ylläpitämiseen (EK) (enintään)	3 405 000,00	3 188 000	3 170 000,00		3 170 000,00	18 000,00					
25.01.50.2 Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (EK) (enintään)		2 400 000	2 400 000,00		2 400 000,00	0,00					
25.01.50.3. Muut avustukset (EK) (enintään)	992 245,37	190 000	189 130,16		189 130,16	869,84					
25.10.01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	9 009 000,00	8 968 000	7 714 838,27	1 253 161,73	8 968 000,00	0,00	831 570,77	9 799 570,77	8 546 409,04	1 253 161,73	
25.10.02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	10 909 000,00	15 319 000	11 145 611,81	4 173 388,19	15 319 000,00	0,00	1 368 303,33	16 687 303,33	12 513 915,14	4 173 388,19	
25.10.03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	247 976 000,00	261 138 000	212 204 877,31	48 933 122,69	261 138 000,00	0,00	34 018 472,35	295 156 472,35	246 223 349,66	48 933 122,69	
25.10.04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2v)	60 076 000,00	61 849 000	39 782 987,34	22 066 012,66	61 849 000,00	0,00	22 296 796,78	84 145 796,78	62 079 784,12	22 066 012,66	
Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2015	Talousarvio2016(TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös2016	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
25.10.50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)	65 109 777,17	74 329 000	74 549 987,41		74 549 987,41	-220 987,41					
25.10.50.1 Oikeusapu ja puolustus (KPY)	53 516 090,68	66 117 000	66 342 712,75		66 342 712,75	-225 712,75					
25.10.50.2 Asianomistajan avustaminen (KPY)	1 637,50	44 000	43 446,54		43 446,54	553,46					
25.10.50.3 Yksityishenkilön velkajärjestely (KPY)	2 126 426,53	2 489 000	2 488 667,91		2 488 667,91	332,09					
25.10.50.4 Syytteestä vapautetun oikeudenkäyntikulujen korvaus (KPY)	8 179 840,81	5 050 000	5 047 446,76		5 047 446,76	2 553,24					

25.10.50.5 Konkurssilain mukaisten julkiselvittäjien ja pesänhoitajien palkkiot sekä julkisselvityksestä aiheutuvat muut konkurssimenettelyn menot (EK) (enintään)	1 285 781,65	629 000	627 713,45	627 713,45	1 286,55				
25.20.01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	103 723 000,00								
25.30.01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (nettob)(siirtomääräraha 2 v)	46 223 000,00								
25.50.20. Vaalimenot (arviomäärä)	17 389 800,80	2 684 000,00	2 777 582,62	2 777 582,62	-93 582,62				
25.50.20.1. Eduskuntavaalit (KPY)	14 171 719,03								
25.50.20.4 Kuntavaalit (KPY)		75 000	48 947,28	48 947,28	26 052,72				
25.50.20.5. Saamelaiskäräjävaalit (KPY)	492 577,95								
25.50.20.6. Vaalitietojärjestelmän menot (KPY)	2 147 947,70	2 309 000	2 450 252,16	2 450 252,16	-141 252,16				
25.50.20.9. Muut vaalimenot (KPY)	577 556,12	300 000	278 383,18	278 383,18	21 616,82				
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	165 501,63	294 389	294 389,00	294 389,00	0,00	0,00	294 389,00	294 389,00	0,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnäisäveromenot (arviomääräraha)	165 501,63								
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)		294 389	294 389,00	294 389,00	0,00	0,00	294 389,00	294 389,00	0,00
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	69 861,06	50 600	47 157	47 157,45	3 442,55				
29.91.50. Veikkauksen ja raharpajaisten voittovarot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)	69 861,06	50 600	47 157	47 157,45	3 442,55				
29.91.50.05.4 Nuorten tieto- ja neuvontatyö verkkonuorisotyö, digitalisaatio (KPY)		50 600	47 157	47 157,45	3 442,55				

29.91.50.07.3. Opetus-
ja kulttuuriministeriön
käytettäväksi (KPY)

69 861,06

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2015	Talousarvio2016(TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös2016	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	1 317 112,33	1 294 115	1 194 115,36	100 000,00	1 294 115,36	0,00	100 000,00	1 382 087,89	1 282 087,89	100 000,00
32.01.29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 084,81	12 027	12 027,47		12 027,47	0,00				
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yritys- palvelut (siirtomäärärahat 2v)	1 316 027,52	1 182 088	1 182 087,89		1 182 087,89	0,00	0,00	1 182 087,89	1 182 087,89	0,00
32.30.51.07. Palkka- tuettu työ, valtionhallin- to (KPY)	1 316 027,52	1 182 088	1 182 087,89		1 182 087,89	0,00	0,00	1 182 087,89	1 182 087,89	0,00
32.70.03. Maahanmuuttajien kotoutu- misen ja työllistymisen edistäminen (siirtomääräraha 2 v)		100 000	0	100 000,00	100 000	100 000,00	100 000,00	200 000,00	100 000,00	100 000,00
32.70.03.1 Kotouttamis- sen ja hyvien etnisten suhteiden edistäminen (KPY)		100 000		100 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00		100 000,00
32.70.03.2 Kotouttamis- toimet (KPY)							100 000,00	100 000,00	100 000,00	0,00
Määrärahatilit yhteensä	648 772 369,57	499 553 442	414 472 196,04	85 372 659,01	499 844 855,05	-291 413,28	64 591 611,31	444 448 088,20	359 075 429,19	85 372 659,01

TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2016 - 31.12.2016		1.1.2015 - 31.12.2015	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	65 209 772,17		142 228 917,10	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	26 843,37		71 657,38	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 313 096,65</u>	66 549 712,19	<u>16 315 574,41</u>	158 616 148,89
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	5 447 527,79		6 967 597,23	
Henkilöstökulut	267 911 294,88		390 944 808,11	
Vuokrat	38 894 313,34		54 118 137,69	
Palvelujen ostot	61 759 991,73		93 861 720,44	
Muut kulut	5 048 102,41		6 976 340,97	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-4 300 314,78		-8 582 954,06	
Poistot	3 190 574,64		5 406 000,01	
Sisäiset kulut	<u>464 645,59</u>	<u>-378 416 135,60</u>	<u>456 749,35</u>	<u>-550 148 399,74</u>
JÄÄMÄ I		-311 866 423,41		-391 532 250,85
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	59 317,21		182 860,79	
Rahoituskulut	<u>-224 394,11</u>	-165 076,90	<u>-417 728,42</u>	-234 867,63
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	43 266,85		14 194,16	
Satunnaiset kulut	<u>-93 090,72</u>	<u>-49 823,87</u>	<u>-162 684,11</u>	<u>-148 489,95</u>
JÄÄMÄ II		-312 081 324,18		-391 915 608,43
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	89 750,00		0,00	
Siirtotalouden kulut kunnille	0,00		8 992 313,00	
Siirtotalouden kulut kuntayhtymille	0,00		0,00	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	0,00		30 000,00	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	6 061 541,37		5 144 113,37	
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	1 165 152,03		206 058,52	
Siirtotalouden kulut ulkomaille	237 606,22		235 658,69	
Käyttotalouden kulut yliopistoille	0,00		420 000,00	
Muut siirtotalouden kulut	81 031 617,73		77 359 589,05	
Siirtotalouden kulujen palautukset	<u>0,00</u>	<u>-88 585 667,35</u>	<u>0,00</u>	<u>-92 387 732,63</u>
JÄÄMÄ III		-400 666 991,53		-484 303 341,06
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Muut pakolliset maksut	0,00		98 240 455,14	
Perityt arvonlisäverot	367 019,38		678 241,03	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-16 805 444,09</u>	<u>-16 438 424,71</u>	<u>-25 944 998,02</u>	<u>72 973 698,15</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-417 105 416,24</u>		<u>-411 329 642,91</u>

TASE

VASTAAVAA	31.12.2016		31.12.2015	
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	6 797 853,86		10 506 078,95	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>15 624 763,91</u>	22 422 617,77	<u>11 615 963,15</u>	22 122 042,10
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	281 931,68		161 512,27	
Kalusteet	115 678,92		261 914,58	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>385 997,28</u>	783 607,88	<u>405 199,17</u>	828 626,02
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>2 101,88</u>	<u>2 101,88</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		23 206 225,65		22 952 770,00
VAIHTO-OMAISUUS				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	10 294 474,34		8 443 095,44	
Siirtosaamiset	189 034,16		3 851 927,07	
Muut lyhytaikaiset saamiset	142 771,17		1 369 345,90	
Ennakkomaksut	<u>14 270,67</u>	10 640 550,34	<u>23 382,19</u>	13 687 750,60
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	0,00		20 936,12	
Kirjanpitoyksikön tulotilit	1 090,40		1 545,16	
Muut rahat ja pankkisaamiset	0,00	<u>1 090,40</u>	89 149 592,22	<u>89 172 073,50</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		10 641 640,74		102 859 824,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>33 847 866,39</u>		<u>125 812 594,10</u>

VASTATTAVAA	31.12.2016	31.12.2015
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998	-24 052 801,86	-24 052 801,86
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-20 469 175,57	-44 815 388,17
Pääoman siirrot	416 234 840,21	415 718 882,30
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-417 105 416,24</u>	<u>-411 329 642,91</u>
	-45 392 553,46	-64 478 950,64
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	0,00	89 149 592,22
Saadut ennakot	422 521,74	188 257,92
Ostovelat	14 867 173,83	8 948 446,39
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	5 625 735,36	8 002 154,06
Edelleen tilittävät erät	5 124 589,56	7 317 962,60
Siirtovelat	50 205 618,90	75 824 606,78
Muut lyhytaikaiset velat	2 994 780,46	860 524,77
	<u>79 240 419,85</u>	<u>190 291 544,74</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	79 240 419,85	190 291 544,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>33 847 866,39</u>	<u>125 812 594,10</u>

TILINPÄÄTÖKSEN LIITTEENÄ ANNETTAVAT TIEDOT

Liite 1 Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot

Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset

Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat

Liite 5 Henkilöstökulujen erittely

Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Liite 8 Rahoitustuotot ja -kulut

Liite 9 Talousarvionaloudesta annetut lainat

Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Liite 11 Taseen rahoituserät ja velat

Liite 12 Valtion takaukset ja takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Liite 15 Velan muutokset

Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot; valtion saamiset, jotka eivät sisälly taseeseen

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 1

SELVITYS TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA JA VERTAILTAVUUDESTA

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan sekä taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen

Vuoden 2016 toisessa lisätalousarviossa toteutettiin arvonlisäveroihin liittyvä budjetointikäytännön muutos 27.6.2016 alkaen. Momentin 25.10.50 Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset päätösosasta poistettiin tarpeettomana virke ”Momentille budjetoituihin yksityisille oikeusavustajille maksettaviin korvauksiin liittyvät arvonlisäveromenot maksetaan momentilta 25.01.29.”. Vuoden 2016 osalta (6kk) muutos oli 6,5 miljoonan euron lisäys arviomäärärahaan 25.10.50. ja vähennys arvonlisäveromenoihin 25.01.29.

Vuoden 2016 alussa tuli voimaan uusi tuomioistuinmaksulainsäädäntö, jonka hintoja sovelletaan lainsäädännön voimaantulon jälkeen vireille tulleisiin asioihin. Momentin 12.25.10 tulokertymä jäi arvioitua pienemmäksi, sillä alkuvuonna 2016 on ratkaistu pääosin edeltävänä vuonna vireille tulleita asioita. Loppuvuoden tulokertymään vaikutti lokakuussa käyttöön otettu Kieku-järjestelmä. Järjestelmämuutoksesta aiheutui laskutuskatko, jonka vuoksi muutamalla tuomioistuimella jäi vuodelle 2016 kuuluvia myyntituloja laskuttamatta. Virastojen arvion mukaan vuonna 2017 laskutetaan vuodelle 2016 kuuluvia tuloja noin 9800 suoritetta, yhteensä noin 1,2 miljoonaa euroa.

2) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvoiton tietojen kanssa

Oikeusministeriön kirjanpitoyksiköstä 150 irtautui 1.10.2016 kolme uutta kirjanpitoyksikköä: syyttäjälaitos 152, ulosottolaitos 153 ja oikeusrekisterikeskus 154. Taseen alkusaldot on jaettu 1.1.2016 tilanteen mukaisesti myös uusille kirjanpitoyksiköille. Kirjanpitoyksikkömuutos toteutettiin talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä Kiekun käyttöönoton yhteydessä. Kuukausittaiset toteumasaldot on konvertoitu aiemmasta Raindance järjestelmästä kirjanpitoyksiköille 150, 152, 153 ja 154 koko varainhoitovuodelta. Taseen ja saldokertymien jaon periaatteet on kuvattu liitteessä 17.

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön tilinpäätöksessä esitetään vuoden 2015 vertailulukuna koko kirjanpitoyksikön 150 edeltävän tilinpäätöksen luvut. Vuoden 2016 luvut eivät täten ole suoraan vertailukelpoisia kolmen kirjanpitoyksikön irtautumisen vuoksi. Merkittävät muutokset kuvataan tilinpäätösanalyysissä. Uusien kirjanpitoyksiköiden tilinpäätöksissä esitetään toteumalaskelman vertailutiedot vain toimintamomenteista 25.01.05, 25.20.01 ja 25.30.01 sekä tulomomenteista 12.25.20 ja 12.39.01, jotka ovat siirtyneet kokonaan uuden kirjanpitoyksikön käyttöön.

Tilinpäätöksen liite 2: Nettotutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2016	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
13.03.01. Bruttotulot	2 762,07				
Osinkotulot, pääomapalautukset ja osakkeiden myyntitulot	0,00				
Nettotulot	2 762,07				

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
Momentti										
25.01.01. Bruttomenot	23 161 756,45	21 828 000	15 275 428,03		21 757 114,62				19 631 400,45	
Oikeusministeriön toimintamenot (nettob) (sm 2v)	486 756,45	400 000	329 114,62		329 114,62				329 114,62	
Nettomenot	22 675 000,00	21 428 000	14 946 313,41	6 481 686,59	21 428 000,00	0,00	4 355 972,42	25 783 972,42	19 302 285,83	6 481 686,59

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
Momentti										
25.01.03. Bruttomenot	6 821 432,17	7 808 000	6 262 325,68		7 893 366,08				7 268 161,04	

Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (nettob) (sm 2v)											
	Bruttotulot	88 432,17	400 000	485 366,08		485 366,08				485 366,08	
	Nettomenot	6 733 000,00	7 408 000	5 776 959,60	1 631 040,40	7 408 000,00	0,00	1 005 835,36	8 413 835,36	6 782 794,96	1 631 040,40
Momentti											
25.01.04.	Bruttomenot	719 798,44								320 153,79	
Tutkimus ja kehittäminen (nettob) (sm 2v)											
	Bruttotulot	91 798,44								0,00	
	Nettomenot	628 000,00						320 153,79	320 153,79	320 153,79	0,00
Momentti											
25.01.05.	Bruttomenot	10 834 922,06									
Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (nettob) (sm 2v)											
	Bruttotulot	7 375 922,06									
	Nettomenot	3 459 000,00									
Momentti											
25.10.01.	Bruttomenot	9 015 115,91	8 971 000	7 725 284,54		8 978 446,27				8 556 855,31	
Korkeimman oikeuden toimintamenot (nettob) (sm 2v)											
	Bruttotulot	6 115,91	3 000	10 446,27		10 446,27				10 446,27	
	Nettomenot	9 009 000,00	8 968 000	7 714 838,27	1 253 161,73	8 968 000,00	0,00	831 570,77	9 799 570,77	8 546 409,04	1 253 161,73
Momentti											
25.10.02.	Bruttomenot	10 905 467,81	15 329 000	11 154 428,24		15 327 816,43				12 522 731,57	
Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (nettob) (sm 2v)											
	Bruttotulot	-3 532,19	10 000	8 816,43		8 816,43				8 816,43	
	Nettomenot	10 909 000,00	15 319 000	11 145 611,81	4 173 388,19	15 319 000,00	0,00	1 368 303,33	16 687 303,33	12 513 915,14	4 173 388,19
Momentti											
25.10.03.	Bruttomenot	248 806 658,04	261 638 000	213 047 611,85		261 980 734,54				247 066 084,20	
Muiden tuomioistuinten toimintamenot (nettob) (sm 2v)											
	Bruttotulot	830 658,04	500 000	842 734,54		842 734,54				842 734,54	
	Nettomenot	247 976 000,00	261 138 000	212 204 877,31	48 933 122,69	261 138 000,00	0,00	34 018 472,35	295 156 472,35	246 223 349,66	48 933 122,69

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2015	Talousarvio 2016 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2016 määrärahojen		Tilinpäätös 2016	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2016	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2016	Käyttö vuonna 2016 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
Momentti											
25.10.04.	Bruttomenot	65 347 604,69	67 049 000	44 921 559,40	66 987 572,06					67 218 356,18	
Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (nettob) (sm 2v)	Bruttotulot	5 271 604,69	5 200 000	5 138 572,06	5 138 572,06					5 138 572,06	
	Nettomenot	60 076 000,00	61 849 000	39 782 987,34	22 066 012,66	61 849 000,00	0,00	22 296 796,78	84 145 796,78	62 079 784,12	22 066 012,66
Momentti											
25.20.01.	Bruttomenot	104 025 222,51									
Ulosottolaitoksen ja konkurs- sivalvonnan toimintamenot (nettob) (sm 2v)	Bruttotulot	302 222,51									
	Nettomenot	103 723 000,00									
Momentti											
25.30.01.	Bruttomenot	46 397 734,58									
Syyttäjälaitoksen toiminta- menot (nettob) (sm 2v)	Bruttotulot	174 734,58									
	Nettomenot	46 223 000,00									

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 3: ARVIOMÄÄRÄRAHOJEN YLITYKSET

Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
25. Oikeusministeriön hallinnonala	81 833 000,00	640 436,05	6,3
25.50.20 Vaalimenot	2 684 000,00	93 582,62	3,5
25.10.50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset	66 117 000,00	224 987,41	0,3
25.01.20. Erityismenot	13 032 000,00	321 866,02	2,5
Pääloukat yhteensä	81 833 000,00	640 436,05	6,3

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 4: PERUUTETUT SIIRRETYT MÄÄRÄRAHAT

Ei esitettävää.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 5: HENKILÖSTÖKULUJEN ERITTELY

	2016	2015
Henkilöstökulut	226 119 991,42	322 020 712,20
Palkat ja palkkiot	225 685 693,86	322 895 974,91
Tulosperusteiset erät		3 382,00
Lomapalkkavelan muutos	434 297,56	-878 644,71
Henkilösivukulut	41 791 303,46	68 924 095,91
Eläkekulut	37 337 153,75	61 230 071,50
Muut henkilösivukulut	4 454 149,71	7 694 024,41
Yhteensä	267 911 294,88	390 944 808,11
Johdon palkat ja palkkiot, josta	8 424 409,44	11 086 273,51
- tulosperusteiset erät		3 382,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	16 795,89	24 555,54
Johto	4 042,00	4 465,03
Muu henkilöstö	12 753,89	20 090,51

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 6:
SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET JA NIIDEN MUUTOKSET

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttö omaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poisto aika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo %
Aineettomat hyödykkeet				
112 Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	5 vuotta	20	0
Aineelliset hyödykkeet				
125 - 126 Koneet ja laitteet	tasapoisto	5 vuotta	20	0
127 Kalusteet	tasapoisto	10 vuotta	10	0

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 7

KANSALLIS- JA KÄYTTÖOMAISUUDEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTENMENOJEN POISTOT

	Aineettomat hyödykkeet				Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.2016		15 543 227,91	11 615 963,15	0,00	27 159 191,06
Lisäykset		291 514,02	4 300 314,78	0,00	4 591 828,80
Vähennykset			-291 514,02	0,00	-291 514,02
Hankintameno 31.12.2016	0,00	15 834 741,93	15 624 763,91	0,00	31 459 505,84
Kertyneet poistot 1.1.2016		-5 988 814,38	0,00	0,00	-5 988 814,38
Vähennysten kertyneet poistot				0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot		-3 048 073,69		0,00	-3 048 073,69
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot				0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2016	0,00	-9 036 888,07	0,00	0,00	-9 036 888,07
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
				0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0,00	6 797 853,86	15 624 763,91	0,00	22 422 617,77

	Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.2016	546 911,86	391 437,32	385 997,28	0,00	1 324 346,46
Lisäykset	226 215,23			0,00	226 215,23
Vähennykset				0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2016	773 127,09	391 437,32	385 997,28	0,00	1 550 561,69
Kertyneet poistot 1.1.2016	-385 399,59	-239 053,27		0,00	-624 452,86
Vähennysten kertyneet poistot				0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-105 795,82	-36 705,13		0,00	-142 500,95
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot				0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Kertyneet poistot 31.12.2016	-491 195,41	-275 758,40	0,00	0,00	-766 953,81
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	281 931,68	115 678,92	385 997,28	0,00	783 607,88

	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				Yhteensä
	130 Käyttöomaisuusarvopaperit		
Hankintameno 1.1.2016	2 101,88	0,00	0,00	0,00	2 101,88
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	-2 101,88	0,00	0,00	0,00	-2 101,88
Hankintameno 31.12.2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 1.1.2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 8
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT

Rahoitustuotot	2016	2015	Muutos 2016-2015
Korot euromääräisistä saamisista	145 980,87	214 987,35	-69 006,48
Osingot	50,00	1 201,44	-1 151,44
Muut rahoitustuotot	-86 713,66	-33 328,00	-53 385,66
Rahoitustuotot yhteensä	59 317,21	182 860,79	-123 543,58
Rahoituskulut			Muutos 2016-2015
	2016	2015	
Korot euromääräisistä veloista	223 964,46	417 692,13	-193 727,67
Muut rahoituskulut	429,65	36,29	393,36
Rahoituskulut yhteensä	224 394,11	417 728,42	-193 334,31
Netto	-165 076,90	-234 867,63	69 790,73

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 9
TALOUSARVIOTALOUDESTA ANNETUT LAINAT

Ei esitettävää.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 10
ARVOPAPERIT JA OMAN PÄÄOMAN EHTOISET SIOITUKSET

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	31.12.2016						31.12.2015	
	Kappale- määrä	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo	Omistus- osuus	Myyntioi- keuksien alaraja	Saadut osingot	Markkina- arvo	Kirjanpito- arvo
Julkisesti noteeraamattomat osakkeet ja osuudet			0,00			50,00		2 101,88
Ouuskunta PPO/ent. Pohjanmaan Puhelin- osuuskunta			0,00			50,00	420,00 840,94 840,94	
<i>Muut osuudet yhteensä</i>								<i>2 101,88</i>
Osakkeet ja osuudet yhteensä			0,00			50,00		2 101,88

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 11
TASEEN RAHOITUSERÄT JA VELAT

Ei esitettävää.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 12
VALTION TAKAUKSET JA TAKUUT SEKÄ MUUT MONIVUOTISET VASTUUT

Kirjanpitoyksiköllä ei ole takauksia ja takuita.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha-tarve 2018	Määräraha-tarve 2019	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	29 083 786,03	28 046 940,37	28 000 899,80	24 238 472,06	158 073 645,80	238 359 958,03

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2016	Määräraha- tarve 2017	Määräraha-tarve 2018	Määräraha-tarve 2019	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
ORK:n päätös 14.2.2014 45/018/13, Aineistopankki (AIPA) pääsopimus Accenture Oy (mom. 25.10.03)		1 600 000,00	0,00	0,00	0,00	1 600 000,00
ORK:n päätös 247/07.02/2015, Sopimus VAT - Teknisestä tuesta ja vaalivalmiudesta Tieto Finland Oy (mom. 25.50.20)		155 000,00	280 000,00	220 000,00	310 000,00	965 000,00
ORK:n päätös 84/07.02/2016, Toimeksiantosopimus Kuntavaalien 2017 valmistelusta ja toimittamisesta Tieto Finland Oy (mom. 25.50.20)		960 000,00	0,00	0,00	0,00	960 000,00
OM:n päätös 21.12.2011 2/559/2008, Saamelaiskulttuurikeskuksen vuokrasopimus (mom. 25.01.50)	1 313 604,03	1 313 604,03	1 313 604,03	1 313 604,03	15 763 248,36	19 704 060,45
Yhteensä	30 397 390,06	31 115 544,40	29 594 503,83	25 772 076,09	174 146 894,16	260 629 018,48

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 13
TASEESEEN SISÄLTYVÄT RAHASTOIDUT VARAT

Ei esitettävää.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 14
TASEESEEN SISÄLTYMÄTTÖMÄT RAHASTOIDUT VARAT

Ei esitettävää.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 15
VELAN MUUTOKSET

Ei esitettävää.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 16
VELAN MATURITEETTIJAKAUMA JA DURAATIO

Ei esitettävää.

TILINPÄÄTÖKSEN LIITE 17 OIKEIDEN JA RIITTÄVIEN TIETOJEN ANTAMISEKSI TARVITTAVAT MUUT TÄYDENTÄVÄT TIEDOT

KIRJANPITOYKSIKKÖMUUTOKSEN JOHDOSTA TEHDYN TASEEN JA SALDOKERTYMIEN JAON PERIAATTEET

1) Taseen jaon perusteet

Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön alkusaldoista jaettiin käyttöomaisuus uusille kirjanpitoyksiköille Raindance-järjestelmän vastuualueen mukaisesti. Tämän perusteella jaettiin lkp-tilien 1140, 1191, 1255, 1256, 1257, 1258, 1269, 1270, 1279, 1280 ja 1303 saldo. Myös lomapalkkavelka lkp-tililtä 2611 jaettiin vastuualueiden mukaan. Oikeusrekisterikeskuksen kirjanpitoyksikölle 154 siirrettiin myyntisaamiset lkp-tililtä 17002, sakkoavelat lkp-tililtä 26292 ja selvittelytilin 26296 saldo. Ulosottolaitoksen kirjanpitoyksikköön 153 siirrettiin kuuluennakot lkp-tililtä 17498, tallennetut vieraat varat sekä lkp-tilillä 1950 että 2550. Syyttäjälaitoksen ja ulosottolaitoksen myyntisaamia ei siirretä uusille kirjanpitoyksiköille, sillä avoimilla laskuilla on oikeusministeriön käyttöön jäävä tilinumero. Avoimien saamisten määrä dokumentoidaan ja suorituksia seurataan. Mikäli suoritusta ei saada kohtuullisessa ajassa, siirretään saamiset jälkikäteen syyttäjälaitokselle ja ulosottolaitokselle perintätöiden jatkamista tai tileistäpoistoja varten.

Jotta yllä kuvatun alkusaldojen jaon jälkeen taseen vastaavaa ja vastattavaa täsmäivät kaikilla kirjanpitoyksiköillä siirrettiin erotus liikekirjanpidon tiiltä 2070/ Edellisten tilikausien pääoman muutos, jotta neljän kirjanpitoyksikön alkusaldot yhteensä 1.1.2016 vastasivat keskuskirjanpidossa oikeusministeriöllä ollutta aloitettavaa tasetta 1.1.2016.

2) Saldokertymien jaon perusteet

Kiekuun konvertoitiin Raindancesta syyskuun keskuskirjanpitosiirron jälkeen kirjanpitoyksiköiden 150, 152, 153, 154 saldot kuukausittain tammi-syyskuulle. Kaikki saldokertymät konvertoitiin lkp-tilille, talousarviotilille ja toimintayksikölle. Muille seurantakohteille (toiminto, suorite, projekti, seurantakohte 1) konvertoitiin kirjanpitoyksikkökohtaisten valintojen mukaan. Koska lähdejärjestelmässä (Raindance) tiedot ovat yhdessä ympäristössä, poiminta kirjanpitoyksikkökohtaisiin aineistoihin tehtiin Vastuualue-tunnisteen avulla. Konvertoitavien toteumatietojen poiminta Raindancesta tehdään seuraavan määrittelyn mukaisesti:

1000 -1311 –alkuiset käyttöomaisuustilit ja 3 – 9 –alkuiset poimittiin vastuualueen perusteella.

Muut 1- ja 2-alkuiset lkp-tilit poimittiin oikeusministeriön kirjanpitoyksikköön. Seuraavat liikekirjanpidon tilit jätettiin automaattisessa konversioajossa siirtämättä ja siirrettiin manuaalisesti alkusaldon mukaisiin kirjanpitoyksiköihin: 17002, 17498, 2611, 26292, 26296, 1950, 2550.

Vastuualueettomat toteumasaldot poimittiin oikeusministeriöön.

Kirjanpitoyksiköiden saldokertymien konversioajossa debet- ja kredit –summien välinen erotus jäi lkp-tilille 99700000/ Pitkien tositteiden tekninen katkotili. Konversioajon jälkeen tällä tilillä oli kirjanpitoyksiköillä yhteensä vain konversioajossa siirtämättä jääviä toteumasaldojen osuus (siirtämättä jääneet toiselle kpy:lle kuuluvat tapahtuma ja Kiekun konversiomäärittysten mukaisesti keskeneräinen käyttöomaisuus). Siirtämättä jätettyjen tilien toteumasaldot vietiin sille kirjanpitoyksikölle, jolle oli siirretty myös alkusaldo. Manuaalisten täydennysten jälkeen konversion viimeisessä vaiheessa purettiin tekniselle katkotilille jäänyt kirjanpitoyksikkökohtainen erotus Kiekussa muistiotositteilla päivämäärälle 30.9.2016 lähetteen tilille. Lähetteen tilin käyttö kasvatte kumulatiivista debet kredit kertymää, josta Palkeet raportoivat keskuskirjanpitoon.

3) Kirjanpitoyksiköiden 150, 152, 153 ja 154 tase raportoituna Kiekusta päiväyksellä 31.12.2015

Raportti vastaa keskuskirjanpitoon toimitettua alkusaldojen jakoa.

Raportin yhteensä rivi on täsmäytetty kirjanpitoyksikön 150 Raindancesta 1.1.2016 alkusaldoon.

Sivu 2 (6)

Oikeusministeriö	Tuotto- ja kululaskelma ja tase kirjanpitoyksikkö	Aika 10:21:18	Pvm 26.10.2016		
Yritys	1500	1520	1530	1540	Yht. Kieku
VASTAAVAA					
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SJOITUKSET					
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET					
11400000	Itse valmistetut ja teetetyt atk-ohjelm	9 554 413,53	198 492,36	753 173,06	10 506 078,95
Muut pitkävaikutteiset menot	9 554 413,53	198 492,36	753 173,06		10 506 078,95
11910010	Keskeneräiset aineettomat käyttö	11 615 963,15			11 615 963,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	11 615 963,15				11 615 963,15
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	21 170 376,68	198 492,36	753 173,06		22 122 042,10
AINEELLISET HYÖDYKKEET					
12550000	ATK-laitteet ja niiden oheislaitteet	28 579,50			28 579,50
12560000	Toimistokoneet ja laitteet	702,22			702,22
12570000	Puhelinkeskukset ja muut viestintä-laitteet	15 036,94			15 036,94
12580000	Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	73 218,62			73 218,62
12690000	Muut koneet ja laitteet	43 974,99			43 974,99
Koneet ja laitteet	161 512,27				161 512,27
12700000	Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	120 724,75	1 942,68	107 587,85	230 255,28
12790000	Muut kalusteet	31 659,30			31 659,30
Kalusteet	152 384,05	1 942,68	107 587,85		261 914,58
12800000	Taide-esineet	385 997,28	19 201,89		405 199,17
Muut aineelliset hyödykkeet	385 997,28	19 201,89			405 199,17
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	699 893,60	21 144,57	107 587,85		828 626,02
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET					
13030000	Muut osuudet	2 101,88			2 101,88
Käyttöomaisuusarvopaperit	2 101,88				2 101,88
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ	2 101,88				2 101,88
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK SJOITUKSET YHTEENSÄ	21 872 372,16	21 144,57	306 080,21	753 173,06	22 952 770,00
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS LYHYTAIKAISET SAAMISET					
17000000	Myyntisaamiset (T)	7 929 438,90		677 758,59	8 607 197,49
17000100	Myyntisaamiset (T), Kieku-reskontra	-164 082,07		-19,98	-164 102,05
Myyntisaamiset	7 765 356,83			677 738,61	8 443 095,44
17390000	Muut siirtosaamiset (T)	3 851 927,07			3 851 927,07
Siirtosaamiset	3 851 927,07				3 851 927,07
17490000	Muut lyhytaikaiset saamiset (T)	27 345,90	1 342 000,00		1 369 345,90
Muut lyhytaikaiset saamiset	27 345,90	1 342 000,00			1 369 345,90
17900000	Matkaennakot	438,00			438,00

17910000	Annetut etukäteisvarat					20 594,19				20 594,19
17990000	Muut annetut ennakot					2 350,00				2 350,00
	Ennakkomaksut					23 382,19				23 382,19
	LYHYTAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ					11 668 011,99	1 342 000,00	677 738,61		13 687 750,60
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT										
19000000	Kassatili (T)					20 936,12				20 936,12
	Kassatilit					20 936,12				20 936,12
19110501	Muut maksuliiketulotilit (T), OP 1					1 545,16				1 545,16
	Tiliviraston tulotilit					1 545,16				1 545,16
										Sivu 3 (6)
Yritys		1500	1520	1530	1540					Yht. Kieku
19500000	Talletetut vieraat varat (T)			89 149 592,22						89 149 592,22
	Muut rahat ja pankkisaamiset			89 149 592,22						89 149 592,22
	RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT YHTEENSÄ			89 149 592,22						89 172 073,50
	VAIHTO- JA RAHOITUSOMaisuUS YHTEENSÄ			90 491 592,22			677 738,61			102 859 824,10
	VASTAAVAA YHTEENSÄ		21 144,57	90 797 672,43		1 430 911,67				125 812 594,10
VASTATTAVAA										
OMA PÄÄOMA										
VALTION PÄÄOMA										
20000000	Valtion pääoma 1.1.1998					24 052 801,86				24 052 801,86
	Valtion pääoma 1.1.1998					24 052 801,86				24 052 801,86
20700000	Edellisten tilikausien pääoman muut	20 469 175,57	7 366 408,45	12 125 609,26	464 955,50					40 426 148,78
	Edellisten tilikausien pääoman muutokset	20 469 175,57	7 366 408,45	12 125 609,26	464 955,50					40 426 148,78
	Tilikauden tuotto-/kulujäämä	0,00	0	0	0					0,00
	VALTION PÄÄOMA YHTEENSÄ	44 521 977,43	7 366 408,45	12 125 609,26	464 955,50					64 478 950,64
	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	44 521 977,43	7 366 408,45	12 125 609,26	464 955,50					64 478 950,64
VIERAS PÄÄOMA										
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA										
25500000	Talletetut vieraat varat (T)			-89 149 592,22						-89 149 592,22
	Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat			-89 149 592,22						-89 149 592,22
25690000	Muut saadut ennakot	-188 257,92								-188 257,92
	Saadut ennakot	-188 257,92								-188 257,92
25700000	Ostovelat (T)	-8 894 824,73								-8 894 824,73
25700300	Ostovelat (T), matkalaskut	-78 740,82								-78 740,82
25700600	Ostovelat (T), maksuaikakortit N	1 025,48								1 025,48
25700700	Ostovelat (T), matkatili Nordea	24 093,68								24 093,68
	Ostovelat	-8 948 446,39								-8 948 446,39
25800100	Ennakonpidätykset (T)	-7 187 445,80								-7 187 445,80
25800200	Ennakonpidätykset, lähdevero	-2 890,42								-2 890,42
25810000	Sosiaaliturvamaksut (T)	-528 731,26								-528 731,26
25820000	Tapaturmamaksut (T)	-283 086,58								-283 086,58
	Tilivirastojen väliset tilitykset	-8 002 154,06								-8 002 154,06
25920000	Työnantajan eläkemaksut (T)	-4 853 718,92								-4 853 718,92
25930100	Työntekijän eläkemaksut (T), VaEL	-1 648 588,05								-1 648 588,05

25940000	Jäsenmaksut (T)	-102 821,82								-102 821,82
25960000	Työttömyysvakuutusmaksut (T)	-487 699,95								-487 699,95
25980100	Palkkojen yleinen selvittelytili (T)	-5 133,86								-5 133,86
26090000	Muut edelleen tilittävät erät (T)	-220 000,00								-220 000,00
Edelleen tilittävät erät		-7 317 962,60								-7 317 962,60
26110000	Lomapalkkavelka	-50 353 293,95	-7 387 553,02	-13 773 689,47	-1 394 412,17					-72 908 948,61
26190000	Muut siirtovelat (T)	-2 915 658,17								-2 915 658,17
Siirtovelat		-53 268 952,12	-7 387 553,02	-13 773 689,47	-1 394 412,17					-75 824 606,78
26290000	Muut lyhytaikaiset velat (T)	-359 069,77			-487 022,27					-846 092,04
26290011	Muut lyhytaikaiset velat 1 (T)				-14 432,73					-14 432,73
Muut lyhytaikaiset velat		-359 069,77			-501 455,00					-860 524,77
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		-78 084 842,86	-7 387 553,02		-102 923 281,69		-1 895 867,17			-190 291 544,74
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		-78 084 842,86	-7 387 553,02		-102 923 281,69		-1 895 867,17			-190 291 544,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		-33 562 865,43	-21 144,57	-90 797 672,43			-1 430 911,67			-125 812 594,10

Sivu 4 (6)

4) Kirjanpitoyksikkömuutoksen johdosta lokakuussa 2016 laaditut tilijaottelun muutoslomakkeet

Talousarvion tilijaottelun muutoslomake

Varainhoitov uosi 2016		Osasto/Pääluokka PL 25 Oikeusministeriö			Päiväys sekä lisätietoja antavan henkilön nimi ja puhelinnumero		
☐ Lisätalousarvion johtuva muutos		☒ Kirjanpito-yksikkö	Muu muutos		13.10.2016, Juha Saunamäki, 02951 50192		
Numerotunnus (luku/ momentti/ tilijaottelu)	Nimi	Kirjanpito-yksikkö	Tilijaottelu, €	Aikaisemmat tilijaottelun muutokset varainhoitovuonna	Uusi muutos +/-	Tuloarvio tai määräraha muutoksen jälkeen	
1	2	3	4	5	6	7	
01.	Ministeriö ja hallinto					0	
05.	Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (nettob) (S2 v)	150	6 941 000	99 000	-7 040 000	0	
05.	Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (nettob) (S2 v)	154	0	0	7 040 000	7 040 000	
20.	Erityismenot (A)		11 032 000	2 000 000		13 032 000	
20.3.	Muut erityismenot (KPY)	150	10 292 000	2 000 000	-12 292 000	0	
20.3.	Muut erityismenot (KPY)	003	0	0	12 292 000	12 292 000	
20.	Toimisto- ja viestintajarjestelmien valtavirtaistaminen (siirtomääräraha 3 v)	150	1 935 000	0	-1 935 000	0	
20.	Toimisto- ja viestintajarjestelmien valtavirtaistaminen (siirtomääräraha 3 v)	003	0	0	1 935 000	1 935 000	
10.	Tuomioistuimet ja oikeusapu [S]					0	
50.	Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arvion määräraha) [S]		70 800 000	4 300 000		75 100 000	
50.5	Konkurssilain mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkiot sekä julkisselvityksestä aiheutuvat muut konkurssimenettelyn menot (EK) (enintään)	150	1 100 000	0	-550 000	550 000	
50.5	Konkurssilain mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkiot sekä julkisselvityksestä aiheutuvat muut konkurssimenettelyn menot (EK) (enintään)	153	0	0	550 000	550 000	
20.	Maksuhairiot, ulosotto ja konkurssivaltuutus [S]					0	
20.1	Ulosottolaitoksen ja konkurssivaltuutuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2)	150	110 922 000	-777 000	-110 145 000	0	
20.1	Ulosottolaitoksen ja konkurssivaltuutuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2)	153	0	0	110 145 000	110 145 000	
30.	Syöttäjät [S]					0	
30.1	Syöttäjälaitoksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	150	46 992 000	-282 000	-46 710 000	0	
30.1	Syöttäjälaitoksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	152	0	0	46 710 000	46 710 000	

Varainhoitovuosi 2016	Pääluokka PL 25 Oikeusministeriö	Päiväys sekä lisätietoja antavan henkilön nimi ja puhelinnumero 13.10.2016, Juha Saunamäki, 02951 50192 Lomake on allekirjoitettava tai siihen on liitettävä erillinen päätös				
Siirretyn määrärahan numerotunnus	Nimi	Kirjanpito-yksikkö	Alkusaldo varainhoitovuoden alussa, snt	Aikaisemmat alkusaldomuutokset varainhoitovuonna +/-	Uusi muutos +/-	Alkusaldo muutoksen jälkeen
1	2	3	4	5	6	7
415250105	Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	150	46 679,25	0,00	-46 679,25	0,00
415250105	Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	154	0,00	0,00	46 679,25	46 679,25
415252001	Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	150	11 570 072,14	0,00	-11 570 072,14	0,00
415252001	Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	153	0,00	0,00	11 570 072,14	11 570 072,14
415253001	Syyttäjälaitoksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	150	8 397 732,71	0,00	-8 397 732,71	0,00
415253001	Syyttäjälaitoksen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	152	0,00	0,00	8 397 732,71	8 397 732,71

Sivu 5 (6)

Talousarvion tilijaottelun muutoslomake

Varainhoitovuosi 2016	Osasto/Pääluokka 12. Sekalaiset tulot	Päiväys sekä lisätietoja antavan henkilön nimi ja puhelinnumero 13.10.2016, Juha Saunamäki, 02951 50192				
☐	Lisätalousarviosta johtuva muutos	☒	Muu muutos			
Numerotunnus (luku/ momentti/ lisäjaottelu)	Nimi	Kirjanpito-yksikkö	Tilijaottelu, €	Aikaisemmat tilijaottelun muutokset varainhoitovuonna +/-	Uusi muutos +/-	Tuloarvio tai määräraha muutoksen jälkeen
1	2	3	4	5	6	7
25.	Oikeusministeriön hallinnonala					
10.	Tuomioistuintulot	150	46 400 000	0	-46 400 000	0
10.	Tuomioistuintulot	003	0	0	46 400 000	46 400 000
20.	Ulosottomaksut	150	71 500 000	0	-71 500 000	0
20.	Ulosottomaksut	153	0	0	71 500 000	71 500 000

VALTION SAAMISET, JOTKA EIVÄT SISÄLLY TASEESEEN

1) Oikeusaputoimistojen saamiset

Asiakkaan vastapuolen korvaukset oikeusaputoimistoittain

	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Forssan oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	20 075,32	21 620,03
Hämeenlinnan oikeusaputoimisto	52 467,43	56 155,12	60 618,82	79 382,67	74 954,71
Kankaanpään oikeusaputoimisto	0,00	0,00	23 020,74	28 355,08	30 485,13
Kokemäen oikeusaputoimisto	1 824,13	1 838,55	2 387,12	8 811,77	9 445,24
Loimaan oikeusaputoimisto	410,83	410,83	410,83	2 972,58	2 972,58
Mäntän oikeusaputoimisto	2 709,92	2 709,92	2 709,92	6 274,61	6 383,98
Porin oikeusaputoimisto	109 712,56	116 493,91	106 394,36	150 573,51	146 918,06
Rauman oikeusaputoimisto	40 157,67	42 529,49	45 015,95	62 106,04	68 374,40
Salon oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	19 449,34	20 534,30
Tampereen oikeusaputoimisto	99 856,03	111 210,96	123 468,08	220 380,77	226 081,28
Tampereenseudun oikeusaputoimisto	136 435,00	138 871,17	149 690,80	231 900,65	233 755,12
Toijalan oikeusaputoimisto	5 925,49	6 044,30	6 395,42	22 122,11	23 634,99
Turun oikeusaputoimisto	0,00	0,00	87 739,50	138 013,25	145 328,25
Turunseudun oikeusaputoimisto	147 951,70	158 325,46	83 383,45	103 945,78	102 338,21
Uudenkaupungin oikeusaputoimisto	837,11	837,11	858,74	14 759,56	15 958,49
Vammalan oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	1 982,96	2 003,14
Ahvenanmaan oikeusaputoimisto	15 610,37	16 212,45	16 237,83	13 523,33	13 297,68
Alavuden oikeusaputoimisto	5 363,89	5 363,89	5 756,45	16 464,60	16 676,72
Haapajärven oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	2 365,12	2 608,79
Jyväskylän oikeusaputoimisto	112 692,85	117 934,10	124 508,18	155 270,50	154 862,45
Jämsän oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	3 558,93	3 558,93
Kauhajoen oikeusaputoimisto	2 050,20	2 050,20	2 171,53	27 052,47	27 764,35
Kokkolan oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	18 292,67	21 966,62
Lapuan oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	18 227,68	21 526,68
Närpiön oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	501,35	650,26
Pietarsaaren oikeusaputoimisto	3 443,23	3 443,23	3 457,33	25 021,37	26 002,81
Raahen oikeusaputoimisto	4 624,21	4 624,21	4 924,44	13 577,33	14 127,63
Seinäjoen oikeusaputoimisto	102 575,59	105 666,25	111 811,69	142 718,77	149 952,14
Vaasan oikeusaputoimisto	93 590,52	96 718,94	103 406,00	129 177,21	132 051,21
Ylivieskan oikeusaputoimisto	38 424,85	40 356,86	47 626,21	67 682,83	67 881,65
Äänekosken oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	7 232,83	10 060,94
Iisalmen oikeusaputoimisto	31 099,80	33 302,26	37 923,43	65 451,66	73 181,53
Joensuun oikeusaputoimisto	87 400,34	91 735,99	96 131,02	135 386,74	132 828,53
Joensuunseudun oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	33 579,53	35 865,72
Kajaanin oikeusaputoimisto	53 514,09	55 716,56	61 015,56	95 354,80	102 349,03
Kiteen oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	1 751,24	1 751,24
Kuopion oikeusaputoimisto	24 248,47	28 360,06	30 696,96	60 169,24	59 698,98
Mikkelin oikeusaputoimisto	26 630,41	28 901,72	31 559,83	63 943,02	63 722,98
Nilsian oikeusaputoimisto	2 704,45	2 704,45	2 704,45	8 732,25	8 732,25
					Sivu 6 (6)
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Nurmeksen oikeusaputoimisto	1 525,47	1 798,75	2 926,72	13 746,68	14 312,47
Pieksämäen oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	12 388,81	12 534,56
Savonlinnan oikeusaputoimisto	23 223,10	24 322,94	25 586,28	34 540,54	35 377,06
Varkauden oikeusaputoimisto	33 612,99	35 503,35	38 329,74	62 081,54	62 468,36
Espoon oikeusaputoimisto	146 395,24	153 881,58	166 587,87	209 920,65	216 828,71

Helsingin oikeusaputoimisto	127 432,00	135 307,89	144 752,15	303 415,55	313 585,28
Hyvinkään oikeusaputoimisto	40 712,04	42 087,45	43 733,19	70 269,15	68 223,03
Järvenpään oikeusaputoimisto	19 763,86	22 997,22	23 954,43	37 087,69	41 162,22
Lohjan oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	18 061,37	19 036,62
Porvoon oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	3 107,17	3 129,54
Raaseporin oikeusaputoimisto	2 306,80	2 349,93	2 562,26	10 559,00	11 411,07
Vantaan oikeusaputoimisto	40 441,18	42 190,72	46 153,84	64 250,22	62 913,90
Heinolan oikeusaputoimisto	3 457,30	3 457,30	3 714,29	17 377,21	17 763,19
Imatran oikeusaputoimisto	10 777,29	10 909,24	26 870,43	28 062,73	31 065,62
Kotkan oikeusaputoimisto	27 761,45	28 048,85	29 085,19	38 139,41	47 980,78
Kouvolan oikeusaputoimisto	29 253,69	30 648,34	36 254,14	56 632,64	57 030,18
Lahden oikeusaputoimisto	66 122,30	68 450,76	76 624,12	124 738,06	132 299,96
Lappeenrannan oikeusaputoimisto	55 323,44	57 962,70	62 599,39	90 743,70	85 616,78
Riihimäen oikeusaputoimisto	18 174,24	18 228,44	18 384,81	31 967,87	35 948,80
Kemin oikeusaputoimisto	41 733,73	47 021,66	50 562,14	65 824,48	62 676,79
Kemijärven oikeusaputoimisto	182,00	182,00	182,00	678,63	678,63
Kittilän oikeusaputoimisto	0,00	0,00	0,00	1 495,81	1 495,81
Kuusamon oikeusaputoimisto	3 164,19	3 164,19	3 493,32	8 416,99	8 941,53
Oulun oikeusaputoimisto	29 252,10	33 309,25	39 896,45	61 417,93	61 127,76
Oulunseudun oikeusaputoimisto	22 235,92	22 441,02	23 162,36	46 100,28	42 949,33
Rovaniemen oikeusaputoimisto	42 470,07	43 701,37	52 837,03	71 375,46	66 351,07
Sodankylän oikeusaputoimisto	23 458,05	23 791,93	26 108,01	36 775,66	44 253,23
Tornion oikeusaputoimisto	3 885,07	3 885,07	3 976,34	9 808,20	10 334,64
Pääkaupunkiseudun oikeusaputoimisto	310,09	310,09	338,09	14 751,00	16 113,43
Yhteensä	2 015 234,75	2 133 434,11	2 325 512,23	3 702 704,14	3 797 489,12
Muutos edelliseen vuoteen	-5,5 %	-8,3 %	-37,2 %	-2,5 %	

Valtion saamiset rikosoikeudellisista seuraamuksista

	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012
Oikeusavun korvaukset *)	1 412 147,16	1 035 472,01	1 035 472,01	637 224,25	150 785,57
Yhteensä	1 412 147,16	1 035 472,01	1 035 472,01	637 224,25	150 785,57
Muutos edelliseen vuoteen	36,4 %	0,0 %	62,5 %	322,6 %	
Valtion saamiset yhteensä	3 427 381,91	3 168 906,12	3 360 984,24	4 339 928,39	3 948 274,69
Muutos edelliseen vuoteen	8,2 %	-5,7 %	-22,6 %	9,9 %	

*) Oikeusavun korvaukset ovat RAJSA-järjestelmässä 12.6.2013 alkaen, jolloin korvausten perintä siirrettiin Oikeusrekisterikeskukselle.

ALLEKIRJOITUKSET

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 7 päivänä maaliskuuta 2017.

Oikeus- ja työministeri

Jari Lindström

Kansliapäällikkö

Asko Välimaa

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tarkastuskertomus.

Helsingissä . . 2017

Tilintarkastusneuvos Heikki Kuivanto

LIITTEET

- LIITE A Hovioikeuksien tulostavoitteiden toteutuminen
- LIITE B Hallinto-oikeuksien tulostavoitteiden toteutuminen
- LIITE C Käräjäoikeuksien työmäärä, henkilötyövuodet, toimintamenot, tuottavuus, taloudellisuus, asiamäärät ja käsittelyajat
- LIITE D Käräjäoikeuksiin saapuneet rikosoikeudelliset asiat ja siviiliasiat
- LIITE E Oikeusaputoimistojen tulostavoitteiden toteutuminen
- LIITE F Henkilöstövoimavarat

9.2.2017

TURUN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Arvio/ Tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.vu oteen
Saapuneet asiat	2 361	2 404	2 450	2 185	-11 %	-9 %
Ratkaistut asiat	2 131	2 380	2 250	2 340	4 %	-2 %
Siirtyneet asiat	1 229	1 254	1 586	1 095	-31 %	-13 %
Työmäärä	5 162	6 014	5 225	5 251	0 %	-13 %
Henkilöstömäärä (htv)	104,4	104,2	101,0	101,0	0,0	-3,1
Toimintamenomääräraha (euroa)	8 535 240	8 289 678	8 448 800	8 076 089	-4 %	-3 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	5,7	6,6	6,0	6,3	0,3	-0,3
Pääkäsittelyt	654	705	550	693	26 %	-2 %
Osuus ratkaistuista	31 %	30 %	24 %	30 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	448	395	530	668	26 %	69 %
Osuus ratkaistuista	21 %	17 %	24 %	29 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä)	1653	1 378	1 617	1 538	-5 %	12 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	49	58	52	52	0 %	-10 %

VAASAN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Arvio/ Tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.vu oteen
Saapuneet asiat	1 377	1 284	1 350	1 154	-15 %	-10 %
Ratkaistut asiat	1 388	1 434	1 350	1 253	-7 %	-13 %
Siirtyneet asiat	703	553	650	454	-30 %	-18 %
Työmäärä	3 692	3 666	3 597	3 055	-15 %	-17 %
Henkilöstömäärä (htv)	66,2	64,5	62,0	62,3	0,3	-2,1
Toimintamenomääräraha (euroa)	5 411 372	5 349 910	5 336 200	5 067 169	-5 %	-5 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	6,9	6,2	6,5	5,2	-1,3	-1,0
Pääkäsittelyt	479	485	445	392	-12 %	-19 %
Osuus ratkaistuista	35 %	34 %	33 %	31 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	252	222	420	355	-15 %	60 %
Osuus ratkaistuista	18 %	15 %	31 %	28 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä)	1466	1 459	1 484	1 659	12 %	14 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	56	57	58	49	-16 %	-14 %

ITÄ-SUOMEN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2014 ¹⁾	Toteutuma 2015	Arvio/ Tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.vu oteen
Saapuneet asiat	1 784	1 626	1 700	1 363	-20 %	-16 %
Ratkaistut asiat	1 920	1 612	1 700	1 542	-9 %	-4 %
Siirtyneet asiat	548	562	548	383	-30 %	-32 %
Työmäärä	4 628	3 918	3 836	3 362	-12 %	-14 %
Henkilöstömäärä (htv)	78,9	76,9	75,5	74,3	-1,2	-2,7
Toimintamenomääräraha (euroa)	7 147 176	6 772 242	6 508 900	6 473 891	-1 %	-4 %
(vuonna 2015 muuttoon liittyviä kertaluonteisia investointeja oli 285 000 euroa)						
Keskim. käsittelyaika (kk)	4,1	4,5	4,3	4,3	0,0	-0,2
Pääkäsittelyt	544	483	450	351	-22 %	-27 %
Osuus ratkaistuista	28 %	30 %	26 %	23 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	350	284	510	518	2 %	82 %
Osuus ratkaistuista	18 %	18 %	30 %	34 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä)	1544	1 728	1 697	1 926	13 %	11 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	59	51	51	45	-11 %	-11 %

¹⁾ sis. Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen käräjäoikeudet 1.4.2014 lukien

HELSINGIN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2014 ²⁾	Toteutuma 2015	Arvio/ Tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.vu oteen
Saapuneet asiat	3 419	3 184	3 300	2 781	-16 %	-13 %
Ratkaistut asiat	3 453	3 192	3 300	3 090	-6 %	-3 %
Siirtyneet asiat	1 649	1 640	2 000	1 333	-33 %	-19 %
Työmäärä	9 114	8 943	8 189	8 288	1 %	-7 %
Henkilöstömäärä (htv)	159,8	157,3	157,5	150,7	-6,8	-6,6
Toimintamenomääräraha (euroa)	14 002 844	13 920 015	13 829 700	13 351 809	-3 %	-4 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	6,4	6,2	6,0	6,5	0,5	0,3
Pääkäsittelyt	1 017	1 066	1 100	868	-21 %	-19 %
Osuus ratkaistuista	29 %	33 %	33 %	28 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	575	490	700	994	42 %	103 %
Osuus ratkaistuista	17 %	15 %	21 %	32 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä)	1536	1 557	1 689	1 611	-5 %	3 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	57	57	52	55	6 %	-3 %

²⁾ sis. Hyvinkään käräjäoikeuden 1.4.2014 lukien

ROVANIEMEN HOVIOIKEUS	Toteutuma 2014 ³⁾	Toteutuma 2015	Arvio/ Tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.vu oteen
Saapuneet asiat	1 235	1 312	1 270	1110	-13 %	-15 %
Ratkaistut asiat	1 050	1 237	1 070	1327	24 %	7 %
Siirtyneet asiat	663	738	1 065	522	-51 %	-29 %
Työmäärä	2 626	2 812	2 628	2 982	13 %	6 %
Henkilöstömäärä (htv)	51,3	51,5	48,6	51,9	3,3	0,4
Toimintamenomääräraha (euroa)	4 241 882	4 463 766	4 305 000	4 353 550	1 %	-2 %
Keskim. käsittelyaika (kk)	5,9	6,5	7,0	7,1	0,1	0,6
Pääkäsittelyt	209	221	223	240	8 %	9 %
Osuus ratkaistuista	20 %	18 %	21 %	18 %		
Jatkokäsittelylupaa ei myönnetty	197	187	268	426	59 %	128 %
Osuus ratkaistuista	19 %	15 %	25 %	32 %		
Taloudellisuus (€/työmäärä)	1615	1 587	1 638	1 460	-11 %	-8 %
Tuottavuus (työmäärä/htv)	51	55	54	57	6 %	5 %

³⁾ sis. Kainuun käräjäoikeuden 1.4.2014 lukien

HALLINTO-OIKEUKSIEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

13.2.2017

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Arvio/tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.v uuteen
Saapuneet asiat	7 912	8 142	8 350	17 181	106 %	111 %
Ratkaistut asiat	7 878	8 028	8 000	11 393	42 %	42 %
Vireillä olevat asiat	5 536	5 617	5 986	11 357	90 %	102 %
Työmäärä(*)	11 325	11 110	11 334	16 089	42 %	45 %
Suulliset käsittelyt	185	175	170	161		-8 %
Katselmukset	3					-100 %
Henkilöstömäärä (htv)	147,6	153,9	154,0	204,3	50,3	50,4
Toimintamenomääräraha (euroa)	11 637 180	12 151 181	12 032 200	15 853 329	32 %	30 %
Keskim.käsittelyaika (kk)	8,5	8,9	8,5	7,2	-1,3	-1,7
TALOUDELLISUUS (€/ratk. as.)(*	1 028	1 094	1 062	985	-7 %	-10 %
TUOTTAVUUS (ratk. as./htv) (*	77	72	74	79	7 %	9 %

TURUN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Arvio/tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.v uuteen
Saapuneet asiat	1 990	1 964	2 000	1 772	-11 %	-10 %
Ratkaistut asiat	1 960	1 940	2 000	1 880	-6 %	-3 %
Vireillä olevat asiat	927	941	929	814	-12 %	-13 %
Työmäärä(*)	3 227	3 330	3 512	3 055	-13 %	-8 %
Suulliset käsittelyt	61	47	60	54		15 %
Katselmukset	2	3	15	2		
Henkilöstömäärä (htv)	47,6	46,3	45,8	45,8	0,1	-0,5
Toimintamenomääräraha (euroa)	3 967 906	3 858 903	3 932 500	3 779 651	-4 %	-2 %
Keskim.käsittelyaika (kk)	5,9	6,1	6,0	6,1	0,1	
TALOUDELLISUUS (€/ratk. as.)(*	1 230	1 159	1 120	1 237	11 %	7 %
TUOTTAVUUS (ratk. as./htv) (*	68	72	77	67	-13 %	-7 %

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Arvio/tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.v uuteen
Saapuneet asiat	3 138	3 326	3 400	2 710	-20 %	-19 %
Ratkaistut asiat	3 075	3 169	3 350	3 201	-4 %	1 %
Vireillä olevat asiat	2 071	2 219	2 151	1 719	-20 %	-23 %
Työmäärä(*)	4 878	5 023	5 018	5 197		3 %
Suulliset käsittelyt	81	113	80	96		-15 %
Katselmukset	1	9	5	1		
Henkilöstömäärä (htv)	61,2	66,2	66,6	64,6	-2,0	-1,6
Toimintamenomääräraha (euroa)	4 782 951	5 281 442	5 520 949	5 107 857	-7 %	-3 %
Keskim.käsittelyaika (kk)	8,2	8,1	7,9	8,3	0,4	0,2
TALOUDELLISUUS (€/ratk. as.)(*	981	1 052	1 100	983	-11 %	-7 %
TUOTTAVUUS (ratk. as./htv) (*	80	76	75	80	7 %	6 %

ITÄ-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Arvio/tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.v uuteen
Saapuneet asiat	3 160	2 875	3 270	2 623	-20 %	-9 %
Ratkaistut asiat	3 110	2 955	3 270	3 121	-5 %	6 %
Vireillä olevat asiat	1 810	1 712	1 815	1 186	-35 %	-31 %
Työmäärä(*)	4 343	3 760	4 457	4 009	-10 %	7 %
Suulliset käsittelyt	101	103	140	104		1 %
Katselmukset	8	5	10	18		125 %
Henkilöstömäärä (htv)	53,1	50,5	54,8	54,3	-0,5	3,8
Toimintamenomääräraha (euroa)	4 517 012	4 454 436	4 497 836	4 453 812	-1 %	0 %
Keskim.käsittelyaika (kk)	6,5	7,3	8,5	7,4	-1,1	0,1
TALOUDELLISUUS (€/ratk. as.)	1 040	1 185	1 009	1 111	10 %	-6 %
TUOTTAVUUS (ratk. as./htv)	82	74	81	74	-9 %	-1 %

VAASAN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Arvio/tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.v uuteen
Saapuneet asiat	2 050	1 997	2 100	1 754	-16 %	-12 %
Ratkaistut asiat	1 938	1 939	2 100	1 882	-10 %	-3 %
Vireillä olevat asiat	1 707	1 732	1 750	1 592	-9 %	-8 %
Työmäärä(*)	4 631	4 808	5 039	4 761	-6 %	-1 %
Suulliset käsittelyt	22	42	25	32		-24 %
Katselmukset	17	14	25	27		93 %
Tarkastukset (VL ja YSL)	5		7			#JAKO/0!
Henkilöstömäärä (htv)	72,1	75,2	75,8	74,7	-1,1	-52 %
Toimintamenomääräraha (euroa)	5 789 346	5 935 960	5 934 400	5 840 596	-2 %	-2 %
Keskim.käsittelyaika (kk)	9,3	10,3	10,0	11,2	1,2	0,9
TALOUDELLISUUS (€/ratk. as.)(*)	1 250	1 235	1 178	1 227	4 %	-1 %
TUOTTAVUUS (ratk. as./htv) (*)	64	64	67	64	-4 %	0 %

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUS	Toteutuma 2014	Toteutuma 2015	Arvio/tavoite 2016	Toteutuma 2016	Vert.tav.	Vert.edell.v uuteen
Saapuneet asiat	2 238	1 834	1 900	1 597	-16 %	-13 %
Ratkaistut asiat	1 766	1 971	2 200	2 158	-2 %	9 %
Vireillä olevat asiat	1 850	1 701	1 550	1 129	-27 %	-34 %
Työmäärä(*)	2 921	3 294	3 674	3 840	5 %	17 %
Suulliset käsittelyt	58	42	75	59		40 %
Katselmukset	1	4	1			-100 %
Henkilöstömäärä (htv)	42,7	43,6	43,5	43,9	0,4	0,3
Toimintamenoääräraha (euroa)	3 566 780	3 567 513	3 660 800	3 446 996	-6 %	-3 %
Keskim.käsittelyaika (kk)	9,2	9,8	9,4	11,3	1,9	1,5
TALOUDELLISUUS (€/ratk. as.)(*)	1 221	1 083	996	898	-10 %	-17 %
TUOTTAVUUS (ratk. as./htv) (*)	68	76	84	87	3 %	16 %

*) Tuottavuus- ja taloudellisuustunnusluvut on laskettu aiemmin asiamäärän perusteella. Vuodesta 2014 lähtien on käytetty työmäärää, jossa on otettu painokertoimien avulla huomioon asiaryhmien välinen työmääräero

*) Työmäärä= työmääräpainotettu ratkaistujen asioiden lukumäärä. Luku on laskettu suhteuttamalla eri asiaryhmissä ratkaistut asiat niiden laadun ja vaativuustason mukaan.

KO kdi	Alioikeus	Työmäärä (*)			Henkilötyövuosien määrä ¹⁾			Toimintamenot			Tuottavuus			Taloudellisuus		
		Arvioitu	Toteutunut	Poikk.	Arvioitu	Toteutunut	Poikk.	Arvioitu	Toteutunut	Poikk.	Arvioitu	Toteutunut	Poikk.	Arvioitu	Toteutunut	Poikk.
Yhteensä		234 918	230 981	-2 %	1 878	1 904	27	137 156 400	136 049 943	-0,8 %	125	121	-3 %	584	589	1 %

1) Ahvenanmaan käräjäoikeudessa on kaksi henkilötyövuotta hallinto-oikeusasioissa (sisältyy koko maan yhteissummaan).

1	769	Ahvenanmaa	1 205	1 061	-12 %	11,1	11,8	1	916 900	887 895	-3,2 %	108	90	-17 %	761	837	10 %
1	708	Kanta-Häme	4 992	4 625	-7 %	39,8	41,3	2	3 025 200	3 055 084	1,0 %	126	112	-11 %	606	661	9 %
1	750	Länsi-Uusimaa	6 760	6 503	-4 %	49,5	50,7	1	3 788 300	3 725 494	-1,7 %	137	128	-6 %	560	573	2 %
1	758	Pirkanmaa	20 293	22 419	10 %	146,0	147,4	1	10 342 400	10 145 254	-1,9 %	139	152	9 %	510	453	-11 %
1	761	Varsinais-Suomi	22 606	19 012	-16 %	154,3	154,0	0	10 540 200	10 449 467	-0,9 %	147	123	-16 %	466	550	18 %
Turun hovioikeuspiiri		55 855	53 620	-4 %	400,6	405,1	5	28 613 000	28 263 194	-1,2 %	139	132	-5 %	512	527	3 %	
2	757	Etelä-Pohjanmaa	6 494	6 562	1 %	53,3	54,0	1	4 250 800	4 129 557	-2,9 %	122	122	0 %	655	629	-4 %
2	723	Keski-Pohjanmaa	1 821	2 123	17 %	22,0	21,5	-1	1 556 500	1 492 818	-4,1 %	83	99	19 %	855	703	-18 %
2	715	Keski-Suomi	11 640	9 812	-16 %	79,2	81,0	2	5 626 600	5 499 226	-2,3 %	147	121	-18 %	483	560	16 %
2	764	Pohjanmaa	5 552	5 653	2 %	49,6	51,9	2	3 679 400	3 803 689	3,4 %	112	109	-3 %	663	673	1 %
2	747	Satakunta	9 321	8 577	-8 %	66,3	66,2	0	4 766 600	4 748 380	-0,4 %	141	130	-8 %	511	554	8 %
Vaasan hovioikeuspiiri		34 828	32 727	-6 %	270,4	274,6	4	19 879 900	19 673 671	-1,0 %	129	119	-7 %	571	601	5 %	
3	731	Etelä-Karjala	4 662	4 150	-11 %	47,3	51,7	4	3 205 800	3 292 429	2,7 %	99	80	-19 %	688	793	15 %
3	736	Etelä-Savo	5 737	5 334	-7 %	48,8	50,4	2	3 398 700	3 436 462	1,1 %	118	106	-10 %	592	644	9 %
3	725	Kymenlaakso	6 764	6 551	-3 %	61,2	63,6	2	4 631 700	4 554 588	-1,7 %	110	103	-6 %	685	695	1 %
3	713	Pohjois-Karjala	5 933	5 114	-14 %	48,3	46,5	-2	3 298 900	3 043 089	-7,8 %	123	110	-11 %	556	595	7 %
3	726	Pohjois-Savo	11 984	9 157	-24 %	83,5	84,5	1	6 121 300	6 082 256	-0,6 %	144	108	-25 %	511	664	30 %
3	729	Päijät-Häme	8 568	7 567	-12 %	72,0	72,4	0	5 081 500	4 882 062	-3,9 %	119	105	-12 %	593	645	9 %
Itä-Suomen hovioikeuspiiri		43 648	37 873	-13 %	361,0	369,0	8	25 737 900	25 290 886	-1,7 %	121	103	-15 %	590	668	13 %	
4	702	Espoo	10 813	10 384	-4 %	80,3	84,9	5	6 000 600	6 000 637	0,0 %	135	122	-9 %	555	578	4 %
4	706	Helsinki	38 809	48 073	24 %	345,8	345,9	0	26 701 100	27 198 825	1,9 %	112	139	24 %	688	566	-18 %
4	707	Hyvinkää	4 877	4 693	-4 %	44,0	43,8	0	3 142 200	3 031 313	-3,5 %	111	107	-3 %	644	646	0 %
4	748	Itä-Uusimaa	3 235	3 147	-3 %	26,3	25,8	0	1 870 000	1 783 085	-4,6 %	123	122	-1 %	578	567	-2 %
4	763	Tuusula	4 879	4 718	-3 %	41,3	41,1	0	2 860 700	2 799 498	-2,1 %	118	115	-3 %	586	593	1 %
4	766	Vantaa	11 591	10 754	-7 %	80,9	83,3	2	5 926 300	5 917 246	-0,2 %	143	129	-10 %	511	550	8 %
Helsingin hovioikeuspiiri		74 204	81 769	10 %	618,5	624,9	6	46 500 900	46 730 603	0,5 %	120	131	9 %	627	571	-9 %	
6	717	Kainuu	2 674	2 764	3 %	26,3	27,2	1	1 782 900	1 725 058	-3,2 %	102	102	0 %	667	624	-6 %
6	771	Kemi-Tornio	3 056	2 986	-2 %	25,6	25,8	0	2 131 100	2 067 502	-3,0 %	119	116	-3 %	697	692	-1 %
6	730	Lappi	5 484	5 314	-3 %	48,0	47,5	-1	3 618 800	3 432 586	-5,1 %	114	112	-2 %	628	646	3 %
6	742	Oulu	10 885	10 556	-3 %	91,6	93,0	1	6 319 100	6 332 818	0,2 %	119	113	-5 %	581	600	3 %
6	768	Ylivieska-Raahe	4 284	3 372	-21 %	34,0	35,4	1	2 572 800	2 533 624	-1,5 %	126	95	-24 %	601	751	25 %
Rovaniemen hovioikeuspiiri		26 383	24 992	-5 %	225,5	228,9	3	16 424 700	16 091 588	-2,0 %	117	109	-7 %	623	644	3 %	
Kaikki yhteensä		234 918	230 981	-2 %	1877,8	1 904,4	27	137 156 400	136 049 943	-0,8 %	125	121	-3 %	584	589	1 %	

KO kdi	Alioikeus	Arvioitu asioiden määrä		Toteutunut asioiden määrä			Arvioidut käsittelyajat (kk)				Toteutuneet käsittelyajat (kk)			
		Saapuneet	Ratkaistut	Saapuneet	Ratkaistut	Vireillä	Rikos-asiat	Laajat riita- as.	Summaa- riset	Velkaj.	Rikos-asiat	Laajat riita- as.	Summaa- riset	Velkaj.
	Yhteensä	507 011	507 041	488 033	485 730	133 884	4,2	9,4	2,6	5,9	4,0	12,3	2,8	6,1
	Mediaani	13 180	13 180	12 929	13 483	3 317	3,5	8,6	2,0	6,0	3,7	8,7	2,3	6,2
	Keskiarvo	18 778	18 779	18 075	17 990	4 959	3,8	8,7	2,3	6,0	3,8	9,3	2,6	6,5
1	769 Ahvenanmaa	1 962	1 962	1 829	1 818	500	6,5	10,0	2,0	5,0	6,0	10,1	2,1	11,3
1	708 Kanta-Häme	12 206	12 782	12 351	12 383	2 007	3,0	7,5	2,0	6,0	3,6	7,6	1,3	5,7
1	750 Länsi-Uusimaa	16 520	16 257	15 542	15 497	5 370	3,8	8,0	2,1	8,0	4,6	10,7	3,5	9,0
1	758 Pirkanmaa	47 560	47 560	45 534	45 775	8 902	3,1	6,8	2,0	5,0	3,0	7,3	1,8	4,7
1	761 Varsinais-Suomi	45 795	44 370	42 825	43 273	10 543	3,3	8,2	2,4	5,3	3,5	7,6	2,5	5,7
	Turun hovioikeuspiiri	124 043	122 931	118 081	118 746	27 322	3,3	7,7	2,2	5,6	3,5	7,9	2,3	5,9
2	757 Etelä-Pohjanmaa	15 405	15 405	14 628	14 527	3 887	2,5	7,5	3,3	5,5	2,3	6,5	3,1	6,2
2	723 Keski-Pohjanmaa	4 695	4 807	4 901	4 884	1 069	3,3	9,5	2,0	4,0	3,2	11,7	2,2	6,3
2	715 Keski-Suomi	24 503	24 422	22 529	23 279	4 190	3,5	6,5	2,1	7,0	3,8	7,4	1,8	7,0
2	764 Pohjanmaa	11 689	11 867	11 865	12 153	3 056	4,6	9,0	1,6	6,0	5,0	12,7	2,7	6,6
2	747 Satakunta	21 225	21 225	20 288	19 079	6 169	2,5	7,3	2,3	5,2	2,6	8,8	3,4	4,9
	Vaasan hovioikeuspiiri	77 517	77 726	74 211	73 922	18 371	3,2	7,6	2,3	5,8	3,4	9,0	2,6	6,0
3	731 Etelä-Karjala	11 850	11 850	10 323	9 073	5 652	2,6	9,0	3,4	5,0	2,7	8,8	6,7	6,7
3	736 Etelä-Savo	12 907	12 917	12 929	12 685	3 317	3,4	9,5	2,4	7,0	3,5	8,8	2,2	6,7
3	725 Kymenlaakso	16 648	16 648	15 997	16 317	2 973	2,3	8,5	2,2	6,3	2,6	8,5	2,0	6,1
3	713 Pohjois-Karjala	13 180	13 180	12 582	12 373	2 436	2,0	5,9	2,0	6,0	1,9	4,9	2,0	4,1
3	726 Pohjois-Savo	24 825	24 365	22 265	22 417	5 060	3,5	9,2	1,9	6,2	3,8	12,4	2,5	6,6
3	729 Päijät-Häme	19 940	19 940	18 405	18 373	3 498	4,0	9,0	2,4	7,6	2,4	6,3	1,9	7,2
	Itä-Suomen hovioikeuspiiri	99 350	98 900	92 501	91 238	22 936	3,1	8,6	2,3	6,4	2,9	8,6	2,6	6,2
4	702 Espoo	21 585	21 385	20 688	20 544	5 416	5,2	9,7	1,8	6,0	5,7	11,5	2,2	6,2
4	706 Helsinki	70 210	70 210	71 135	72 767	29 769	7,5	13,3	5,0	5,0	7,4	20,1	4,7	5,4
4	707 Hyvinkää	12 384	12 394	11 959	11 448	2 956	3,9	6,1	1,8	5,1	3,2	7,0	2,4	5,9
4	748 Itä-Uusimaa	8 418	8 298	8 322	8 078	1 884	3,5	11,0	2,0	7,0	3,7	10,5	2,0	11,3
4	763 Tuusula	12 315	12 835	12 880	13 483	2 787	3,9	9,0	3,0	5,0	4,1	7,8	2,4	5,6
4	766 Vantaa	23 840	23 840	22 981	23 449	6 201	4,3	8,6	2,0	5,8	4,3	8,3	2,7	6,5
	Helsingin hovioikeuspiiri	148 752	148 962	147 965	149 769	49 013	6,1	11,4	3,4	5,5	5,8	16,8	3,5	6,2
6	717 Kainuu	6 388	6 354	6 052	6 176	974	4,0	8,5	2,0	6,0	3,4	11,0	1,3	4,4
6	771 Kemi-Tornio	6 855	6 866	7 031	6 127	2 460	3,5	6,5	1,7	7,0	4,1	8,2	3,0	5,3
6	730 Lappi	10 817	10 914	10 320	10 263	2 316	4,6	13,0	1,9	7,0	4,1	9,8	2,3	6,5
6	742 Oulu	23 365	24 464	23 205	20 637	8 573	5,0	7,0	2,5	5,5	4,2	7,1	3,3	6,0
6	768 Ylivieska-Raahe	9 924	9 924	8 667	8 852	1 919	3,8	10,0	2,4	8,2	3,7	8,7	2,3	7,3
	Rovaniemen hovioikeuspiiri	57 349	58 522	55 275	52 055	16 242	4,4	8,9	2,2	6,4	4,0	8,6	2,7	6,2
	Kaikki yhteensä	507 011	507 041	488 033	485 730	133 884	4,2	9,4	2,6	5,9	4,0	12,3	2,8	6,1

SAAPUNEET RIKOSASIAT

1.2.2017

Kaikki käräjäoikeudet

1.1.2016 - 31.12.2016

(luvut raportilta ajopvm 24.1.2017)

vertailujakso

1.1.2015 - 31.12.2015

(luvut raportilta ajopvm 19.1.2016)

Rikosryhmien alaluokittelu	1.1.2016 - 31.12.2016	osuus	1.1.2015 - 31.12.2015	Muutos, kpl	% -muutos
	51645	100 %	53219	-1574	-3 %
A1 Varkaudet yms.	7450	14 %	7592	-142	-2 %
A2 Luvaton käyttö	358	1 %	387	-29	-7 %
A3 Ryöstö, kiristys	547	1 %	559	-12	-2 %
A4 Vahingonteko	1362	3 %	1562	-200	-13 %
A5 Kavallus	468	1 %	495	-27	-5 %
A6 Talousrikokset yms.	5214	10 %	5387	-173	-3 %
A7 Muut omaisuusrikokset	361	1 %	266	95	36 %
B1 Henkirikokset	224	0 %	251	-27	-11 %
B2 Pahoinpity, vamman- ja kuolemantuottamus	7136	14 %	7444	-308	-4 %
C1 Seksuaalirikokset	803	2 %	846	-43	-5 %
D1 Rikokset julkista viranomaista jne.	1521	3 %	1510	11	1 %
E1 Liikenteen vaarantaminen, liikenneterikkomus yms.	4836	9 %	4902	-66	-1 %
E2 Liikennejuopumus	7065	14 %	7226	-161	-2 %
E3 Törkeä rattijuopumus	6473	13 %	7215	-742	-10 %
F1 Rauhan rikkominen yms.	1585	3 %	1598	-13	-1 %
F3 Työ-,virka-, ymp.-aineett.oik.louk.rikokset	291	1 %	293	-2	-1 %
F4 Huumausainerikokset	3559	7 %	3491	68	2 %
G1 Alkoholilakirikokset	18	0 %	47	-29	-62 %
H1 Muita lakeja ja asetuksia vastaan	927	2 %	834	93	11 %
F2 Sotilasrikokset	366	1 %	197	169	86 %
F5 Muut rikoslakia vast.tehdyt rikokset	1079	2 %	1117	-38	-3 %
H2 Muita lakeja ja asetuksia vastaan	2	0 %	0	2	

1.1.2016 - 31.12.2016

Vertailujakso	Muutos	Muutos %	Kaikki yhteensä	Osuus	Laajat riita-asiat					Summaariset riita-asiat	Insolvenssi-asiat					Muut hakemusasiat		
					Maa- ja kiinteistö-asiat	Laajana vireille t.	Erill. turv. toimitus-	Yhteensä:	Summaariset		Yksityshenk. velkajärjestely	Konkurssi	Ulosotto- valitus	Hakemusasia, yrityssaneeraus	Yhteensä:	Avioeroasiat	Muut	Yhteensä:
ASIARYHMÄ	414711	-2262	-0,5 %	412449	100 %	425	8381	206	9012	343949	4993	2725	1212	547	9477	17023	32988	50011
1 PERHEOIKEUS	1983	-73	-3,7 %	1910	0,5 %		1890		1890	1							19	19
2 HOLHOUS	1	2	200,0 %	3	0,0 %		3		3									
3 PERINTÖ- JA TESTAMENTTIOIKEUS	207	-42	-20,3 %	165	0,0 %		161		161								4	4
4 KIINTEÄ OMAISUUS	1067	4	0,4 %	1071	0,3 %		409	1	410	656							5	5
5 HUONEENVUOKRA-ASIAT	24755	-1587	-6,4 %	23168	5,6 %		421		421	22747								
6 IRTAIN OMAISUUS	50698	-348	-0,7 %	50350	12,2 %		396		396	49952							2	2
7 AINEETON OIKEUS	4	0	0,0 %	4	0,0 %		3		3	1								
8 VELKA- TAI SAAMISSUHDE	214714	7137	3,3 %	221851	53,8 %		536		536	221310							5	5
9.1 TYÖSUHDE JA TASA-ARVO	1488	-239	-16,1 %	1249	0,3 %		1226		1226	11							12	12
9.2 TOIMEKSIANTOSOPIMUS	58225	-10789	-18,5 %	47436	11,5 %		1133		1133	46302							1	1
10 MERIOIKEUS	13	-1	-7,7 %	12	0,0 %		11		11								1	1
11 VAKUUTUSSOPIMUS	99	-20	-20,2 %	79	0,0 %		74		74	5								
12 VAKUUTUKSENANTAJAN TAKAUTUMISOIKEUS	260	-61	-23,5 %	199	0,0 %		28		28	171								
13 SOPIMUSSUHTEN ULKOPUOLINEN KORVAUSVASTUU	1983	-1064	-53,7 %	919	0,2 %		843		843	71							5	5
14 YHTEISÖ JA SÄÄTIÖ	2281	-83	-3,6 %	2198	0,5 %		391		391	1801							6	6
15 OMISTUSOIKEUS ULOSMITATTUUN IRTAIMEEN OMAISUUTEEN	3	-3	100,0 %	0	0,0 %													
16 KONKURSSI	293	59	20,1 %	352	0,1 %		341		341			5			5		6	6
17 VELKAJÄRJESTELY JA SANEERAUSMENETTELY	21	-6	-28,6 %	15	0,0 %		15		15									
18 TURVAAMISTOIMET, HÄÄDÖT JA VIRKA-AVUT	94	-13	-13,8 %	81	0,0 %			81	81									
18 TURVAAMISTOIMET, HÄÄDÖT, VIRKA-AVUT	1171	-46	-3,9 %	1125	0,3 %		52	123	175	887							63	63
19 MUU RIITA-ASIA	662	-176	-26,6 %	486	0,1 %		422		422	4			4		4		56	56
20 MAAOIKEUSASIAT	413	-95	-23,0 %	318	0,1 %	317	1		318									0
25 LAPSIA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ	3566	-107	-3,0 %	3459	0,8 %											2	3457	3459
26 AVIOLIITTO JA AVOLIITTO-OIKEUS	19094	-1674	-8,8 %	17420	4,2 %		2		2						16965	453	17418	
28 HOLHOUSASIAT	10353	176	1,7 %	10529	2,6 %												10529	10529
29 PERINTÖ- JA TESTAMENTTIOIKEUS	1771	-113	-6,4 %	1658	0,4 %		9		9								1649	1649
30 YKSITYSHENKILÖN VELKAJÄRJESTELY	5117	-115	-2,2 %	5002	1,2 %		2		2	6	4993				4993		1	1
31 YRITYKSEN SANEERAUS	587	-39	-6,6 %	548	0,1 %									547	547		1	1
32 MUUT HAKEMUSASIAT	8716	7465	85,6 %	16181	3,9 %	108	9	1	118							4	16059	16063
33 KONKURSSIT	2876	-151	-5,3 %	2725	0,7 %							2720			2720		5	5
34 TÄYTÄNTÖÖNPANOASIAT	680	-125	-18,4 %	555	0,1 %		1		1						0		554	554
35 ULOSOTTOASIAT	1314	-106	-8,1 %	1208	0,3 %							1208			1208			0
36 REKISTERÖITYÄ PARISUHDETTA KOSKEVAT ASIAT	147	-1	-0,7 %	146	0,0 %											51	95	146
NIMIKE PUUTTUU	55	-28	-50,9 %	27	0,0 %		2		2	24						1		1

OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRIEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2016

OIKEUSAPU	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS															
	Bruttotoiminta menot (toteutuma)	Maksullisen toiminnan tulot (tavoite)	Maksullisen toiminnan tulot (toteutuma)	%-muutos	Nettotoiminta menot (tavoite)	Nettotoiminta menot (toteutuma)	%-muutos	Tuottavuus (tavoite)	Tuottavuus (toteutuma)	%-muutos	Taloudellisuus (tavoite)	Taloudellisuus (toteutuma)	%-muutos	Painotettu työmäärä (tavoite)	Painotettu työmäärä (toteutuma)	%-muutos
LOUNAIS-SUOMI	5 688 857	1 039 500	1 007 054	-3 %	4 765 832	4 681 803	-2 %	517	406	-21 %	111	131	18 %	43 122	35 714	-17 %
Ahvenanmaa	134 484	20 000	30 702	54 %	91 727	103 782	13 %	906	389	-57 %	76	140	84 %	1 205	739	-39 %
Kanta-Häme (30.9.2016 asti)	467 171	79 500	96 674	22 %	431 568	370 497	-14 %	423	253	-40 %	145	197	36 %	2 985	1 885	-37 %
Pirkanmaa (30.9.2016 asti)	1 090 044	225 000	230 684	3 %	875 331	859 360	-2 %	437	364	-17 %	126	145	15 %	6 954	5 911	-15 %
Rauma	667 469	150 000	149 295	0 %	541 585	518 174	-4 %	513	409	-20 %	106	124	17 %	5 086	4 171	-18 %
Satakunta (1.10.2016 lähtien)	348 650	86 250	46 300	-46 %	267 499	302 350	13 %	445	328	-26 %	123	167	36 %	2 180	1 806	-17 %
Tampere (30.9.2016 asti)	690 664	138 750	118 964	-14 %	592 264	571 700	-3 %	634	451	-29 %	93	124	33 %	6 340	4 614	-27 %
Varsinais-Suomi	2 290 375	340 000	334 434	-2 %	1 965 858	1 955 941	-1 %	536	451	-16 %	107	118	10 %	18 372	16 588	-10 %
LÄNSI- JA SISÄ-SUOMI	5 538 835	1 205 000	1 137 219	-6 %	4 699 645	4 401 616	-6 %	435	454	4 %	131	114	-13 %	35 798	38 487	8 %
Etelä-Pohjanmaa	1 261 478	250 000	242 140	-3 %	969 771	1 019 338	5 %	459	408	-11 %	125	138	10 %	7 789	7 367	-5 %
Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa	1 438 821	320 000	282 426	-12 %	1 281 813	1 156 395	-10 %	438	436	0 %	134	124	-7 %	9 548	9 325	-2 %
Keski-Suomi	1 272 483	255 000	194 964	-24 %	1 129 382	1 077 519	-5 %	385	330	-14 %	151	163	8 %	7 461	6 594	-12 %
Pirkanmaa (1.10.2016 lähtien)*	549 437	121 250	130 068	7 %	489 198	419 369	-14 %	525	993	89 %	108	48	-56 %	4 514	8 738	94 %
Satakunta (30.9.2016 asti)	1 016 616	258 750	287 622	11 %	829 481	728 994	-12 %	420	402	-4 %	128	113	-12 %	6 486	6 463	0 %
ITÄ-SUOMI	4 131 924	846 250	1 037 436	23 %	3 435 985	3 094 488	-10 %	576	600	4 %	97	81	-16 %	35 479	38 086	7 %
Etelä-Savo	916 681	150 000	175 312	17 %	761 563	741 368	-3 %	530	695	31 %	105	106	1 %	7 274	6 967	-4 %
Kainuu (30.9.2016 asti)	289 476	123 750	133 251	8 %	182 050	156 225	-14 %	678	592	-13 %	74	55	-26 %	2 456	2 838	16 %
Keski-Savo (30.9.2016 asti) **	354 258	67 500	70 028	4 %	319 098	284 230	-11 %	488	545	12 %	113	86	-24 %	2 820	3 317	18 %
Pohjois-Karjala	1 276 447	260 000	342 734	32 %	1 069 063	933 713	-13 %	601	639	6 %	94	79	-16 %	11 372	11 822	4 %
Pohjois-Savo	1 295 062	245 000	316 110	29 %	1 104 211	978 952	-11 %	590	671	14 %	96	74	-23 %	11 557	13 142	14 %
ETELÄ-SUOMI	5 642 063	700 000	711 098	2 %	5 286 918	4 930 965	-7 %	446	385	-14 %	141	154	9 %	37 465	32 021	-15 %
Helsinki	2 016 514	250 000	328 205	31 %	1 956 637	1 688 310	-14 %	382	396	4 %	169	147	-13 %	11 581	11 486	-1 %
Itä-Uusimaa	1 065 606	130 000	80 849	-38 %	1 041 706	984 757	-5 %	546	388	-29 %	115	153	33 %	9 065	6 448	-29 %
Keski-Uusimaa	996 161	130 000	171 739	32 %	908 874	824 422	-9 %	420	389	-7 %	149	145	-3 %	6 114	5 679	-7 %
Länsi-Uusimaa	1 563 782	190 000	130 306	-31 %	1 379 701	1 433 476	4 %	476	366	-23 %	129	170	32 %	10 705	8 408	-21 %

OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRIEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2016

OIKEUSAPU	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS															
	Bruttotoiminta menot (toteutuma)	Maksullisen toiminnan tulot (tavoite)	Maksullisen toiminnan tulot (toteutuma)	%- muuto s	Nettotoiminta menot (tavoite)	Nettotoiminta menot (toteutuma)	%- muuto s	Tuottavuu s (tavoite)	Tuottavuu s (toteutum a)	%- muutos	Taloudelli suus (tavoite)	Taloudelli suus (toteutum a)	%- muutos	Painotettu työmäärä (tavoite)	Painotettu työmäärä (toteutuma)	%- muutos
KAAKKOIS-SUOMI	2 738 510	451 500	411 894	-9 %	2 288 536	2 326 616	2 %	514	396	-23 %	109	133	22 %	20 907	17 492	-16 %
Kanta-Häme (1.10.2016 lähtien)	183 998	26 500	49 570	87 %	126 242	134 428	6 %	411	440	7 %	146	113	-23 %	863	1 187	38 %
Kymenlaakso	928 010	155 000	133 004	-14 %	774 631	795 006	3 %	416	308	-26 %	129	168	30 %	5 983	4 746	-21 %
Lappeenranta	615 431	90 000	84 402	-6 %	532 672	531 029	0 %	542	339	-37 %	103	145	41 %	5 186	3 661	-29 %
Päijät-Häme	1 011 071	180 000	144 918	-19 %	854 991	866 153	1 %	605	516	-15 %	96	110	15 %	8 875	7 898	-11 %
POHJOIS-SUOMI	4 316 191	643 250	789 641	23 %	3 609 054	3 526 550	-2 %	420	415	-1 %	137	131	-4 %	26 248	28 898	10 %
Kainuu (1.10.2016 lähtien)	182 925	41 250	40 197	-3 %	89 826	142 728	59 %	521	966	85 %	107	70	-35 %	839	2 028	142 %
Kemi-Tornio (30.9.2016 asti)***	467 634	105 000	96 280	-8 %	502 157	371 354	-26 %	494	629	27 %	121	89	-26 %	4 144	4 154	0 %
Lappi	962 724	77 000	198 996	158 %	564 180	763 728	35 %	332	306	-8 %	192	192	0 %	2 942	3 978	35 %
Oulu	1 703 244	200 000	235 460	18 %	1 543 709	1 467 784	-5 %	402	408	1 %	144	129	-10 %	10 724	11 378	6 %
Rovaniemi (30.9.2016 asti)***	510 803	130 000	121 169	-7 %	476 088	389 634	-18 %	465	507	9 %	107	100	-7 %	4 454	3 901	-12 %
Ylivieska	488 861	90 000	97 539	8 %	433 094	391 332	-10 %	425	461	8 %	138	113	-18 %	3 145	3 459	10 %
YHTEENSÄ	28 056 380	4 885 500	5 094 342	4 %	24 085 970	22 962 038	-5 %	480	445	-7 %	121	120	-1 %	199 019	190 698	-4 %

* Tampere ja Pirkanmaa yhdistyvät hallinnollisesti 1.10.2016 lähtien

** Etelä-Savo ja Keski-Savo yhdistyvät hallinnollisesti 1.10.2016 lähtien

*** Kemi-Tornio, Lappi ja Rovaniemi yhdistyvät hallinnollisesti 1.10.2016 lähtien

OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRIEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2016

TUOTOKSET															
OIKEUSAPU	Saapuvat (arvio)	Saapuvat (toteuma)	%- muutos	Käsitellyt (tavoite)	Käsitellyt (toteutuma)	%- muutos	Oikeusapu päätökset (tavoite)	Oikeusapup äättökset (toteutuma)	%- muutos	HTV (tavoite)	HTV (toteutuma)	%- muutos	Jonotus- aika (ka) tavoite, pv	Jonotus- aika (ka) toteutum a, pv	Muutos, pv
LOUNAIS-SUOMI	10 257	9 169	-11 %	10 153	8 803	-13 %	5 104	5 586	9 %	83,4	88,1	6 %	7	8,4	1
Ahvenanmaa	150	149	-1 %	202	175	-13 %	0	11	#JAKO/0!	1,3	1,9	46 %	10	1,5	-9
Kanta-Häme (30.9.2016 asti)	808	597	-26 %	810	552	-32 %	0	62	#JAKO/0!	7,1	7,4	4 %	9	12,0	3
Pirkanmaa (30.9.2016 asti)	1 796	1 618	-10 %	1 672	1 543	-8 %	720	545	-24 %	15,9	16,1	1 %	7	7,0	0
Rauma	1 255	1 063	-15 %	1 254	968	-23 %	285	363	27 %	9,9	10,2	3 %	7	8,7	2
Satakunta (1.10.2016 lukien)	575	605	5 %	576	551	-4 %	69	65	-6 %	4,9	5,5	12 %	10	6,9	-3
Tampere (30.9.2016 asti)	1 762	1 407	-20 %	1 714	1 232	-28 %	870	753	-13 %	10,0	10,2	2 %	7	7,0	0
Varsinais-Suomi	3 911	3 730	-5 %	3 925	3 782	-4 %	3 160	3 787	20 %	34,3	36,8	7 %	8	9,6	2
LÄNSI- JA SISÄ-SUOMI	10 560	10 848	3 %	10 368	10 186	-2 %	2 707	2 995	11 %	82,3	84,7	3 %	9	11,8	3
Etelä-Pohjanmaa	1 960	1 924	-2 %	1 900	1 706	-10 %	1 340	1 721	28 %	17,0	18,6	9 %	12	15,4	3
Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa	3 008	2 915	-3 %	2 875	2 799	-3 %	510	579	14 %	21,8	21,4	-2 %	12	12,7	1
Keski-Suomi	2 680	2 804	5 %	2 737	2 583	-6 %	118	164	39 %	19,4	20,0	3 %	10	5,1	-5
Pirkanmaa (1.10.2016 lähtien)*	1 187	1 094	-8 %	1 130	1 148	2 %	530	282	-47 %	8,6	8,8	2 %	7	11,3	4
Satakunta (30.9.2016 asti)	1 725	2 111	22 %	1 726	1 950	13 %	209	249	19 %	15,5	15,9	3 %	10	6,9	-3
ITÄ-SUOMI	7 971	8 052	1 %	7 876	7 959	1 %	10 191	12 344	21 %	61,6	63,5	3 %	10	8,2	-2
Etelä-Savo	1 674	1 504	-10 %	1 646	1 493	-9 %	1 843	2 090	13 %	13,7	14,8	8 %	10	7,8	-2
Kainuu (30.9.2016 asti)	763	788	3 %	732	831	14 %	0	86	#JAKO/0!	3,6	4,7	31 %	10	6,7	-3
Keski-Savo (30.9.2016 asti) **	671	485	-28 %	662	538	-19 %	818	1 619	98 %	5,8	5,9	2 %	11	11,0	0
Pohjois-Karjala	2 350	2 478	5 %	2 340	2 348	0 %	3 830	4 360	14 %	18,9	18,5	-2 %	10	16,6	7
Pohjois-Savo	2 513	2 797	11 %	2 496	2 749	10 %	3 700	4 189	13 %	19,6	19,6	0 %	14	8,2	-6
ETELÄ-SUOMI	10 627	10 957	3 %	11 020	10 344	-6 %	405	433	7 %	84,0	83,2	-1 %	14	15,6	2
Helsinki	3 469	4 243	22 %	3 768	4 219	12 %	200	196	-2 %	30,4	29,0	-5 %	14	14,8	1
Itä-Uusimaa	2 657	2 568	-3 %	2 671	2 340	-12 %	10	60	500 %	16,6	16,6	0 %	14	24,1	10
Keski-Uusimaa	1 710	1 644	-4 %	1 625	1 545	-5 %	55	96	75 %	14,6	14,6	0 %	14	15,0	1
Länsi-Uusimaa	2 791	2 502	-10 %	2 956	2 240	-24 %	140	81	-42 %	22,5	23,0	2 %	14	9,6	-4

OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRIEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2016

TUOTOKSET															
OIKEUSAPU	Saapuvat (tavoite)	Saapuvat (toteuma)	%- muutos	Käsitellyt (tavoite)	Käsitellyt (toteutuma)	%- muutos	Oikeusapu päätökset (tavoite)	Oikeusapu päätökset (toteutuma)	%- muutos	HTV (tavoite)	HTV (toteutuma)	%- muutos	Jonotusaika (ka) tavoite, pv	Jonotusaika (ka) toteutuma, pv	Muutos, pv
KAARKOIS-SUOMI	4 272	4 433	4 %	4 440	3 891	-12 %	6 745	6 134	-9 %	40,7	44,2	9 %	9	13,6	5
Kanta-Häme (1.10.2016 lähtien)	222	293	32 %	220	301	37 %	0	44	#JAKO/0!	2,1	2,7	29 %	9	12,0	3
Kymenlaakso	1 470	1 524	4 %	1 480	1 282	-13 %	1 820	1 785	-2 %	14,4	15,4	7 %	14	19,4	5
Lappeenranta	860	851	-1 %	1 020	657	-36 %	1 425	1 273	-11 %	9,6	10,8	13 %	7	7,9	1
Päijät-Häme	1 720	1 765	3 %	1 720	1 651	-4 %	3 500	3 032	-13 %	14,7	15,3	4 %	10	14,2	4
POHJOIS-SUOMI	6 286	6 910	10 %	6 181	6 802	10 %	7 057	7 920	12 %	62,5	64,8	4 %	8	10,4	2
Kainuu (1.10.2016 lähtien)	256	545	113 %	247	522	111 %	0	66	#JAKO/0!	1,6	2,1	30 %	10	6,7	-3
Kemi-Tornio (30.9.2016 asti)***	1 050	877	-16 %	1 017	820	-19 %	210	735	250 %	6,3	6,6	5 %	7	7,0	0
Lappi	803	1 195	49 %	800	1 162	45 %	345	834	142 %	13,3	13,0	-2 %	10	10,4	0
Oulu	2 300	2 428	6 %	2 300	2 417	5 %	4 660	4 337	-7 %	26,7	27,9	5 %	14	12,3	-2
Rovaniemi (30.9.2016 asti)***	1 032	975	-6 %	1 000	961	-4 %	1 042	1 001	-4 %	7,2	7,7	7 %	8	8,0	0
Ylivieska	845	890	5 %	817	920	13 %	800	947	18 %	7,4	7,5	1 %	7	9,7	3
YHTEENSÄ	49 973	50 369	1 %	50 038	47 985	-4 %	32 209	35 412	10 %	414,5	428,5	3 %	8,6	11,4	2,8

OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRIEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2016

YLEINEN EDUNVALVONTA	Bruttotoimintamenot (tavoite)	Bruttotoimintamenot (toteutuma)	%- muutos	Tuottavuus (tavoite)	Taloudellisuus (tavoite)	Päämiesmäärä oma toiminta (tavoite)	Päämiesmäärä ostopalvelu (tavoite)	HTV (tavoite)	HTV (toteutuma)	%- muutos
LOUNAIS-SUOMI	5 521 687	5 254 274	-5 %	65	820	6 045	685	92,9	96,8	4 %
Ahvenanmaa	224 349	219 884	-2 %	41	1 496	150	0	3,7	3,5	-5 %
Kanta-Häme (30.9.2016 asti)	645 725	632 634	-2 %	67	883	731	0	11,0	11,7	7 %
Pirkanmaa (30.9.2016 asti)	907 211	903 290	0 %	69	661	1 080	292	15,7	16,3	4 %
Rauma	654 707	627 546	-4 %	57	974	627	45	11,1	11,1	0 %
Satakunta (1.10.2016 lähtien)	211 875	202 727	-4 %	61	887	211	28	3,5	3,7	6 %
Tampere (30.9.2016 asti)	702 017	702 894	0 %	74	734	956	0	13,0	13,4	3 %
Varsinais-Suomi	2 175 803	1 965 299	-10 %	65	834	2 290	320	35,0	37,1	6 %
LÄNSI- JA SISÄ-SUOMI	5 333 820	5 031 947	-6 %	69	781	6 161	666	89,3	92,3	3 %
Etelä-Pohjanmaa	1 026 733	973 270	-5 %	71	751	1 065	303	14,9	16,2	8 %
Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa	1 191 356	1 093 884	-8 %	70	859	1 387	0	19,7	19,9	1 %
Keski-Suomi	1 943 694	1 893 231	-3 %	69	753	2 400	180	34,6	35,6	3 %
Pirkanmaa (1.10.2016 lähtien)*	536 410	460 447	-14 %	69	660	680	97	9,5	9,7	2 %
Satakunta (30.9.2016 asti)	635 627	611 115	-4 %	60	889	629	86	10,4	10,9	5 %
ITÄ-SUOMI	6 454 497	6 160 454	-5 %	62	896	6 725	481	109,1	112,5	3 %
Etelä-Savo	1 216 496	1 208 661	-1 %	61	915	1 146	183	18,9	19,3	2 %
Kainuu (30.9.2016 asti)	784 642	758 499	-3 %	48	1 211	648	0	13,5	13,9	3 %
Keski-Savo (30.9.2016 asti) **	432 815	357 270	-17 %	93	642	376	298	4,0	4,0	-1 %
Pohjois-Karjala	1 797 382	1 671 930	-7 %	57	985	1 825	0	31,9	32,8	3 %
Pohjois-Savo	2 223 162	2 164 094	-3 %	67	814	2 730	0	40,7	42,4	4 %
ETELÄ-SUOMI	6 904 085	6 640 732	-4 %	64	777	7 230	1 651	112,5	115,3	2 %
Helsinki	3 081 625	3 007 480	-2 %	64	776	3 360	610	52,1	53,0	2 %
Itä-Uusimaa	1 386 635	1 342 647	-3 %	64	895	1 550	0	24,1	24,9	3 %
Keski-Uusimaa	921 152	799 726	-13 %	64	584	795	781	12,4	12,6	1 %
Länsi-Uusimaa	1 514 673	1 490 879	-2 %	64	849	1 525	260	23,8	24,8	4 %

OIKEUSAPU- JA EDUNVALVONTAPIIRIEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN VUONNA 2016

YLEINEN EDUNVALVONTA	Bruttotoimintamenot (tavoite)	Bruttotoimintamenot (toteutuma)	%- muutos	Tuottavuus (tavoite)	Taloudellisuus (tavoite)	Päämiesmäärä oma toiminta (tavoite)	Päämiesmäärä ostopalvelu (tavoite)	HTV (tavoite)	HTV (toteutuma)	%- muutos
KAAKKOIS-SUOMI	3 453 601	3 273 975	-5 %	67	867	3 984	0	59,6	60,0	1 %
Kanta-Häme (1.10.2016 lähtien)	215 242	188 168		67	882	244	0	3,7	4,0	9 %
Kymenlaakso	1 190 746	1 110 040	-7 %	69	839	1 420	0	20,6	20,9	1 %
Lappeenranta	1 058 418	1 025 741	-3 %	67	802	1 320	0	19,7	19,7	0 %
Päijät-Häme	989 195	950 026	-4 %	64	989	1 000	0	15,6	15,4	-1 %
POHJOIS-SUOMI	4 499 063	4 285 919	-5 %	62	872	4 511	649	73,1	77,0	5 %
Kainuu (1.10.2016 lähtien)	261 548	246 915	-6 %	46	1 205	217	0	4,7	5,3	13 %
Kemi-Tornio (30.9.2016 asti)***	470 883	341 626	-27 %	66	763	520	97	5,9	6,0	2 %
Lappi	395 032	650 861	65 %	68	898	391	49	11,3	10,9	-4 %
Oulu	1 794 317	1 698 544	-5 %	59	891	1 663	351	28,2	30,7	9 %
Rovaniemi (30.9.2016 asti)**	857 622	686 742	-20 %	64	823	890	152	10,5	12,1	15 %
Ylivieska	719 661	661 231	-8 %	66	867	830	0	12,6	12,1	-4 %
YHTEENSA	32 166 753	30 647 301	-5 %	65	829	34 656	4 132	536,5	553,9	3 %

Asianhallintajärjestelmässä olevan vian takia päämiesmäärien toteutuma saadaan raportoitua myöhemmin kevään 2017 aikana

Tuottavuusluku on ei sisällä ostopalveluina hoidettavia päämiehiä.

Taloudellisuusluku sisältää ostopalveluina ja omana toimintana hoidettavat päämiehet

* Tampere ja Pirkanmaa yhdistyvät hallinnollisesti 1.10.2016 lähtien

** Etelä-Savo ja Keski-Savo yhdistyvät hallinnollisesti 1.10.2016 lähtien

*** Kemi-Tornio, Lappi ja Rovaniemi yhdistyvät hallinnollisesti 1.10.2016 lähtien

LIITE F

HENKILÖSTÖVOIMAVARAT:

Oikeusministeriö

Kriminaalipolitiikan instituutti

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Onnettomuustutkintakeskus

Lapsiasiavaltuutetun toimisto

Tasa-arvovaltuutetun toimisto

Yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto

Oikeusaputoimistot

Kuluttajariitalautakunta

Yleiset tuomioistuimet

Hallintotuomioistuimet

OIKEUSMINISTERIÖN HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	258,6		246,7		237,2		-9,5
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	259		243		241		-2,0
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa	180	69,5	170	70	171	71	1,0
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	79	30,5	73	30	70	29	-3,0
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	247	95,4	232	95,5	229	95	-3,0
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	12	4,6	11	4,5	12	5	1,0
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	59	22,8	51	21,0	48	19,9	-4,0
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	47,4		47,6		47,5		-0,1
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	56,4		60,5		58,1		-2,4
Kokonaistyötyytyväisyys	3,7		3,7		3,7		0,0
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV	6,3		7,5		6,6		-0,9
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	2,8		3,3		3,3		0
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,2		6,4		6,5		0,1
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa / henkilötyövuosi) arvo, €	81 936		84 151		75 980		-10 %

YK:N YHTEYDESSÄ TOIMIVAN EUROOPAN KRIMINAALI- POLITIIKAN INSTITUUTIN HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	7,5		8,6		8,0		-0,6
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	8		8		8		0,0
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa	6	75	6	75	6	75	0,0
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	2	25	2	25	2	25	0,0
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	8	100	7	87,5	8	100	1,0
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	0	0	1	12,5	0	0	-1,0
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	3	37,5	2	25	2	25	0,0
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	49,3		51,3		48,6		-2,7
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	62,5		62,5		50		12,5
Kokonaistyötyytyväisyys							
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV	7,7		8,9		3,4		-5,5
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	2,4		3,3		2,7		-0,6
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,8		6,8		6,8		0
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa / henkilötyövuosi) arvo, €	69 200		75 301		67 184		-11 %

TIETOSUOJAJALTUUTETUN TOIMISTON HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	21,6		21,5		21,4		-0,1
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	23		21		23		2,0
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa	18	78,3	16	76,2	18	78,3	2,0
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	5	21,7	5	23,8	5	21,7	0
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	22	95,7	20	95,2	21	91,3	1,0
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	1	4,3	1	4,8	2	8,7	1,0
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	7	30,4	6	28,6	5	21,7	-1,0
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	43,6		45,8		45,5		-0,3
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	47,8		57,1		52,2		-4,9
Kokonaistyötyytyväisyys	3,4		3,4		3,1		-0,3
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV	8,7		4,5		8,4		3,9
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	2,2		2,5		3,3		0,8
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6		6,3		6,5		0,2
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) arvo, €	70 117		72 055		68 097		-5 %

ONNETTOMUUSTUTKINTAKESKUKSEN HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	15,1		14,3		16,0		1,7
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	14		14		16		2
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa	6	42,9	6	42,9	6	37,5	0
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	8	57,1	8	57,1	10	62,5	2
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	14	100	14	100	16	100	0
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	0	0	0	0	0	0	0
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	1	7,1	0	0	0	0	0
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	47		45,8		48,1		2,3
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	64,3		57,1		62,5		5,4
Kokonaistyötyytyväisyys	3,6				3,6		3,6
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV	8,5		2,0		3,6		1,6
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	4,3		2,0		2,3		0,3
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,5		6,4		6,4		0
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) arvo, €	86 181		88 089		79 428		-10 %

LAPSIASIAVALTUUTETUN TOIMISTO HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana			5,6		5,3		-0,3
Henkilöstömäärä vuoden lopussa			5		6		1
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa			4	80,0	5	83,3	1
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			1	20,0	1	16,7	0
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			5	100	5	83,3	5
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa					1	16,7	1
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			1	20,0	2	33,3	1
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta			48,3		45,3		-3,0
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			60,0		50,0		-10,0
Kokonaistyötyytyväisyys							
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV			0,9		7,1		6,2
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus			1,7		4,8		3,1
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa			6,6		5,9		-0,7
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) arvo, €			62 353		67 869		9 %

TASA-ARVOVALTUUTETUN TOIMISTO HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana			11,6		10		-1,6
Henkilöstömäärä vuoden lopussa			11		10		-1
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa			10	90,9	9	90,0	-1
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			1	9,1	1	10,0	0
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			9	81,8	9	90,0	0
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			2	18,2	1	10,0	-1
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			3	27,3	2	20,0	-1
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta			49		48,9		-0,1
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			63,6		60,0		-3,6
Kokonaistyötyytyväisyys							
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV			32,6		6,1		-26,5
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus			10,5		2,3		-8,2
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa			5,9		6,7		0,8
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) arvo, €			66 363		69 499		5 %

YHDENVERTAISUUSVALTUUTETUN TOIMISTO HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana			15,8		18,3		2,5
Henkilöstömäärä vuoden lopussa			17		19		2
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa			10	58,8	12	63,2	2
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			7	41,2	7	36,8	0
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			17	100	18	94,7	1
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa					1	5,3	1
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			6	35,3	4	21,1	-2
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta			43,7		42,2		-1,5
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa			47,1		36,8		-10,3
Kokonaistyötyytyväisyys							
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV			5,5		5,2		-0,3
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus			2,5		2,6		0,1
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa			6,3		6,3		0
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) arvo, €			69 483		66 883		-4 %

YLEISTEN TUOMIOISTUINTEN HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	2478,8		2460,7		2429,6		-31,1
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	2495		2464		2440		-24
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa	1722	69	1715	69,6	1710	70,1	-5
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	773	31	749	30,4	730	29,9	-19
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	2400	96,2	2365	96	2345	96,1	-20
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	95	3,8	99	4	95	3,9	-4
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	449	18	458	18,6	488	20,0	30
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	47,4		47,4		47,2		-0,2
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	61,7		61,8		60,7		-1,1
Kokonaistyötyytyväisyys	3,5		3,5				
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV	7,4		6,7		6,9		0,2
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	4,7		4,4		4,4		0
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,5		5,5		5,6		0,1
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) arvo, €	59 422		59 830		57 573		-4 %

HALLINTOTUOMIOISTUINTEN HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	671,6		678,7		748,8		70,1
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	683		709		774		65
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa	483	70,7	499	70,4	542	70	43
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	200	29,3	210	29,6	232	30	22
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	657	96,2	672	94,8	738	95,3	66
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	26	3,8	37	5,2	36	4,7	-1
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	120	17,6	134	18,9	206	26,6	72
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	48,4		47,6		45,8		-1,8
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	63		60,1		53,5		-6,6
Kokonaistyötyytyväisyys	3,2		3,5		3,6		0,1
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV	8,9		7,6		8,2		0,6
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	5,0		4,5		4,3		-0,2
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	6,3		6,3		6,2		-0,1
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) arvo, €	70 972		70 708		68 536		-3 %

HENKILÖSTÖVOIMAVARAT (Oikeusapu- ja edunvalvontapiirit)	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	953,4		964,5		990,5		26,0
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	955		975		1012		37
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa	782	81,9	809	83	830	82	21
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	173	18,1	166	17	182	18	16
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	909	95,2	922	94,6	959	94,8	37
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	46	4,8	53	5,4	53	5,2	0
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	152	15,9	139	14,3	208	20,6	69
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	49,4		48,9		48,2		-0,7
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	69,3		66,7		64,7		-2,0
Kokonaistyötyytyväisyys							
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV	10,1		9,6		10,0		0,4
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	4,9		4,7		4,6		-0,1
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,4		5,5		5,4		-0,1
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) arvo, €	51 547		51 624		50 097		-3 %

KULUTTAJARIITALEUTAKUNNAN HENKILÖSTÖVOIMAVARAT	Toteutunut 2014	% osuus	Toteutunut 2015	% osuus	Toteutunut 2016	% osuus	vert. ed. v.
Henkilötyövuosien määrä vuoden aikana	32,1		32,1		32,9		0,8
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	34		32		32		0
Naisten % -osuus henkilöstä vuoden lopussa	19	55,9	18	56,3	18	56,3	0
Miesten % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	15	44,1	14	43,7	14	43,7	0
Kokoaikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	31	91,2	32	100	31	96,9	-1
Osa-aikaisten henkilöiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	3	8,8	0	0	1	3,1	1
Kaikkien määräaikaisissa viroissa tai tehtävissä toimivien % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	8	23,5	8	25,0	7	21,9	-1
Keski-ikä vuoden lopussa, vuotta	46,7		46,7		47,5		0,8
Vähintään 45-vuotiaiden % -osuus henkilöstöstä vuoden lopussa	61,8		62,5		59,4		-3,1
Kokonaistyötyytyväisyys	3,5				3,7		
Sairauspoissaolot, työpäivää / HTV	14,5		10,2		6,2		-4,0
Sairauspoissaolojen pituus, työpäivää/tapaus	4,8		4,5		3,1		-1,4
Koulutustasoindeksi vuoden lopussa	5,1		5,6		6,2		0,6
Henkilöstön hinta vuoden aikana (työvoimakustannukset euroa/henkilötyövuosi) arvo, €	54 761		55 222		54 016		-2 %

OIKEUSMINISTERIÖ JUSTITIEMINISTERIET

ISSN 1798-7083
ISBN 978-952-259-580-5 (PDF)

Oikeusministeriö
PL 25
00023 Valtioneuvosto
www.oikeusministerio.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 Statsrådet
www.justitieministeriet.fi